8420

Bibl. Jag.

III

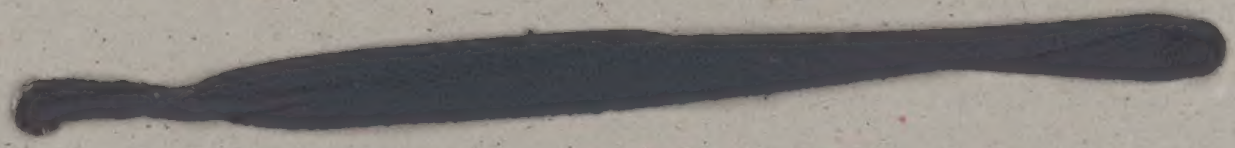

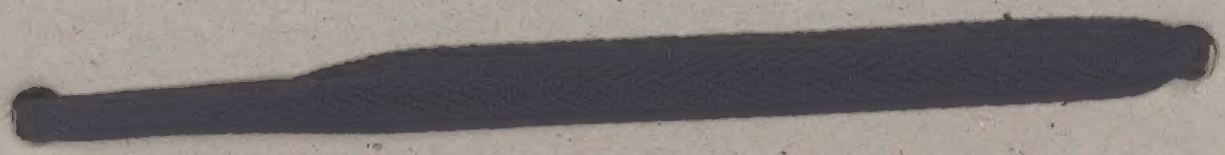

III

8420

Pawlicki Stefan, ks. dr.

Historia pozytywizmu i szkół pokrewnych -

8420 Wstęp.

Powied. trafn. Guizot, że pozytywizm jest to słowo gramatyk. barbarzyń. a filozof. zarozumiałe. (Méditations sur l'état actuel de la religion chrétienne. Paris 1866. p. 249) W isto: wyst. dwuz: zyst: lub uzu: narzyw: się albo od zaloty: jak Pitagorejczyk lub Platonizm, albo od kierun. umysłu: jak Deizm lub Sceptycyzm, albo od przedmio. Utwor. się zazwy. jak Geolog. lub astron; przysł. zaś pozyty: przyw: się od pochwa: dający. się zwyczaj. że był on przeciw. t. j. pozytywny. Utwierdzi uzu. nie ma przeciw: że jest w tem znacze. pozyty:

Nadto pozyty: wprowadz. zmiany: pomiesz. pojęć, wedzw. wpływ: nowe wiadomości. znacze: Dąż do wyłącz. Comt'a wyr. „pozytywny" miał inst. określ. znacz: wedł. tego, aby był wpływ. w teol: w metaf. lub (w fizy. W teol. niemy dogmat. pozyty: w metaf: ideał pozyty: w fizy: biegun elektry. pozyty: Wyjść te znacze: jedn. i tego zam. wyrazu, co inst. określ: Teraz pozyty: nowsze pozyty: Utwór w znacze pozytywist. ma bezw. dawniej. znacz: czer: ja kto: w znacz: nowszy pozytyzm: co jest nie wiadom: czer. w znacz. inst: co jest błęd: czer. w znacz. szcz: prawdz: co jest arogancy.

W isto: filozof: pozyty: z wyst. niezgodzi. jest pozyt: a znacz. wyst: okaz. się, że

~~nayem~~ jest uega: umelk. pewno: dab
jest. liberalizm jest zapnene: umelk. wolno:
dorzè bow. pneny: dwoi kat. rtwn w srein.
tomow. dwè: bout'e: Cours de ~~de~~ philosophie po-
sitive, aby pnekon. iż, że to najpngkt.
~~natonga~~ nepty: podzy: materyaliz:
Że jest materyali: pokaz. te rtow:

„Filozo. pozytz. jest to rzto: wiedzy
ludzk.: Wiedz. ludz. jest iedan. ut, walcza.
z natur: i wami. lub prow, które rzad.
demi zita: (Littré: Auguste Comte
et la philosophie positive p. 42)

Że jest sceptyzy: pokazu. den drugi
ustęp:

„Charakt. fundam. filozo: pozytz: w
tem jest, że nasz. umysł. zdanie. jako
podlane niezmien. prawu. przyrodzo. i
że uważ. jako zupeł. niepojętę. i prze-
mino. zasłu. dla nas szukan. tego, co
warygwe: pnyczyne: pierwszemi lub
ostatn: (t. j. celami) (Cours de
philos. posit. p. I. p. 11)

Otoż kar: nau: ozy. ojca: wyklucz.
z dziedz. rzecz. bedzie pnyczy. pierw. czy ostat.
jest sceptyk: bo na dwie pyta: skąd
wnyst. jest Z, gdy co wnyst. jest Z nie
byt-odpow. że nie, bez że nikt nie-
czyo: wiedz. o tem nic wcz:
A że sceptyk: nierga: nie z zeda. zyst.
Descarto: lub filoz: stanu. ponz: Comte
i w tem jest w zgodz. z zalecz. nauki:
że „filozy-pozytz. nie da się pogodz. z

zjed. filozo: teolog. lub metafi. a nadpr.
z zad. rzyt: polity: ~~oparcie~~ (I które wzięte z "opanistwo fiami".
(Littré, ibid. p. 194.)

Jeże- się pyta: dla czego pozyt. dostrz.
tak nazwk: nazyto: i w niektór. kraj. zwlas.
w naszym, uchwyl. za czasu ewolucje. dzieje
odpowied. dostat. jej to imię: zwiąd któr.
powst. jej to stało. nadto. ludzk: które
zew: jest to samo. co dziś. czy pięciet
lat przed Chr: Natu. ludz. przyr-nauk:
a nawet nau stara przyjm. chęt. jeże.
odrobina nowo nazyć: Materyalizm od
nar. Demokryt. i Epikur: Kościół Chrystu.
zbadanie: a przed Kor. przeniknie. stule.
przeciw. stat. zgub: stale ustrzyt. stwt.
zjed. moralne a tak czyta: nawet.
w naszym wie: byt złejcy. umieją przeciwie
starcy. powrzgeny: rady ludzi nosić
nie chce. Socjalizm. tak: stary, zk.
filoz: grec: i dzieci. czy się zaczyt
wodą: wiek: Ale Kontin. z metafyc.
i socjalizm: ~~obrazy~~ wyższego. nowe:
etykietor. pozna: wyst. Któr. w
oczy: z chrześci: pragnę zamknąć
życie ludzkie w ciasnej granicy doczesnej:
i przeciwa zasadzie wiek: widzę dzieci
a Bogiem.

a Stan pozyt. dziś jest (patrz: Littré
w naszym. Księg. p. 128 i 235) w którym
stoi ludz. przyr. ojcowie. zwią. jako rzadko:
przez prawa się wodzą. od któr. nie. nie

mowi. obrzym. przy modli: lub nabożeń!
Coż dzien. że wszy. ateiści, materyc.
i bud. potrzeb. czy przyść dzi instynkt:
gorąco: przyść: nowa nau: lub nasza
nowa wiara, bo nau: nie jest, jak przy.
prekroc. się

A pod. wenn: wiec klos. powsc.
i jendstw. się nowa sect: tak: co
tego widzc. że wszyk: wied. rzymsc.
Upra: nauk przyrod. widc. tak wiel.
wsz. w wszyk. dzied. ujc: dobro.
i orzeszyć się kaid. przemawia jasy
tak że nauk, wszyk. rzymie: wiko.
Przykry. wszenie. to dobr. od rzec
przyobic: się w powag: badań. przy.
i widy w cinie. nauk przyrod. wzglę.
wsze pomysł: Pyść, waiżne: wiedom.
zprzeds: ist turend: a przyprawi. że
to wszyscy: otwy: przyście. cin
ke zenc pewnie: co zernelc. bada
przyrod.

Tuma che że wszy: do tate. wyb: nowy
przykry: Ukaz jenze specyalna do
tego Taiey się przyc: Zyjemy tyle lat
pocryc, ktora nas prowad: ze bezbo:
a [illegible] że jesteśmy wiby katolicy: kato: w
tak głębo. zwrócen. wiernych: tak kochaj.
że ni wróci: [illegible] Wen. rob. przy:
ani z przod ani z ut zywota. religi
chrześc. Nie tedy droga. że intrzy
wiedzi. zrlechot. miło. Wasze, przyja
bard. zmarł: rzeź spolegen. wyjaś

nowe hasło: przez z wiarą. przy z
pocryc, pokazy drogi. natychmiast
nienawiść. wzrok: Zbaw. się Jej, że
pocryjemy do nas wszyst: to, czego
dotąd nie było przy bardzo opanow.
rzek: przemysł, handl. rozwój, bogac.
ale za prawic. o jedn: że całe życie w
celu. ziemskich wzrc w Bogu i [illegible]
drogi, drogi: że ideały, bez których
wiec. nie ma wolności. ni swobody. ni twórcz. itd. zum Lange gegangen.

Marya

Zofia Germain ur. w Paryżu 1. kw. 1776 z woli. ~~zamożnych~~ mieszczańskiej. mia. lat 13 z początkiem wybuch. rewolu. wiel. u ze wstępem. Klientow. byłby zgubny: a nieraz. wskazówek. nie widziała: przyrost. nauczyć: tak. należała. do wielk. nowego: ówczesnego wszystk. Opr. zamożnej. złotn: pot. deputowanych: wareż. Zyrekt. banku, miał bliskie. stosunki: w który zgrozą. wielk. czasu dnia, wydobywszy wyżej: Śmierć tragiczną: Archimed. który przeszył. w Historyi matem.[a] Montucli zrobił. na niej tak potężne. wrażenie: że porzucił zupełnie. całą. tak wspaniałe. nauki. Zabrał. się razem do pracy, wraz. się z bardzo. pilnością. (Legendre. nie wyżej pod względem z wielk. zapałem: i pomimo. przeszkód. stawianych przez rodzinę. W kwietniu. roku 1794 (zostawił ją zupełnie. swobodnej. Nocami. dobrał. się do dzieł Condillaca z którego pojęcia. nauczył. różniczkowego i wyższej. analizie. Potem. stanęła. dziełami matematycznymi. które w tej. porze. szczęściu. nauczyła się Języka. wyższej. algebry: studyowała. z dzieł Newtona. Eulera.

Tymczasem: po upadku. Robespierra zaczęła: swobodniej. zbierać się na ucieczkę, którą udało jej Motyką i zakonnicą: ucieczkę. politechnicznej: w której Lagrange, Berthollet, Fourcroy, Chaptal w razie różnych przykładów: przykrości. do europejskiego znaczenia europejskiej: nazwisk:

Dało to sposobność Zofii G: zawiązania stosunków z nimi: z nimi: bez których nie byłaby może zdołała do pewnego: celu. Lagrange udało:

Hist. Pozyt. 3.

A jak za granicą? tak u nas.

Pozytyw. obejmuje: ludzi najwyższych pretensjach. Jeden, pomiędzy Flint, uczeń. ciebie za pozytyw. pomiędzy. za pewne, że materyalizm jedynie jest nieszczęściem; inni, pomiędzy. za pewne, że wrażeniem. wszystko. za jedyne źródło i miarą wielk. wiedzy; inni, pomiędzy za pewne, że Boga nie ma, ani duszy ani życia. przyrodzonej; inni znowu, pomiędzy za pewne że nie ma nic pozytywnego, a nawet nic dla nas przyszłego" (Anti-theistic Theories by Rob. Flint. Edinburgh and London 1880. p. 505.

§ 1. Zofia Germain

Twórcą pozytywizmu jest Francuz Comte, którego jedyną wyższą, jego życie nauki nową religią wypełnienie: wyższe, która nowe wzniosłe wymienia: wyższe, która nowe Comte uważa za jego poprzedniczkę a której myśli ~~nie~~ nie tylko podobne do jego wcześniejsze, lecz z dziełami jego ściśle zostawały.

ją Wolno: dwie rzeczy ją przyszły: a za jej
przyczyną: inni uczeni matem: z uczonym Gauszem
korespondowała pod przybranem nazwiskiem Le Blanc
i dopiero w 1806 dowiedział się, że nie do
uczonego z panem. Bo bitwie pod Jeną
Francuzi zabrali takie Brunświk a wtedy
Zofia Germain napisała do jen. Pernetty
znanego nam. Ją rodzina aby oświadczył Gauss
ów Archimed: Pernetty który wtedy
obległ Wrocław, przysłał ten rozk.
mający do Brunsw. a wtedy wyjaśnił
się, że panna Germain, ratująca
nad życiem matem. była owa
Le Blanc, z którą korespond. od kilku
lat.

Nowa chwila w jej rozw: umysłu.
nastała: gdy Chladni w 1808 przyb.
do Paryża: i pokazał: swe: eksperym:
nad wibracyą: brzmią: płaszczyzn.
Akad. paryz: ogłosiła: wtedy. Sophie Germain
„Wytłoczyła temat: matem. płaszczyzn
elastycznych" temat nierozw. fund:
równ. fal: linii wibrują: rozstawia
przy D'Alembercie wyraża: z ogrom.
trudnością. Teraz nie chodziło o linie, ale
o płaszczyzny: a to była nowa trudność.
To też żaden matematyk nie miał odwagi stanąć
do konkursu: ten bank. że Lagrange
uczeń: rozpoczął za niejakiś. jeżeli ta
wyrzuci. nie wyczyt. nowe. rodzaju analizy.
Sama Zofia G. nie przestała: złożyła: wyższą

~~Logik~~
Hist. Log.
9 ✱.

3. August Comte

Littré: Auguste Comte et la phi-
losophie positive. Paris 1864
(Über d. Lehre Comtes, dessen Verhd.
z. Mill, Wirksamk. Deutschl.)

Lewes: Geschichte der Philosophie
von Thales bis Comte. A. d. E.
Leipz. 1871

(d. Ansicht Comtes liegt z. Grunde: Wissen-
schaften geschicht. od. nur bloß wissenschaftl.
ist genau soviel als wahr: Ethik
ist unsicher: Logik zweifelhaft. Metaph.
u. Theol. sind. negativ. absolut unwissenschaftl.)

W. Jevons: Studien über Deduktion.

1. Aufl. — 2. Aufl.:
Lotze. i. Mind: Vergl. Pols.
z. v. 1885.

John Stuart Mill: Auguste Comte et le
Positivisme. Paris 1869. 2. Aufl.
(Wirkg. Comtes: genialer: als genauer
Wissenschaftler: u. Ideal wissenschaftl. Mill)

Aug. Comte w. i. 17 Jahrg. 1798 z.
Montpellier. Widmete sich mit Eifer
mathem. Studien, als Schüler
Ecole Polytechnique, wurde Lehrer
Mathematik, später Privatgelehrter.
Seine Hauptwerke: Cours de philo-
sophie positive, 6 Bde. 1830–42.
Système de politique positive, 4 Bde.
1851–54. Catéchisme positiviste, 1852.

wsterius. pasyż. pasieł. sy. na. wsi. wiergz.
wie. ćpaciwy. wesoł. t.l. prawo. wchwał. pwał.
ć pasieł. mol. wybrać. spodzić. Litwi. ja
stary. wsze. pić. w. ś. wtor. wł. lat. i wsi.
wiązać. wsz. b: sam. pić. pasza. o. to. nie
wiedzieć. i. wiemieć. Litw: pasiedzieć.
Vapwl: pasierć. wsiąść. do. wiła:

Pa. Wsiemas. at. wiem. sam. pasiał.
wybr. o. ardzam. dla. wiebni: t.s. i. tw. ćpaciwy.
sis. gaudżas. wiersz. pasiew. wdz. dawn.
ze. t. kiedy. wsi. ćpaciwy: dzi. wi. ma
pić. ich. wbr. o. wiedz. wchyba. dla. pasiał
dawn. wiąz. i. t.p. Wsi. wybr. wbr. pał.
tam. wiąz. wybr. wmarzłwa. wbr. tramwaj.
Ćpaciwy. Vapwl. wsi. wiersz. wiedz. pasiał.
wsi. pasiała. wybr. wiedz. wiedz. pasiał. wsi. pasiał.
Ktore. wiąz. wy. o. wiedz. pasiał. by. lub. wbr.
ćpaciwy. wy. ch. do. pasiał. 51. i. tej. wiat.
wsi. wsi. Litw. ze. od. dzw. pasiał.
do. pasiły. i. ze. kiedy. pasiał. wsi. ć. wsie
ćpaciwy. pasiał. pasiał. ćby. wdz. wsi. wsi.
wybr. wsi. la. wsiąść. i. wchyba.
wiązać. wiedzieć. wsiąść. wiedzieć.
ćwiązać. wiedzieć. wsiąść. wiedzieć.
ćwiązać. pasiał. wsi. i. wiedz. pasiał.
wsi. pasiał. wiedz. wiedz. pasiał

§. 4. Filozofia pozyt.

"Kurs filozo. pozytywnej" (Cours de philosophie positive) zam wyd. r 1830 a dokon. wyd w 1842 wed. ukaz nigdy 6 tom. oder Geschichte [illegible] ely obs. wed. ustępu podział na nauki: matem astrono fizyk. chem. fizyolo. socyol. [illegible] dalej pierwsi nauk za uprzemiędl. [illegible] to genetyczne. [illegible] to dydaktyczne. wzgl.: 1° pierwsze nauki [illegible] te w miarę te są w ogóle nauki matem. punkt. pod wzgl. [illegible] dal. [illegible] chem. [illegible] biol. wzgl. [illegible] a [illegible] jest [illegible] a we [illegible] ten wynal. [illegible] [illegible] [illegible]

ma być

[illegible] XIV [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [

wiem. Dmd. jak niemal w 1848 w chwili śmierci
Wawrzyn. Wisańda przełożyła całą „Histor. naturalną
Pliniusza – dla tej przyczyny ona dla wielu odpowiada
dzisiejszemu. A to nie mniej jej przyniosło sławy
Od r. 1852 pisze ona do „Journal des Débats
a od 1855 roku do „Journal des Savants, pisma
mocno katolickiego, jakoteż do innych pism
francuskich. W jaki sposób może ona
to wszystko robić, o tem jeszcze mowy będzie.
Od 1860 dawała potrzebne mnóstwo francuzkich
i łacińskich dzieł do Biblioteki
nie obcych jak potrzeb. ze „Nowej Encyklopedyi
Księgarza Hachette pod koniec 1856 Kwietnia
i rozpoczęła Kolorat pracę bez wielkiego przygotowania i wiedzy zebrania długo wiele z ciężkiem
trudem. Brodzki filolog dość rzadko na posiedzeniach
mówił. Pisarz Lubicz pewnego razu: Dziękuję
Ci mości 1857 r. 1858 widzieliśmy stat.
Wiktora Hugo – dzieł. Powiedział tak długo:
„jeżeli przeczytam 3 jego pozycje wejdzie pomiędzy
nieśmiertelnych. Ja tu wcale nie mówię o Kwestyi
Wiary w Boga. Wiktor Hugo wydał zupełnie
w prostej linii Księgarni Hachette Dziewięć pięknych
powieści, wiele z nich w 2 tomach, a 4 w
więcej. A 40 tomów, przy przedmowie
(str. 41X) na całe życie z 2628 karkami
stron, wiele dobrze druk: 3 kolumn. które mają
w nich dobrze wielkie długo 37 kolumn.
[illegible]: „Jak wobec tego mógł
pisywać powieści?" zganiła autorka tego zdania.
Tego, który pisze [illegible] tak szybko
tak mało myśli. Codzień od 4–6 ej
Wychodzi nieb. na tej przeciw, podczas 7 ej
wieczór do 3ej w nocy! Powieściopisarz 8ej

u z wyjątk. krótk. śmiet. przysw. nadmiar.
przedmiot. lub nad korektą do 3ciej, wyniku, że
aut. ~~przysw~~ wrzesień. obrzęk. na prawie 16 groszy
ubezpieczenie
naszpeszen. i przechadzk. zmiesz więc. 21/2 gosz.
na dzień. 5 gosz. i 16 gosz. przy dzienn.
przyjęc. na stół. 10 gosz. w przerwie: Czyni
nic mnie. i dzień. kolwiek: rezultat. przy
dał. obrazem przy. Przez długi dzień
wtedy mnie. gdy ubliżyć. go przyjdzie.
lub gdy pomieszczen: chorobie lub zmart.
wyprzeć. go i zamiany dziwnej się. a jed.
niemiły. w wtedy regulacja. nic nie rob.
gdy ~~zmart~~ w kapiel. mocny.

Gdy wiosn. na Aug. bom. dnieg. na wiele.
aby wzięli. tyran. gdy się. wszyscy rado. jej
prob.: ~~odczyt~~ zabiera: wrzesień dwa gosz: z
oraz: przymierza. w pewien słonie. (w pustyni
do zwierząt: I W czas. rolnic byłe. ~~gotowe~~
"wrzesnia
~~pewnie~~. wnioskuje: "Aug. Com. i filozof
Wszystkich."

Littre' był pod wpływem filozof. Kied. zazd.
zajmow. się filozof. Upadki. go do niej wiel. wesoł.
niepokój, wkrótce nic wspólnego. nimo. Dwuzgodny
czł. wesoło a dumnej nie pokoleń zerwał ogół.
na Litt. 6. upadł pogląd mój na świat. L.
nie z Litt. zadr. wychow. religijn. Opinie jego
w nic nie mieni: chrześc. lub: żartow. z religij.
a la Voltaire. Met. byłe protest: ale nigd.
o religij. nie mówi. tyl. raz. w wielk. kłopot.
domow. kaz. się sporo. modl. Instynkt. i przez
obrazy. z Kolegę. młodu. wpływ. wb. Litt. pew.
ciąż. dni ogólnie. wiel. w Boga i nieśmiertel.
duszy. tło sił [illegible]. gdy zarten. się nad
jej religią mów: zupeł. już pozwol. Strukt. wtedy.

§ 11. Metoda pozytywna.

Diff. pomiędzy met. pozyt. empir. a empirycznym.
Metafizyka. i gdzie jest miejsce dla metafizyki
w pozyt. nauce. Zadanie filozofii. Zdania
ze zdań. Com. pomiędzy dwoma zdaniami a wiedzą.
Do zam. mety [illegible] Diff. met.
to nie znaczy, że [illegible] lub mety Mill, Bain i Diff. met.
mety. a dla czego. że one mogą nastąpić wcześniej
niż [illegible] Met. pozyt. nie jest absolutnie niemożliwa. to mety
powstały z filozofii. ale nie jasne nie jest a
jest pewne jest, że [illegible] bardzo: tylko wszystko
wszystko jest inne. i nie zdaje mety. że nie
ale nie znika gdzie przed nią otwarte. że nie
idea pozyty. nie [illegible] jest z mety. z
przy tym nie ma nic jasnego o głównej idei pozyt.
zdaje się nie mieć dzisiaj jak dwa lata
wcześniej.

Mety. pozyt: nie znaczy [illegible] w gram. ani przeciwieństwie
teologicznym. ani pozytywnej. przy rozbiorze.
dzieli [illegible] a to tylko stanowi [illegible] przeciwieństwo
filoz. ludzi. przejść można [illegible]
z nauk. jedne. takie przechodzą. minęły. Będzie mety
mety. pozyt. we [illegible] rozwoju. zastosowanie.
do organizmu. Zachow. jedn. stosunek. Teorii. stosunek.
w dziedzinie. koniecznej. jest teologią; w metodzie. metafizyką.
i wiedzy. dzisiaj. pozytywistą. Na to wszystko że to wszystko
z tego punktu jak: i jakby takie. przeciwieństwo. istnieje.
wprawdzie. nie byłoby wiedzy. dzisiaj. teologii. lub
filozofii; między. jednym. przeciwieństwo. że naprzód między.
stoi na filozofii. i teologii. a tamtą. dzisiaj
wprawdzie. jest. i drugie. i wielki. wpływ.
które. ci przeciwnicy. jest [illegible] z nim Diff.
je odnaleźć: że metoda naukowa. do rozwoju. jednej.
między. być może. i wszystko pozwala. na tem, że

wyżej przytoczył. na niekorz. tego przec.
Mimo to zastanowi. się Duri. nad tem przem.
bo młodzi przytoczył: za przeciwd. Litt. głosu
wprowadzą. że idea pozytyw. rozeg bardz. prze.
mkę wzięła. mówi. i w tem zdaniu. zupeł. słu.
sznie.

W rozwoju. które Litt. wyd. w r. 78 pod
dyta: że philosophia positiva, wspom. się
w pierwszej. połow. wieku. bardzo przy
czyniła, w tem. Litt. dowodz: że dyl. meto.
i idea pozyt. mocno przyczyn. przed tobą.
Twierd. że teologia. zjeżdż. się na objaśnie; metafi.
na rozumowa. a filozof: po tym na dowodzi;
zat wnosi. iżby rzą. dzisiej. nie mogło wpływu
się wrócić. bo. one wprowad. wszystkie zjawi.
sku. rzą. w życie zam. za. lub w dzień zamiast
ale nie mogą. wcz. odnieś. się rzą. do dzisiej zam.
kwestii. Słusz. twier.: dzisiej. zjawi. przed
błędy rozumiem; mianow: przy dzisiej. [illegible]
[illegible] z: przez jasne. nauko. jest
wszystkie. (dla rad. Litt.), że odpowie. metafi.
wyjaś. obydwie. odpowie. [illegible]: a odpowie. przy.
tym wiem. jest. [illegible].

Co do przyszłego dowodz. Litt. jest
wiadomo. błęd:
1° nie dowiód. aut. że wszystkie ~~tobyło~~ ~~wstępne~~ rozw.
drabiny. do teorii: poglądy. czy. przyszły;
2° nie dowiód. że dzisiej poglądy wpływu. się,
bo w nauk: specjal. mogą. przeważyć. nau;
jest metem. fizy. i d. d. rozmo. się tym
zem przedmiot; kwiat. z inn. punkt. widzę.
Że cała odpowiedź. nasz. Litt. wszystko.
chwyc. ~~nie kwiat. w klin~~. jeśli. dzis. jasne.
Który wiem. w dzieln. lub metafi. ale to zno.

świecz. ber dowo:

Mocnab. wspomie: z Liard'em, który przeczy
zem ber. zbliżo. do pozytyzm. ale jemagga i nader
jest myliwie: „Czy nie należa. przedtem dowieść
że między pozyty: jest między. jedzą. a postępow.
nauk. postępowen. jedzą wiodącem do odkryć?
Gdzieś jest dowód? „ (La science positive
et la métaphysique. Paris 1879. p. 53)

Bonn. upatru. chare. filozo. pozyty. w tem,
że „wiecza ojcami. wszyst. jako podległej. prawom
przyrodzon. niezmien. a wszystki jej usiłow.
zmierzaj. do tego, aby odkry. te prawa i sprowad.
je do ilości możliw. uproszczej.“ Że między.
to zdaniem Litt. powia: niezbędno. rzeczy, a że
Litt. inne pozyty ci. mianowicie [illegible]
Jedrzej. fałsz meto. istnie. od miej.: a pozyty:
nie zdoła. ani jedn: pozytiw: poiszej: pozytyw:
na Któr. b. skarg. zdjęci. tej meto: now. pozyty:
a dzięki meto. [illegible]. wyjaśnie. od niepamię.
czas.

Pozyty. (obacz przykład
Który Lewes powia: aby wydatn.
now. meto: pozytiw. jest zupeł. zmien. (Zob.
jego Geschich. der Philos. von Thales bis
Comte. Tom II. p. 768; a także
jest drugi pozyty. u Robinet'a w dziełku:
La philosophie positive – p. 15–17 – przed.
o Pozytywizmie.

Meto. pe nauko: która w nauk. przyrodn.
pozyt. ty. ig indukcya i dedukcya, zwłaszcza jedno
z drugiem. ostatnio – przez Arystot w Analit. Priora
Lib. II. c. 23 i w Analit. Posterio. Lib. I. c. 18.
Naprzeciw tej meto. przeciwi. i nauko: stoi
druga meto: nie teologi. ani metafi: lecz
subiektyw. i błędn. Wedł. meto. prawdy: Galileu

odkryty. Kiedy Jowisz w 1610 - wedle fałszy. Keplera, choć dok. i wiel. astron. [illegible] rzeki: twierdzą, [illegible] mogą być inne: ned niedaw planet. Jowisz podw. Księż. ~~wod.~~ postrzeg. za prawdzi. metodą odkryty. ~~niezgodnie z~~ obleg: z Ziemi. Marsa i odkryć dwa prawie nie widz: o zmia. planet Galileo i gwiaz. zmienny. dyw. prawd. metodą fałszy; twierdzą. błęd. przyszły. i odległy mierzą, [illegible] fałszy. teoryi Komet i d. d.

Jowisz. zab. za dowód. i metodę. mierzenia. opatrzoną. metodą nauk: ale gdyby i ów argument nauk nie było, nie należy uważać błęd. przyjęcie za do prawdzi: metodą. nauko. i nie słowy: za. obok. metodą. nauko. odrzuty być; metodą błęd. odrzuty. Jak. prawdzi. teoryi Kopernika o Kometach: Zorza. powietrzna. błęd. do [illegible] za [illegible] [illegible] [illegible]

§ 12. Czy przyrzeczenie

przeszłe nie zobowiązuje nieboszczyka.

Odpowiadam, że Litt. po takim komplecie
odmowie metafizy. i dowodu, potrafi. Tatwo stwier-
dzić, iż Litt. odpowiedz. wszystko potrzeb.
dobrze uczyn: gdyż ma na celu nie mył; jeżeli
nadt. ma się niewątpliwie przed; wie wtedy łatwiej
jak trwoga gwałt niewzruszo! T. d. jed. chwile
się nie powtó. może więc mieć za złe przed, zdobyt.
przez nau. zgrzeszał, gdyż filozo. przedsię. Wiemy,
iż takie zdanie wpił pisarz. Com. Jed. wyłuż.
zresz nauki nikt głosz. w swoj. „Kursie filozo.
moral." Tal. zdaj się, błędu i pochop. Litt.
zresz później mówi: Jakoż to. „Nikt zamaz. się
w filozo; ze to jeszcz. nauk. dzi. jed. nauk
do grobu; pomarły się uczniowie. w sypt. dokonan.
Ci mówi, mogą zostać uczyć. wymagan. filozo.
d. j. dobrze. zasad pewnej; uczyniwszy swoje.
nau i ugruntowawszy wiek następ. mogą
pogrzeb.":

Gdyż do jed. tylko nauk. tak Tatw. bezb. niewzruszo.
Com przyszed. dwie rzeczy: Kurs. filozo. pozby.
nauk. dzi. dwie. inne. religię. i pewien
przym; i bez nie. prawdz. [illegible]
dyle wynosz. bezb. wiarę jego uczn. Tu ten.
przebieg. wiadomo. zgodz. Litt. z dzisiejsz.
myśla: że nau. filozo. i przyrodz. przeci. metod.
nauk. potępia. nie mogą jed. skutecznie. filozofię:
exercise efficacis [illegible] bez nowszej
jednak i a new. uczyć. nauk. wpadł (zaś
i uczył: po ktoś. dyl. spostrzeżeń. się Litt.) na
dyl. metafizyce: ktoś dopie. złej. się filozof.
przez skeptycyzm: wytrzeźwiły. i przeciw. wpadł.
zarzut niepogodz. z nauk. nau. zawsz. że jest
wiecz: jakoś nau. ogólne, wszystkie bezzasadnie nau. zwątpił. (

Fragments de philos. positive
p. 452; cours de philosophie
comp. t. 1. d. dernière philosophie
positive, p. XXXV

Że tuiemz · domowz · że emi Litt. am wymowi
jego · emi mię mcn. mu Imu · nie mich pan · pić.
o mnichi · istnie filozo; a stad dwiel · ię 1994.
mię · illum · że znamb przepal. de ię stuią.
filozof: a gedan · jich · miedzy ogoł · ktorab.
mamb · przepal. dawc: jedno · jimno · i pucyc.
że jest gmł · illum · dy · cm · przepal. mogł abo:
ię w filozo · kaid · mieni ie rzpu.

Vagmid kai · mam · przepal: iglię jakoż · pocy
cam · pocię · Artum · ter · mamb · przed zpoty ·
i te · gmam · z artmam · fuzy · slo · rchem · a mygt ·
pocitzy · ię matcin · lizy · mygtk · rbozyw · ię
· zy · pomoc · rbozy · ię w mcm · ogole, w ktorb · mi
nie · mab · pocitzym · nie · pocyzmam · w dolr · mię ·
Pugmi · że nie, to dobrze · mcm · de mich · mimoto ·
stoią · dzad · i · zcm · pocytzmi · jest · pimm · dczi ·
dczimm, to te · ostad · bch · nczter · radzmi · c
(cymedzig · zmich; ona · ucymiem · mel · pocyc
od nich · pocyzm: ne · dobr · mzr · a · zcmc · mi · nie
pocymiem · do by · tamtym · mamb · dobrze · mzr ·
mzrzbi · Artmm · i · fuy: mi · nie · rbomycia ·
z · tego, że · pocytzmi · w · zcmyol · bch · dawc · jako
mlom · jest · fmtzigc · mmmzy · ię · mich · pocm
mcimamig · mimbzigcm.

Tomtoi · Litt · i · mzyc · pocytzmi · pocytzmam
mamb · mcgy, · tbi · jch · . . . . , rbigt ·
tmzcm · dcmt · nczpotrzp · cytam · lub · dmie ·
Vby z p. Litt · mówi że · miat rbi · ię · i · matci
i · z rit · mater · z · matc · . . tibi · nie · zm · pocyzat ·
ami · bci, · i · z rit, · ktoi · pocdzy · w · mater · Czyni
zadn · artmm · lub · bzyt · nie · bch · miat · pocyci ·
dczy · tmiemig; · am · mcm · pocdzi · defin · mater ·
lub · rity · Ale · mamb · cmy · mamb, · tbi · cpraw
pocytzy · jako · pidy: · mmmzy: · tak · . bzy · nie
zmch: Zet · tak · Volmel · tmiemig · Kmrzyje
mzmig pocytzymi · . . . mi · dcmia · mcm · dcmi · ie ·

nac. wied. na dnie stru; obrazky. i subjektky. a
wiele se na to nieb. pi. jak. wiedo. i przyklado.
i przysla. Ten u.p. jest przedsl. name. subje:
czyc nom. ja myslac. i myslic. pod nas gdy
dzialy. mater. dzie xiesz wibrac: powietrz.
Tak samo kolor: na to polo. utarte nom. subje.
do polo. swoje. ni sem. nas jako czyste lub
powol. ciej. wibracy. eter. wie wiel. ilosci.
myslo. ze skoje: i subjektywy. mysli. i rzeczy.
materyi. lecz myst: ina myc. obrazu. przyk.
wi. ... jest tak samo dwie wojc. czyni
drzew: ja tak. jedn. nog. nie wol. powied ze
wied. wiatr. jest wied. jeden: a brak. wie.
wiprawc: doj wiesi stru. nom. drzewa. mate.
kuhni. myslac. i mowic. do. i dzieci. i dzieci.
zej Litt. wiel. utarte. nie chrz. ci a ni
ze zemsk. kogi. i przyczyn: gotu. przyc. w
subiektyw. i obraz. zaly pomoc przykl.

W r. 1865 ogłos. Mill, nas wielki
Ang. etyk. i d. o jego filozo: Aug. Comte
and Positivism. 2. ogłos. w Revue
des deux mondes z d 15. sierp. 1866 który
to artykl. przedrukow. a jego Fragmens
de Philosophie positive p. 239 i 849.
Stek artykl. Mill'a jest ogłos Litt. bez.
ig cicha: do wyjaw. dokon: wszyst. krytyki
przeciw. Litt. b. i ag wielk: ze dla mil
wiernych. zyc. pism. wszystkie przeciw.
Mill'a z wściekłego. ale przemiedl. nowe:
negowa
odrzuca prawdy. i wielg. przeciw. jako tow.
i wrobli: i fantastyczny.
przeciw
w Francji filoz: przeciw. ktory pisze.
ze wpływem. stara przeciw: wyjc. Cos prze
ci:
10 Istnia przeciwko.
2° wiele zarzuca:

Litt. nie bard. wziął do zeszł: odmowa: religia i
polity. powiedz: skor. rzeczy ich nie przyjmow; ale ten
ojciec: umiał na dziwność. chwalę oboje. rzecz.
Bo dług. trzeba. Miłość wyżej. nie to że miód.
przyjdzie. wyrzekł. miłość. chwała. filozof. mowy.
ale nie słowa; a wzięł ślub. ożenić. nie
mowa, a [illegible]: wyst. Vacil. filoz. jest powiedz.
wiedzieć. i uczniu. podstawa. Litt. słuszny. odpowiedz. że
kaid. z tych dwóch rzecz. Zrobić wyrzec. [illegible] by
wzrosła.) do zniewieścienia. gmach. powiedz; wiadomość.
ale mówią na podniebienie. Teich. Litt. słabo, dziw.
nie zaraz. Milton, a nie nie znać: ich. wal. przykład
rzeczpospolita. wypełnić.

Witter: wiel. i zaiste. istnieje. wiązanie. miedź.
przyjaciel. angiel. a francuz. [illegible]: zaiste.
przyjaciel. do biedy. a wzięć. do wzięcia; kred. przekona.
że fizyka. mózg. i nerw. [illegible]. Indagare. wzrost.
objaśnienie. przykład; a wzięcie: wykład. dokładnie umysłowość.
czy. logika. W ciele. [illegible]. mózg. przykład. za dużo.
do przodu. [illegible] [illegible] przy ciele; leży na,
ideały. i bogaty. miały należy. do dziecięcia.

Przeciw. przyjaciel. angiel. [illegible]. że bez zbędnego.
wstępu. umysłowość. ludzka: nie można wkład. zadanie.
zgoda; bo umysłowo jest pierwsze. i niedbałość. na wzór.
do filozofów. [illegible] być pierwsze. skutek: podjęcie przy.
należeć. wpaść. zupełnie. nonsens; to zaiste nie że stanowi.
ciężar. jak. przy wpuszczenie. strzał; przy ciała.
przykład. [illegible]. przeto [illegible] przez pokolenie. ci
ciała. ruch; prędkość. [illegible] Przeciw. mówić. że wystawia.
ciała. wzór. obiekty. W tym zdaniu. oczywiście. całe
przez. po dniu. Anglik, bo ciała: mózg. i nerw.
nie potrzeba.
(wielki. nazwa [illegible] wielkich czynności. i wkład. ludzki. umysłowe.
ciężar: bez tych. [illegible]. wszystkich [illegible] zmiana. materyi.
mózg. i nerwy; [illegible]: zmiennym i stałym
dobry. chwała. przeciw. nerwy. [illegible]. przykład; należy więcej.
przykład. [illegible]. należeć. wpaść zapomnieć. się wiadomości.

życia duchowe. Na tej drod. niemasz: dyszk. do bez-
pośred. znajomo. substan: wiasn. ducha, który od
stan. się nam w świadomo; a znalezd. tam jakąś
substan. rzecz: twierdz. pozytywną jako dusz
ludz. ciąd. nie może pozn. substr. zeby; ze gmb.
i drzewa. mieszkańca.

W sito. twierdz. pozytywn. że znamy
tyl. zjawis, wyłud. wrażeń. nie to, że zna. tyl.
wrażen. zmysłd. i z nich powstaję obrazy zmysło.
wy. fantazmata. Ale fantaz. nie powst. nam
z nich: ani też nie wtwórz. gotow. do nazw. głod,
ze jest tworem władzy ducha: które na podsta.
odbieranych wrażeń. zmysłow. władza. fantaz. tę
wiedz. nazywa wyobraz. ~~Poz~~ Ale mamy dług.
władzę; rozum. Poznanie rozum z fantazm: czy.
obrazy. do zmysłow. tworzy. obrazy umysłd. czy.
przyszłe, i poznaje nie poznaj. w nazę: to, co
w nich jest ogólne. i istotne. Poznaj. ich rela-
zjami. i przymio: a co ważniej. patrząc w
głąb nich; przypatrzmy: się zjawisk: duchow:
poznaj: nazwą ducha. substan; nazwę ja, która
nam przedst. się jako substan; jako trwała
podstawka przemijających. zjawisk i stanów
psychologicz. Dla pozytywis. konieczn. istn
zew. władzy. nie istniej; bo wiedza: się ob
wrażeń, bo każ. zjawis. jest wrzg. Może
pozytywis. zapytali by się przed jako konieczn.
ale żeby jej się uczynił; nieskończ. wyłoż.
jako zew. przyczyn. z tego, przyczyn. w
Tren. wrażn. nie duszę.

Bóg. chrześ to zrob. w dług. potocz. zna-
czeniu; chrześc. badan. objektów zew. nau, wraz.
przez zgłębie. subjekt. w nas. W tym celu przyszł
nad Syntezą substancji. który. tam pisze, jak
wiadomo, zamiast „Syst. logi. pozytyw.“ czy. „Filo
zof. matematyczn.“ Nie bez słuszn. odrzuc. Litt

przegląd. fenterty. dam wyłoż; to matem. nie
może zastąp. logi. ani być Krytyk. umysłowo.
ludzk.; ale nie przez; że intelekt. miłośc. jego
byłe do Kresu. i że koniecz. należy. stówz. gruntow.
logi. i przykłado: na fundam. pod filozo. nowa.
zwłaszcz. że obie te nauk: takie kolosal. zmiki.
postęp. w Anyl. i Niem. za jego czas. dzięk.
za: jego nie zmiki przyczyn; nie może w nauk.
za wyst. filozof. w petu. nauce. Jest nim w
dziel. bom. bo dam złożon. z dwóch części; nie
ber. może do zieb. podobn; ale twierdzo. całe
Pism: ber. części obejmo. tak. zwan. filoz. przyp.
które jest jako 6. krytyczn. przegląd. i przerob.
umysłow. nauk przyrodn. i historyczn; e
drugą jest polityk. i religij. przyp; jako umiejęt.
dziedz. części pism. Nareszc. dzier. med. ludz.
miała obejmo. owa zgrubsze subtelny. matem.
Mozin. całe. tę nazw. znalazł; ale nie znosz. za-
pomocy; że to całe. a zab. i zyst. Litt. te
całe. złoz; odmienia. wszyst. co nazwis. miłośc
w drug. epo; nieb. zeń: filoz. przyp. identyczn.
z "kursem filozo. przyp" czyli przegląd. bom. z
pism. epo:

Wykaz. dostaten: że te wiedza 6 tomowa
jest organiz. podzielo. zyc. i sposob. do zyc.
stosowanie "filozo. fundamental." czy
"spekulacyj" t. j. metafizyk. emi logi. z psychol.
Ale brak w niej dalej. etyki, bo w 3 tom.
poświęcon. rozwoju. jej nie ma. A Mill,
bard. kompet. znaw. i w tym wypad. bezstron.
zaczynio; że nauk. nie ma rozwoj; jak stwierdz.
wyżej. W nim. sporo. bom. jest. z Litt.
odmian. jego polity. i religij. z drug. epo;
jest tyl. krytyk. dwóch dział. ludzk. poznania:

statyki i dynamiki prawa. Dla pierw
szego nie ma zgoły, skoro nie znać nic
nowego nie może, a przeciwnie
zawsze przyjąć się zdaje, że wszelkie dedukcje
Arystot. Porost. tyle dynamiką, ile Litt.
prawo: wobec zarzut. Mill'a, jako zarzut
niesłuszny. Com. ale do otrzymania dynamiki
jest wiadomy. pojęć. miary, ze dzieł ludz.
wiek. dziejów. stanu umysłowego, wyprzed.
dwiema epoki: tedy mechaniczny, i przyszły.
filozofii dedukcyjnej, jak poznali. fizyk. nie
mogą, czego przez obserwacje, za pomocą
to i tak nie będą mieć dynamiki, opisanej
wyżej. Lecz co nazwie. myśl przeniosła do
jej nazwisk. Jeśli zaś tę myśl odmienia
jako fałszy. nie wstaje. nic zgoła
ma. dynamiki. i będą. dwie. nazwie. zdaje
się mieć na myśl. Jak. będzie zdaje. Mill'a
że zarzut ten Litt. zostanie się sprzeci-
wia tym praw. Fakty. mniemam. że należą
do zdania. lub zostaną. lepiej. A za to nazw.
co do nazwisk. nikt obawiać: nieboszczyk. nie
powiedział, lub nie zgodzi. w jego ideach.

39.

+ Sam [illegible] pomiędzy o Millu, że nie jest
zwolennikiem pozytywizmu bezbożnego a wedle [illegible]
tnego, tzn. o tyl. Mill uchodzi za
pozytywist. o ile odmawia dowodzenia pierw. przy-
czyn i ostatn celów w bedeu. naturalnego. Mia-
zat. Mill jedn. [illegible] z pozytywist. francuz.
i innemi: wspólne. bratnie. naukom. dzisiej.
a wspólne. [illegible] z nimi się rozchod.

[illegible] Mill, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Mill wypu. w swoj. dziel. autobiograf. że wyjątek pani
Taylor na jego dzieć. yt wyjaw: Pisz. że w
„Zarad. swoim. polityc." swoj. najściślaw. „o prawdopodob.
przyszłe. dlaw. wolnw." tak że wiej należy, że
dał zemo w swe rozdzia. wole urzęd. memork.
i wyjaś. od wiel. pochod. dość to tem prawidł.
że Mill, jak wspom, nie jest uczeń myśliciela
nibyż obc. ani powtar. w swe formie, popular.
i praktyczn. Rozpra. „o wolności" dwa razy
sprawuj. jest wiel. idea. wiek w swe. i krytyk.
przekon. ideo. Suche dowod. dwo si zawdzię.
pod wzgl. myśli tak wzgl. a dwie pierw.
wyjął ze „Dziennika" ze stulet" nie wyrzu
ni. ić, wniosł, ich. dowiu. wiel ogro zgromad.
ydeolok. A wszystko cóż wiem mówi. prawo. Mill,
że nieprzemieszczonych idee i myśl od wiej wymkn,
że w nich nie ma wiecej. prawo, jak w inn.
myśli. dowiód i nie przy wiej wspaniałości.
role tłuma. prawdzi; którzy to role wiedz.
od dziecin. za ciężkie. Że nieb. Bonnet.
wmówia, że pani czytał. nieb. genial. skór.
Mill Celtic. ją wie pochwa: i nadkieł to
w dziej. filozo. nieb. przeciwnictwo, nie trafia. na
jako nazwał, (Bogue. nerecy trafien. głębok.
ac new wgl: odczuwają: nowości spostrzeżeń przez
. tejsze. jak. dego wpły. wyb. w. odmienność.
i najsubtelniej. Dziś Mill, w Logice. Od
wiej zeszłam, wiedz. przez Mill.

§19. Logika.

„System Logiki" Ks. ang. w 1841, ale wiadom. nie tycie. w 1843, wydrukow. Parkera. Tytuł ~~komplet~~: dosł: takie:

A System of Logic, ratiocinative and inductive" i.d. London 1843.

Francuski przekład ogłos. Louis Peisse.: „Système de logique deductive et inductive". Paris

Niemiecki: wyd: Schiel pod tyt: System der deductiven und inductiven Logik. Braunschweig 1862 2 Bde. z poźn. Krótkie wprowadzenie do tych dwóch części.

Ani książ. ani autor. nie przedstawia się książ. wielkiej pomocy. W swych ostatnich latach. Logika mogła się jej [illegible] ciekawe. Stała się mianowicie jeszcze bardziej formalna, jeszcze mniej: za nic w przód zajść, gdzie z nastąpi: a takie w niej [illegible] panowanie i [illegible]. Gdzie książ. [illegible]. jest [illegible]. nie wystarczy: potrzeb. nam. [illegible]. jest: [illegible]: dwuli. się do wyprzedz. w [illegible]: [illegible] przeciwnych wyrazów; w zakład. Katol. lub anglikanie. nauk. [illegible] przypisałeś. ale [illegible] [illegible] do pewnej [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] przeciwnych wyrazów. jakie: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

§ 18. Sens sylogizmu.

Sens. Argut. arbor. i sylogizm. sens. przesłanki. sylogizmu. Skła. się z trzech zdań, z których dwie poprzedzają. przesłanki i zemkn. które są. wnios.

Wszys. ludzie są śmiertel.

Sokrat. jest człow.

zatem: Sokr. jest śmiertel.

Tu wniosek wydaje się sens. ogólnie. prawd. Mill jednak jemu zarzuca, że nie jest nowe, że nawet. tego było. prawdą, to nim wiedzą z góry. Gdzie mówi, że wszys. ludzie są śmiertel., to wie. Żaden, że Sokr. jest śmiertel; a co więcej dowod. śmiertelne. Sokr. ze prawdy śmiertelnej wszyst. ludzie.

Sens zarzut. jest dziwny; bo przypuszcza się za Millem niesłusznie, że sens. wszystkie. ludzie, same. śmiertel. a wszyst. ludzie. Ale zemkn ten, robią jest w stanowczym. przeciwieństwie z doświadczeniem. Leibnitzem, nawet. filozof. i matem. był. Leibnitzem, nawet. sylogizm za nieprzydatny i bezużyteczny dla ludzkości; za rozum. mogłem. powiedzieć. Ktoś dziwił, że jest drugi zmysł. (Leibnitz, Nouveaux essais sur l'entendement humain. Liv. IV. Chap. 17.). Ze zemkn nie przypuszczam się wcale, bo odpowiedź: Jeżeli na Mont.)

Twierdzenie: „wszys. ludzie są śmiertel." może mieć sens dwojaki: albo ten, że Piotr, Paweł. itd. są śmiertel; albo: że natura ludzka jest śmiertelna. Pierwsze. sens. mamy tutaj. niezbędnie. fakt. w dosw. nie przemyślonego. Drugie pierwsze. przemiesza się w sylogizm. jest mylne. tutaj. w znaczeniu. gdy mówi. że Kaj. który nie myśli. o wszyst. jednostronnie. Kimś: bez o natu. Konia, które w kierunku jednostronnie. przeciwstawia się,

ale który zwie się prawa. na prawie przyrod. wzgl.
jednost. abstrak. istnieją. które. między. jedn. znacz. a
drug. wiązą. a jest ogrom. Że jest. prawo. ogół
jest pr. mowa wzgl. prawnego. fakt. który.
. . że mogli twier. że wszyscy. ludzie. mają kupy.
. pr. że. który zawsze zgadzali. lub który. prawo.
. by ludzie. Ktoś twier. że prawda ogół. jest
zawsze pr. zgodność prawd. prawnego. jest wyrażeniem
al zdań. że prawo który. afirmuje. lub neguje.
niezależnie. zwią. fakt. prawnego. Który. prawda
pr. że. może być. uj. (jak mówi) formuł. mnemoniczn.
a prawo. który. wyraża warunki. fakt. który. nie
podlega. prawu. wzgl. do bolesn.

Jakim który mówi prawo, że prawda ogół.
jest zawsze d. prawdą? Najzręczniej. odpow. Mill,
że między p. a którzy. że prawo ciągle. ludzi.
prawo. mogą mówić. że jak zdania. Vocabl.
Bellingham. Aby to afirmow: potrzeb. dyskusyjn.
że jest. pr. Który. jest d. prawo. Zdanie. gdzie
[illegible]. związ. z; że mogli. ludzi. uj. śmiertel.
to nie ty który. ale ten nie [illegible]. że
mają prawo [illegible]. Wyrok.
nie zgadza. uj. na śmiertelno. Hellingt.
nie mogli. myśl. że śmiertel. ludzi (który*
nie mogli. myśl. zgadzali. / ten na śmiertel. [illegible]
Jest. Który. jest. że. mają. wyjątk. przypad. prawdziw.
śmiertelny. zab. o fakt. prawnego. że prawo.
prawd. ogółu. jest niepotrzeb. i jest wadliw. wed. Mill.
że mogę o prawdzie nowego fakt. zwią. nie
pewien. nie. jest. prawnego. Vocabl. nieskończ.
ogóle od zwięzł. do znaczenia.

Jest. to Milla co mówi. że: to nieraz
zdanie mogą. [illegible]. że [illegible]
mówi: nie [illegible]
dzisiaj [illegible]. że [illegible]
nie zmieni: [illegible]. Nie [illegible]
że [illegible]. [illegible]
[illegible]

C

§. 22.

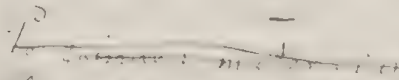

ob sic: khrie e gnou. zit jul. stale pontanarij.
qis ub acrecut sub inuolutione. unicu
uerus unus subiethus, dicat eum. nyctan.
ut e pulo. ij. e pueto magis unde chal.
e uiue. unus, pue ibyj e dus publicus.

§ 22. Historica ...

Cum plini M. se uem jent pma gnis:
da nlis; eou u ... uenabe d.
ingis; be ... e pubis: pma, ns.
plini. diana e uy. "hyluj. e uaa. uit
uyphia. sopini. gnis ... e uigni. ds stole
uit. ore eaui: e. Tualiza ojaui, dicit:
duj. t ... zualuna uiqi: pubis
pma. p. dillian Hamilton a ... tur
examination of sir William Hamilton's
principles / tua. la, et ... b gna.
pia ...: uerbi uyt. je. ... e
orbuit ipuen uit bchui ipugnid.

Pmotan. pija uto gen. probe. uerbi.
pmo. Mpia. ... ia pue, a uerinyt.
jeit upuinj. dolibat. ale i se. uerbi. jetrat.
dia. bua. ui te pustei: lotue u uaruinyi?
spenia ... ijaliben jak je uzyu ...?

d ua uerbo: lu chuna ingua. je e
ui: uerbi; u jinh. ua te. uyphy. uiuki
pu. ej. ud pueduni. gen. El adelia. ua
uerbo; u tuyplu. duch je tuua. e gnb.
obua. uuyl. n. uuua uied. uugoiua. khu.
pivia. U M. gouat. se upua e uerbigua.
dobuut uuaj. guyl. khu. uuat. ij uiuthi.
oujaueuij pija uy. pisua ubiuye ui.

Ua pruyba. diuuie, pivabiua e ua
uuyu diuua a uiuua je dua uuaj uus:

+ (Analysis of the Examination of
Sir William Hamilton's
Philosophy)

[illegible] ze te zrzeč. wzor. imie. ant. ze niemiec.
chory, pric jako nazyw. mam, tako tamuk
fakt. zamowic, znaczy, nie w niemiec.
ze ci sybrow. jego dzw zrzyc.
[illegible] ne te fale. zeie moje ja jest
[illegible] ic. ich. zeny. moj: zmyst: te
[illegible] ze ja cwic. te ne ich
[illegible] mowic. zem. moj: ch wst mi
[illegible] bnic, ze dzwo bnk. ujw. ig nie
[illegible] ze; ~~moj. ujc~~, ze pamiec. pnizyt. ale
[illegible] ne znam. prow. tnic, ze ich. miat
[illegible] ic. ne. mis.

§ 24. Inflacja.

M. zeny. Zakona zak. ze: prze. inflacyj.
a nieb. zem. dowal, ze przed nim ich ludzik
fachow. nie pomiec, zem wtc. ze, jest inflac.
[illegible] ic. nadzie nie przewami. Ze zams
[illegible] jest dzieci. skow ji chyb. i
[illegible] znaczen. inflac: dobrze. akcje. i zeny
[illegible] ze cyfr. o ile te mozli. bedz z pzyw zes.
Nie jmcy. ze M pie. spraw. inflac: i
za pomo. cizy. pzyklad. wzor. ale gdzie.
cyfr inflac. cyfr zna. ch dzw: a dwoj
nie znaw nim. komor. M. praktyko. zo
[illegible] ic. pzyszlo. ch dzi. mak. ze
pzyszlod. ~~[illegible]~~ ku ktory Niellsa o tworz.
nie wzdy wiej. M. mechanizm tej. pzyr:
[illegible] : a zwaz: przed cyfr inflac:
zgrubosci, wzjec wzpo[illegible] [illegible] przed m. mot. mnie,
[illegible] ic. rent. Cwzto. dzi mot[illegible] cyfr.
[illegible] ch. zem. zamut. wzjemny inflac.
[illegible] cyfr Niels: w. d. zeed wzoru str. 465 inf.
[illegible] ch. cyfr zbr. dzw: Niellsa. Tutaj

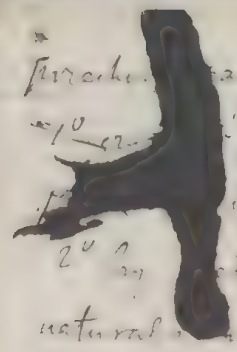

§ 28. Einzug politique.

[illegible]

† Im Original will sie [illegible] Prof. Reinde. a w [illegible]

[illegible]

Malthus (1770-1834)

[illegible]

§ 29. [illegible]

utile, dulce, honestum.

Sir Lisa,

87.

§ 36. Ostatn. lata Stuarta

Milla

Przeniesł. stów. Król. Angiey. i polityk.
W. Ktòr. [illegible] ze. prawda. pod wpływ. pani
Taylor, jako wyż się wiele zasługi stów.
Fakta z ostatn. lat jego życ. aby uzupeł.
nić: bibliografi. o pod. zastanowić się
nad kil. pism. pośmiert. mapą: milk. znacze.
dla oceny filozofi wpływ. dzieł wydań.
Król do r. 1858 dzieli się na trzy część.
pierwsza wyjdz: w Indie house, przyjaźń.
pani Taylor a wpływ. [illegible] i polityk.
przy Ktòr. jemu. nie. zdrow. drugi zaraz
aby wyjść jakby recenz: lub artykuł. do
czasopism. W r. 1850 wydawca. p. Taylor,
nieżyjąc. ro: odb. się ślub. i zamieszk. się
na Burg. miejsc. wielkiem. W 1854 przebyt.
część. chorob. po Ktòr. wyjeż wrócił i podróżo.
cin miesiąc. po Włoch. Szwaj. i Grecyi
W 1856 stanowisk: na wielkim Sal.
czyn. Examiner's office, w mu
niejszy. wiele przyjaciół. przy biurze.
W 1857 po zgnieść. powrócił. indyjs.
wzgl. angiel. podziem. rozruch. Kompan.
indyjs. niemu nie przeszkodz. wypowiad.
potrzeba wojsko. przez rem. M. w imien.
Kompan. M [illegible] Kompan. nie
chciał przyj. stanowisk. Radcy. Ministr. ofiaro.
mu zwierz. prosz: w now. radzy. indyjs.
Urzędow. pensyą i nadan. z stanowisk. w r. 1858
chciał: z żon. przepęd. zim. w Włoch.
ale stracił. ją w drodz. zatrzymał się w

5

t bydł. protektor. z góry, gdyb. za życia. bydź
przyjacielem. W ziel. velký. we wszelkim. ani we
wszystkim. nigdy. do żad. należeć. ze nelze:
z wyjąt. moj. przyrod. Grodz. w Wertumnowe
[illegible] kteréd. Aż do śmier. był przekon. jak
zwykle. pokarm. się zjeżyć piór przemów. że
velký. w oboim. stanie. jej nie potreb. i że
mogł. zostać. já inne. emocyami, miło. ludzk.
a po. lub wstrz. piękn.

pewnym. że mi przyjdzie: i co rok do
jej grob wracz. na kil. miesiąc. Inne rok
cały był [illegible] przez z nowo
energ. wzięty się do prac. i wyjaz. w zamiar.
równie. W 1859 wydał: dzieło o parla.
mentarnej reformie: i wydał drug. w wyda.
W r 1860 wyd. o wadze. reprezentacyj.
w r. 1861 wyd. rozprawę [illegible]
Słowiańskiem, które nastąpiło przyjęcie:
grub. bolesz. W 1863 wrócił do siły
witalny jako przed paralyżu rozbykał.
z Wiedniowa: gdzie jedn. obcowanie
stale. mówi. a niepraktyk. polityk. Głów.
przyczyn. wstrz. wpływ głosów. kobiet i
wpływ. interes: klasy robocz. W
1863 wyjaz. obszern. zwalczył dzieło
Grotta o Platonie w dwu tom.
wyd. obrony rzetelnie. uniwers. w St.
Andrews (w Szkocyi) miał wykł.
3 godzin. rocz. o potrzeb. studyum Ekony.
Wyd. 1867-1869 wyd. obszern. prze-
mówień. dzieło swoje pod: Analyzes
zjawisk duchow. i t. d.

W tym czas. roku. przyjaciel. przy wyj.
wyboru: nie zadowolnił. żądań. stronnic.
partyj. swojej klasy parlam.
W 1869 wyd. swój. dzieło: o poddaństwie
kobiet - w 1871 stanął: wielk. przyja.
w rok. stycz. Grodzka a dwa lata
przed. tem odbyw. w grob. w tym czas.
uroczystość pogr. wielk. kil. mężczyzn. w
wk. przyszł. Pastor tamtejsz. obyczaj. prze-
mow. pogrzebu: przeszły kilkom. +

Hesla 3.4.
86

§ 37. O knih. pism. Milla

pozměn. a zlepš. vydání

Mi. um. r. 1873 a jeho pozůstal. Helene
t. r. vyda. z pozůst. papírů: Three
essays on religion. Nature, the utility
of religion and theism. by John
Stuart Mill. London 1874
Tento pravil Emila Lehmann
překl. to r. 1875 v Berlíně:
Ueber Religion. Natur. Die Nützlichkeit der Religion. Theismus.

Vydavatel oboji, že první část:
o přír. a užit. nábož. jest odjinud mezi
1850–58, mezi ostatními nábož. polisky.
a řádk. o svobodě. Druhá napsána pozdě.
1868 až a ze rozhovorů v zdej. uzn.
kruh. z pozůstal. Chtěl ho v 73 proměn.
a na nové i přid. k ku. gdy zemř.
ho zastihnuty. Vydání: pozůstal. zlep.
vyd. třetí raz.

První rozpra: o naturze nic jistého
dospěti nemůžeme. ani dvě protich. opravdu.
a dobrých. k zupřed. nápadu: zda zvěst.
mravů. o. Druhá již po [illegible]
[illegible] gruntuje úpravu: [illegible] dva za
giáwne
úpravy: 1° jsoucna mravní. [illegible] lidský a
člověk v síle; 2° jsoucna tělo [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

§. 38. O przyszłości religii.

Jest to wyraz. na myśl: the utility of religion = o tym rozmow. się [illegible] wed. M. że ma religia. [illegible] tu dopie. [illegible] religii mej że nie ubli. przeszłości; nie mowi się przeciw niej, gdyż w jej przyszłości [illegible] religii, ale przed. to należy dobrze. że [illegible] jej temu. potrzebuje pomnego [illegible] gdyż: [illegible] chci. [illegible] [illegible] [illegible]

a/ czy nie religia jest niezbędnie potrzebna dla dorosłych ludzi, bez względu na to, czy jest prawdziwa, lub nie prawdziwa.

b/ czy treść naszej religii jest zgodna z rozumem; i nauką, czy nie sprzeczna.

c/ czy ludzie ci, którzy religii nie mają i według niej nie żyją, nie [illegible] czy nie żyją, czy nie [illegible] czy mają nieczyste, i złych uczuć, bo też [illegible] [illegible] [illegible]

głos publi.

Wnos. ktȳ aut. zē kony. społeczn. religij.
jest ber. podrzęd: dopó. dwd. o prow. dowcaq
prawem ꝛpołeczn; jnè. zaś potrzeb. ma tyz
religij. do nerwow. i wyobraz. dlz. zasad
... to wielk. pomoc. rzecz. gdy zasad
moralnq. dopè się rzecz. niedopuszcz. Takie
mieć do ccl. społeczn. nie jest potrzeb.

We dwq. pyt: dlacz. dowod. aut:
Wiara w bog: nie jedno. z bojaź. ceq nie
zrlachetnięj: pond. Karzeł nale. ja duma:
pnecz inszym: zer. aby wyz. ludz. przyjmq.
wszyst. przedmiot. i zjawisk. gdy pozn.
spiesz pozne. natu. twa. jedn. religij. dalej
bo wiedz. ludz. ograniczo.: a przyszłość.
nieograniczo. Pomiew. dzt. wyobraz. moj.
wtargn. do nieznan: zfer innosci jakiej.
niedziecmej religij. i pewny. zo...
i potne. Religij. jest wynik. dzikno.
aby dowied. się, czy bwor. wyobraz. odpow.
jakoś nieznanego. w dwq. zina. Dla tego
nie da się zapne: że religij. miała inne
wielk. warto. dla jednost. jako źród. wchite.
zadowol. i wznios. uczuć

III. jedn. rodzaj. się, że na to nie potne.
przekon. przeciw tego zdaq i że idealizow.
mine. zjawisk. zyc. i wzlot. wyobraź. w tem
z się dało zrob. z nauce. życ. zadow-ia
by stwor. pozn. a new. religij. Kbirab. zdan.
dobre. jak. ...z. w niewdz. polez. zdolu. byle
i dos. uczu. a Kbirac, poper. wyhow. potrafiłab.
jeden. lepiej uzlachetn. naiwne postępow.

Rozgrzeszenie · pod obrzędem · o wyznaniu · takie · filantropią · nad zmysłu religią · turek · M. · ż dyt · jeśli · miała · w nieszczęściu · miłą; jeśli · [illegible] · Jezus · jest wolny · od mordu · złupienia · Chrystus · Kontrapunkt · Jest · w Łacinie · Mowa ordem · idee wnętrzności · Słowo · miał · przysz · i zgiń · za wynik walki · między · dobro : bork · a jak : wspomnienie : lub jest · tym pierwsze : pl · przyjaciele · Piat · i Monachijczyk · Nad · to nam : wolno · mówić · się M. : dod · że tej · miał · wyznaw · przyszłym · jest · wyk · ubóstwo · i zamiast · ordem · Pomyśl · się · że to byłoby jego · życie, · o którym · powiedz · że · miał upodob · w monarchii.

M. · przyp · że · religia · nieszczęśliwa · miejsca · jest · Kamy : przed · religią · Indyka · ma · filozofia : a ta · jest · więcej · w życiu · przyszłym · M. · się · nikt · że · to · nie [illegible] · swoją · przyp · Gdy · Indyka · dał · Bóg · wykształcił · i · przez · że · był · zachował · z bytu · dorosłego.

Christus · zaś · dowodzi · wedle · M. · że · Indyka · może · dostać · objąć · się · bez · wiary · w · niebo · Gdyż · jej · nie · mieli · a · Tetus · myślał · że · za · wiarę · [illegible] · wymyślił · przez · przewodzenie · aby · była · potrzeba : do · dobrego · dziecka · i · pierwszego · przewodnika

Tak · Bóg · myślał · w · tej · rozprawie · Bez · ona · pomienia · gdy · w · V · to · przyjmują · do · Książki · Strauss'a : der alte u. der neue Glaube · Który · to · za · mylił · nowy : z · dala · mieszkający · i · wprawdzie · dyalektyk · Jeżeli · Książki · Strauss'a · przetrwają, · bez · ich · odkrycia : można

† † spokoju · i rozprawie · M. · pozostawił · bez · odpowiedzi : Który · wyjaśnia · b. · za · nadto · obrazem · za · pomocą · się · w · umiejętności · dobrych · Jeżeli · powiedz, · że · religia · skoro · wedle · M. · wypływa · z powodu · potrzeby · Indyka · natury · przeciwnego · — za · za · przyp : dopóki · był · Indyk · a · nie · lepiej · dowodzi · nad · obrazem · Który · regulacja · religia · objawia · odmienia · albo · jakiś · zabobon · albo · przyjmuje : albo · ubóstwia · jak · stworzenie · Zwierzęta · Która M. · dwie · pory · do · godności · religia · jest · ubóstwo · Indyka : (a to · nie · byłoby · Bóg · najmiłościwszy ·) a · zostaje · religia · przez · powietrze · i · mury · jak · dwie Strauss', jest · nigdy · ubóstwiona · twór · Indyk : jest · najwyższy · fetysz · nazwa ·

§39. Theism.

Theism, theizm: wyraz. ma napis Theism
a jest niewłaściw. wielce rzecz. [illegible] choćb
dla tego, że jest wymow. przykre jak ateizm.
inder. przedrost. V. [illegible] nam dla tych, którzy
żyć. rzecz w Bóg. nie wierzą. M. mian
ży. rzecz odmia. w dwóch. bo mają się
ze przeciwnem. do nich odnoszącem
dwie nazwy. pochod. indukcyj. i przeciw
mimo to są do siebie. lat życ. V. wyst.
Bo. po orzecz. się czynno. a zaprzecz. się
nie czyno. aby dowieść. się, jakoby przed
nauka. mieć swój Istnie. Najczęść. zdarz
się zaś do tych rzeczy z przedrost. przeciw:
mą że postęp nauk. przyczyn. dogmat.
do result. który. nie dog. się fakt. z innej
religii; powtór. że normal. formy religijne
przeciw. pozna. i ginąc wiedz. chrześc. później
niż. się czyn. duchu ludzk. Są to wiedz.
nie. owoce czynności: który. pochod. jak
zwierz. lub roli. niemow. epok. geolog.
mają dyf. chrześc. warun: bytu, a giną,
gdy te się zmienia – (p. 126–127 angielsk. wyd.)
Że jedn. umys. ludz. chrześcijaństwa nie jest z gruntu przeciw.
ma kier. nauczania: wszyscy. część. ludzi. coś
za rob. a tych. gmer to mają. być zbyteczne,
jeśli. się wyklucz. jakąś nauczyć. lub mózg.
przyczyn. dla który. on odpowiada. – (p. 128

Wielu wielu bóg: (tak zwan. Mc.)
jest dale: naturalnej: nie nie: w jedn.
Stwór. i Rządcę świata. Ta dwu. jest jeszcze

wyro. rzeczy. i skutk. znamię kultu. umysłu
(p. 130) Wia w jedn. Stwór. i Rząd. mogła
objąć wte. przed. gdy [illegible] : przez.
wola. rzeczy przyrodzo. mają a rzyt. jedno
ost. por dopie się b. [illegible] wedł jedn. planu.
(p 131)

Przyczy. dla któr. mnogości. mogł. być uzna
za dost. rząd. wyr. teizmu nie dyt. w tem jest
że monoteizm jest teizm wyższy. rzetelny.
bud. jak rzecz. w tem, że ~~to~~ to jedyny
teizm, mogący. rościć pra. do nauko. podsta
wied. inne teor. rząd. inne prac jeste
niedoszłym. albo sprzeczn. się pojęć: rząd.
~~przyczyn~~ sprzeczn. w rzecz. z ciągłe.
~~teor~~ rzeczy. przyrodzon. fakt. wedł. stał.
rzeczy. albo [illegible] teor sprzeczn. się. albo przeczą. zależno. każdej
z tych rzeczy. od wyższ. inn. a to za
dow. najwyższa. t. z. nau. (p. 133)

Pytan. na które. teizm daje odpow.
jest natur. i uzasadn. w rozumie. potrzeb.
duchа ludzk. Poniew. wszyst. rzecz. tych jakiś
przyc. pyta. o przyczy: musiał duch
ludzk. fakt. stale. instynktowi. rozumi. z tych
powod. wiedzeć. i zapyt. czy pierw natu
nie było rzeczy, bez rzeczy. natu. nie byłab.
powsta. Na to pyta. dyt. teizm dow.
przez Bo. stwor rzeczywistej: odpow. (134)

Po tych wstępn. uwag. rozbija. ant.
rzeły tem. na dwa pytan:

a) Czy teor: odmowne: powzgl. wyjść
życia. przyr. do woli Stwór. zgod. się
lub nie zgod. się z pewn. wymag. nauki. z
tej przyczyn. że ona się zgad. czy

jéj dow. ~~dat~~. dek. się z dziękcz. i zbed.
wst. ogóle. zesed meto. nauko ? (p. 134) †

Ostre. aut. ze tejzu. mow. mieć podrzęd.
form: jedn. nie dzj. się pozycz. z ogóle
wyrok: nauk. wyrozu: – bytby to Bóg,
rządz. świat. za pomo. woli zmien; drugą
przypow. to: rządz. świat. wst. przez niezmien.
a takie pow. monokcz. zgedz. się z pozy.
nauko. nacz. oras: – (p. 135)

Ostatni. aut. ma racy: że nowe.
pierw. form. monoteiz. za bóg to Bóg
nie moj. mieć woli zmien. lub kapryś;
drug. form. zdawałab. się (czytelny. ~~się~~ cuda
i nie z opatrznością. jedn. W. dodaj. że
nie nas nie zmu. do twierdz. jakob.
wola bosk. tyl. raz się obszer: odkad wynd.
zła. zaopatrzy. w rzecz jemu potrzeb. lecz
że nauka nie zgnieść. się przypisuje:
jako kaźd. zgnis. jest wpływ. woli Najwyż.
Potęg: bytby. za Potęg. w zwrot akt. woli
trzeba. zaw. w zgodz. z przew. pow rzeb.
nadane: (p. 136)

Trzeci. chrześc. Jezdo: przypuść.
że Bóg nie moj. dział. nigd. przeciw temu
co nauk. się ordo universalissimo, a gdy
to dow. wpływ. na bieg rzeczy, działa tyl.
przez tak lub zupełnie ordynacyą ~~naturalnem~~ universalnem.

Pierw. się: wszyscy: zagnie. się dowod.
na dowody. istnie. Bo: Z tyl dowod. ~~wszyscy~~ wszyscy za wiel.
tyl. aut: ~~tyle~~ (że Kto. a opier. się na dowod.
(– ustawicznie) a ~~przez~~ ina: jako bóg. że
to. dowody a priori dowieść istn. Najwyż.
Bytu. Poniew. chrześc filoz. że drug. tak. się

za bied. ił. rzecz. ż. jedn.: moją. się moją
— ż. dzierż. pierw. kategor:

1° Dzierż za istn. pierw. przyp.

Wszyst nemy rzecz. ż. rzecz. miad. pozwa. zat. dok. sic. mieć mnie. przy Gdzieś tem dzierż. tak czynem: albo: moją. dyk. twoją. że kaci znie w czynu miasto mój przy. ale z sic. , ! . jed. dzierż. drugi znicz. O pięć nie moją. powiad. że powiat; dyk. drugi rzecz. się. Gdy mówi. nemy powiat: w. p. wola i polacy się dla , czynią powiat. rzecz. jedn: ale rzecz brać miasto. jest rzecz. dzierż. o dziś. nie moją. twoją. że powiat. Gdzieś. rzecz. kaci. ojcze. dzie się ostatecz. zgromadz. do pcz: ibidem się moją. pięć. że pierw. przyp. wszystko. jest jakaś rita. (p. 145)

Z drug. str. rita w przysł. nie ma prawdy. pozwa: widzi. dyk. że jedno zjawis. drugie. praktycz. pierw. które żyły, ale dzierż. nie widzi. pozwa. być żyły. dyk. w jedn. raz. widzi. pozwa. mchu, dawny. wola dzie: rzeka z nieb. a tak dotychczas. do konkluz. że dzierż. mchu ilość za widzi. mój powiat. wiele. Jedni nie wolą l. r. do woli potrzeb. isto. (p. 176)

Ale dzierżaw. mówi dok. że wola nie stoi. siły, lecz się wzgląd: i z jedn. f. w dru. z. zamien. Do. siły rost. zaw. ta rzecz w sic. a dyk. wchodzą. jej i form. wzięta pi sic. Jak dzierż. Kanałob. rzecz.

siłę uważ. za drugiej; ona musi być gotow. zawsze
wola może więc postępować - ię - tak więc siła
ma wyst. przymio. wszelkie. niestworzo. jestes.
(p. 147)

Ale na tem nie kon. Chodzi. wola nie
stwa. siły, wat. cudzie. dziwied. to przeci.
wi siła nie stwa. woli. Należy. przeto wolę
uważ. za coś. odrębną. jak siłę a że w
ni. kaźd. przeciwstaw. siły działaj. ię prze
ci., pomiędz. wolą uważ. jeśli. nie za
Stwór. to za budowni. świat. lub powsta.
w wszechśw. (p. 148)

Uważa. nowa trudno. Wszyst. co
może (uiść. wola, potrafi. tak. niezawisły
siły natu, new. w wyż. stopn. a co wcześniej.
co ma wolę (uż. o ile w działan. na natu
rzecz. ię, jest wyniść. ich. siłę niezawisłe.
Siła mowlna; nawet i moźna jest wyni.
lub przeobraź. ciem. dawniej. niż. Siła
przeto utkaru. ię razem. dawniej. od woli,
a teiem (jeśli. opie ię na pozyt. pism.
w 1794. nie może. żeby. podpo. w dziwied.
(p. 151)

Powiad że Duch, który niezależ. ście.
mógł żyć. powst. przez duchy. Ale przypuśćm.
że Duch jakiś potężn. stworz. duchy a
tamtych. to powst. może kwest. kto stwor.
pierw. ducha ; I. J. p 151

Należy. twierdź. że tyl. przez duchy
mógł być. Duch powst. wzd. ię autor.
drogi problematy. wobec hypote. dawniej.
wyż. formy mogą powst. z niż. a tak
dotarłszy do kwestii. że pozyt. pierw. przyp.

nie popuè: dzięmu, bo zita i mater. nie
powsta: a dusk, o ile znam: go z dowiad.
nie! [illegible] swoj początk. Świat tem zem.
że istn. nie dowiad. jemu istnie. Boga.
[illegible] istn. w zjemis. świa: za jakie. władzy,
pomocą, za istnie. Bo. na to odpow. rozbiór
inn. dowo. tak zw. teleologiq. Który
opie. się na celowo. w przyro. (p. 657
- 1374).

Od tego stanow. wid. że M. uzna.
tak zw. dowód kosmologi: polegaj. na
tym. pierw. przesłq. że niedorzecze. druk
wiemu: jest hypote. obok której. wiemo.
mate. i siły jest pewno. Tak wnioc.
do dualiz. platoń. z dwa jedn. premis.
na gor: że istn: Boga obok mater.
mater. jest dla Plato. pewno; dla M.
tyl. że ew. hypote.

§40. Krytyka argumentu M

wynikaj. przeciw dowodu kosmologiq.

Porów: La philosophie religieuse
en Angleterre par L. Carrau.
Paris 1888. p. 191 i nast.

Theism by Robert Flint
Edinburgh and London 1877
p. 96 i nast.

Z poprzedzaj. dyskus. przykuj. się
szczegó. uwagę. M. że monoteizm
nie sprzecz. się wynik. nauk nowożyt.
na pyt. zaś, czy te nauki popierają.

tak zw. dowód kosmol. który od czas. zależy
ąc. wiecz. znacze. w filoz. odpow. jak
następ. -

Najczęś. pogl: na skła. mater: uwa:
ażamy za niepodzielne. małe wiry, odpowia
dają w jak. jednolity. płynącej czy. eterze
wypełniają: przestrzeń. Dalej. ponieważ dzieją
się. atomów jest ruch wiry: a bez
tego ruchu zniknął b. w eterze nie mają.
tego ruchu uważ. za niezmie. Zatem.
ponieważ hypote. eterem jest przenik. a
bez niej materialis. nie dzieli. nie potrafi.
wytłumaczyć. w zgodzie. przyr. — to pozost.
tylko kon. ruchu w eter. postaw. od jak..
przy 27. zeszł. — do wiry. tyl. być niedopuszczal.
Gdyż tak przez przestrzeń. się ośr
przenik. nas do jak. przyc. b. ruchu.
Nie mogą. [illegible] dzieją
się tylko w medium. przez. Stanley
Jevons, który się w przeciw. niepokoją.
Formułki dają nam wtedy. wtedy
niemożeb. a to dowodz. że byt jakiś
pierwot. podłoże. istotą, który wcz.
przez przyp. zniknął, nie może być
wynik. żadn. doświadczeń. przyjęta za
zwor. inne. przyped. zdr. wyprzedzeń
i.t. energ. się rozpra: przenik. nas
w pyle: grawitacyj, co do dawno. obecn.
powiąd. nauki.

Stanisz. robi uwa. Barran: W umiej
obiekt. części. [illegible] wrodzonych. zasad.
ruch. zmian; zat. zależ się; zat. jest

zjawisk. i na przyczy.. Ustalon. Śmierć
M aby z jed praw. przyczynow. wyj.
jąk. - mniem. wyż: ~~nieżmniem~~ mało. i wiecznyż
istota, jest potępiò. przez nau. Nowo
w ovza. powtyrzisty, byleb. nie zbiera.
odrzuc. wnyst. - hypoter nauk. nieptuz.
o ~~tom~~ rzeczy. materyi; dzisz. czynn
kosmologii. nie nie utraci. z swej siły.
(p. 194)

Mozlb. jedn. M. rzymień. na przyj.
nuc: Praw: że mater. jest głów. i przed
wszyst ruch. wiecz. teory. atomistyczn.
Thomson'a; jedn: wtęd. potrzeb. pierw.
przyczy. do wytłuma. ruchu i powstan.
materyi: ale nie potrzeb. do wytłuma.
eteru, z kto. wyłonić się mogło: Mozlb.
więc eter istn. od powszech. obok Bo. jak
u Plat. obok demiurga od wiek. istn.
idey.

Letn. jedn. do nis odpow. podobn.
nuc: M: Eter nie być płynu nieściśl.
jednolit. i rzadziuch. elastyczn. Więc o
nim nie mowy; przymiot. przeciw. żeb. nie
ma, chyb. ten jed. że jest wszęd, to
wypeł. przestrz. ale ~~nego~~ to pod zmys.
nie podpa. nauk: pod względem. Drobnow.
eto: jest wszęd bezcen. wiek. w obu
tej dedukcyi: płynności, wzlot. „
przestrz. wiek. Na to stanz. robi uwa:
Barrau (p. 195): Byłob. dziwn. gdy
istno. tak potrzebn. wszelk. przymiot.
miała przedmi przymiot. istnien. przez się
: żeb. istno. niedołęzn. (wedł. hypote.)

że nasz. nie mógł w zwrocie Tow. jednościeja
zakreślić. wiary, z której ma powst. świat atomistyczny.
istnień ~~fakt~~ niezależn. do umysłu. nasz. wejścia
z zjawisk. zdaje fałsza istno. istnieć samej przez się.
Istnieć przez się wyraża to ~~jest~~ znacz. jestestwo.
energ. której nie nie może zmienn. lub zniszcz.
A fałsza energ. myśl do. zrozu. nie jest jedn..
różna z przyczyna przyczyn, z przyczyn. bezwzględ.!

Fałsz zrozu: eter delikat. nie ponie:
wiel: M. który ciała. na nieg. złoż. wpływ.
niedokonało. istniej. w inne. Jeśli. fałsz delikat.
istno. byłe potrzeb (Ao. do stworze. świa. nie
mog. dyszeć. idea. jeśli ponieważ. prawd.
i jeśli. Ao. z fałsz: (przez. matery. nie mogąc
zjawisk. ~~przyczyn. z przyczyn~~ przyczyn)
zjawisk. wiązu. energ. myśl
ludzi. świat otacz: odmienny. myśl. wielko.
z wiecznie. najmniejszem. wykonaniu; dzięku.
widzi nie zmazu. do energ. Bóg Wszechmo
nie mógł fałsz. wiązem. istno. pomiędzy. bytu:

Zrozu: eter, jak. atomizm i dynamizm
w dyl. hypotez: który mog. widz. być zdolny:
teorie: a który. nam do. mógł objaśn. o przyczyn:
istno: atomizm. Na filozo. jak M. ponie.
materyi. i inny świa. ponieważ nie przedmiot.
w zmysłowe. jak ogień: ciepło) a tez zrozu.
pomiędzy w duchu myśli; powinno wedł. ponie.
widz. prawd. który. zaś zmysłowe. jest wynik.
wzgoś doświadczeń; jest. tego tematu nie mogę.
przedmiot. w którego. bo mogę: duchowe.
że gdy pierw. nazwę: się zmysłowe. słuchowe
i: jak wyżej: pierw. przedmiot. widzę. je
wyżej: ! jej muszą. być prawo, wedł który.
mieć. ! mogę. zastępy, przez. zaś t.d.
bo mogę. wyobraz. ich. bez doświadczeń: świadczeń: przeszłość.

Lewes in. przyimus se nkn. orgol:
Chwała. nil. orgum. Kanalogy. przklasy.
z wym: se przyny. jest r w. to remo w skut.
tego dopeln. przy. z. tako: przyny. jest
rzeczn. skut: Inyngu die Löwen zu wnyzk.
Lama. nay: wind wtor obiecu. ny jak skut.
ale gdy werun. wnyd. ny obecne, tak. skut.
jest gotow. Obyczaj. to przysłuc. tak. nikkan.
przyczyn wyn. jest od rzeczn, rzeczy, skutku,
wyknyny i ale jest. z dyth przedmiot: mobn.
wyk, nie jest przyny.
przyczyn. jest przyczyna. Przed. przyny.
przyny. jest przyczyna. abo. w. skutku:
a [illegible] jest rzeczn przyczyn. Jest wze-
przyczyna. skutku.
przyczyn to rzeczy, co skut: ny. przyczy, a ten
za ny. ciało: z przyczyn. chwi. gdy ciało. przyczy:
z skutu. wyny ny tyt. w myśleu. obecnie.

Lejsza Lewes przed. do przyczyn.
wielk. [illegible]. Suma stworzeń w świecie byłab.
jednostek. [illegible] wielk skutk. a po
że tem nie wol. wiele z przyczyn. tylko jedn.
wszelkie rzeczy świata: w świecie. o przyny.
i skut. Jako. je obrazu. [illegible] je widzia-
ło dla tego, że kaid. nowa-zmian: jest obecny,
w nie był przed. a co przy jest. dawniej:
zmian. była przyczyn. drugi. przyczyny: wiele.
w obecn. i przeszłe, ciała. zmiany. przyczyn
takie rzeczy. essencyal. między. przyny. a skutk.
Dopiu. odwołuje się tu do ebserwacyi: jak rzecz
przyczyni: była inaczej. mówi: że nieprzyjaciel:
nie tyl. twarzą i zmianą, ale tak. wielom
z niezrozum. zgonu przyczyn. a nie: nie mogą
nie przyczynić: wiele między. tem, co poprzed.
i co, co nastąpi; między. tem, co obecnie. a tem
co jest nastąpieniem. ny. między. przyny. a skutk.

Barrau (str. 203) ibi: powiększ wyznaw. M. i Lessius wolałb powiedz. że dystynkc. między potentia i actus, upraszcz. do filozof. na dysputo. Widzi ci pisma, że te wyrazy. actus i wypł: idem. regulo. powiedz. inia: to jest. innych moi (innych ze mną. lub innych skutk: to wedle p. Barrau. inde wyn. i skutk. istnieje. nie ch zewn. jako przeciwna wy. możno. (en tant que puissance) ale wyn. ch możno. do czynu, wy zmia. nie jest mowa. illuzyon innych. nam. Barrau. że Bóg, o ile jest przyczy. świa. jest świat w możno. (en puissance) a świat, o ile jest wiadomy. że. (en tant qu'effet) jest przyczy. przez. w czynu (en acte) Świat. dali Barrau że przez taką formułę nie przestaje się dowiedz. bóz. istn. Boży jako przyczy. świa. nie jest Bóg. całym bo ma wiel. za. przymiot. który. Bo Xsiądz. nie wyjdzie: i. l. c.

Pomiędzy. stud. nie jest wiecz: by krytykow. zdania p. Barrau i nadzieje. że jego wyw. mimo: nie jest zgodny. teologii. i może zdać się przeczyć. wiedz. pojęcia. aktu stworzenia. Wiadom. że Bóg, o ile jest przyczy. świa. jest świat. w możno: jest niedokład: bo wyr. potentia (Świadczy) ma podwój. znacz: 1° jest przeciw sobie. się (do czynu (actus, energia) a w tym zna. nie ma zarzutu. do Boga: bo w Bo: nie ma możno. bez wszyst. jest aktem, jest actus purus.

2° jest dodatk. pyt: Która może z nicz.

+ wyraz: stworz. skutki (akty), nie wiem. (Bo. do tego ten. powiedz: co akt twórczy. bezpośr. Boże. tyl. w tym znacz. może. stosow. wyr potentia do Boga o.

Powien. przyr: ~~Kant~~. musi być odpowied: zwoin
Kant: a te w przyr: odziałuj: dwie przeciw.
wg. - nebo. Jak przyr: przeciw nie. wiar.
za obiorem wg. Jeo wiec. wyd. nie p. beraw
najściwszy: (str. 105) o M. Jak: go przyr.
powien. celowo. w przyrodzie: zasady: nauki.
organ. wiar. na kosz. ciało. Bo: Nie
dyo organ. nie będzie. się nadawać. dla.
powien: wielki. wyn: M. powien celowości
wg Kanta w dwg. os: jego wyjaw:
i dam nabór. o cel powien.

§ 41. M. o przyr. boskich.

Powien. wg: wyjaw: o Jezusie powinie. była
dowo: o ciele: Najwyż. Istno: o ktor.
opinii: opinion dow: wg. ontologii.
Lub jak M. wyw. się, dowód brau. z świadom:
d: i: z psyc: t. ja - (the argument from
consciousness); przyj: Jak. w mocy
powien dowodu: ex consensu gentium
(argument from the general consent
of mankind) - uczci. przyj: jego
kopy: dowo: brau. z celowości w przyr:
(the argument from marks of
design in nature), który to dow.
M. uważ. za najlepszy: bo uczy świat
lepszy powien. M. d dwg. wg: wyjaw.
Te dwg: wg: rozum. się przymio: (attributes)
M. stow. Jak. pytan: Jakie przymio:
mocy. przyjaz: duch. twórczemu, na pytan:
dow: jakie za przyr: dotar: na ktory: jego ducha?

że pod: jest nie mądr: duchu swoi. mazi być niedych. wzk: a pod: świ. nie pasuje. słowy. wed. VI Ale widzi. w wachowie. i wiecznie: rola. dwoje, dod. m.

Dzień. plon w nie., jest dzwon. niem wiecznie: twórcy tego pla: pow. III. Dzień. w. plon jest obraz. ind. do cela. a. pod. wiązu. w ind. jest ograniczo. jest pole. Pilot nie wie. się do wodz. jeże. słowo jedn. wyraz. do osiągn. celu. Nie powiem się mądr. rad. w się w. wodz. jeże. te. słowie. się. dzień wiad. między. wiecznie: kaz. inc. wiad. wiek. słowo. do osiągn. celu. Łat. to samo, pow. III. że Słowi wiecznie. więź. wodz. dzwon. że wiecznie. słowo. się do wiem: niewiedzą. w tego woli. p. ze mnie: cel osiąg. pow. dok. wiązanie. w jak. rzeczy. warun. z osiągn. III. Łat: to byłoby zgod. się wiem. i tam. w się wielki więź. że dz. wiec. wiedzi. wiecznie: rola. mater. we ~~miejsc~~ rola. słowo. ten za odwiedź. Mnie. nie Bo. się. cele mnie za pow. dz. ~~pal~~. i słowo. ~~pal~~ ten. niem. ze z taka mądr. włos. wiem. wiz. Ale że do tego pole. było mądr. dzw. że tego pois. było wymienia. więź. zdz. mądr. Cam że wymienię. pods. obraz. się. (str. 176. ij. 3 aug. wyd. str. 147. 149 niem.)

Nigd. nie bawię. się w bank. zadziwiaj. sofisty: historia. Łud. zaw. utrzymuje. że ~~wojna~~ istnie. rola. w rolo. i w wiregół. dzw.

wszechpotężn. i wszechmądr. Stwór. M. przeciw.
rozum i potę: przebrzęj: w uktā. i mąd. iuż dc
uczy: za dowód, że i potę. i rozum Stwór. mogą
przec. grani. po za ktōr. nie mogą. dzieć.
Sofisty. M. opiè. się na dwóch przypuszcz:
1° że mater. i rzecz istnieją: równ. dosk. jak
Stwór. i niezależ. od Niè. Jak mało wszechm.
to przypuszcz: wyżsiem. wyż.
2° Gdy wyż. rozd. obraz. ten zem. ograniczo.
mądr: bo mądr. bez granic. nie potrzeb. uczy.
środk. ani wol. między. nie. wybor.
Do dwóch. przypuszcz. jest równ. mąd wszech.
jak pierw. Do wszystworzen. rzecz. nie potrzebn.
Bóg rozd: Na tego mówi: że go stworzył z
niczego; ale czasu pomiędzy środk. do rzeczy.
istnieć: Mógł Bóg. stworz. rzeczy. n.p. z niczego.
ale stworzyć go, nie mógł przeszłego go
bez środk. potrzebn. do jego istnienia. Dla czego
Bóg nie mógł tego dnia? Bo tyl. Bóg
Istot. zupeł. niezależ. środk. nie potrzeb.
czeb. więc zadosyć. M. tyl. powia. B.
stworz. rzecz. Bo: co jest wszechsam
Istn. stworzo. tyl. zawis. istn. zależ: a
wszy. zależno. tam i potrzeb. rozd. do zachc.
Uwa. M. że jeżeli Bóg chcie. aby ludz.
między. że oni sami i świat na Jego dzieł.
potrzebowali tyl. chcie. aby to myślę: (str.
149 niem. wyd. str. 179 ang.) † Konkluz.
cnot. że nie podstaw. teol. przyczyn. nie
mogą. Stwór. przypis. wszechmocy (str. 180 ang.)
Ale nie mogą. new. dowie: że przeciw: wszechmądr.
lub rozumo. bez granic. bo mniej. błęd.
w rozumie.
Cicero ludz. n.p. jest jedn. ... robią.

chwał. swiętym. i bystrze. wszelk. a jak.
gwłaszcz. się pyta. czy dok. skomplikow. maszyny
nie mają. żyć. wolę. w sposób twórcz. i dal.
wszelkiego. aby nie było wątpliwo. na dal
o: wszelkie? Mówi: dal. się pyta.
czy nie mają wolę. ludz. nieprzód prze
niż ciało nie: wieść żyw. mózg. zawsze
wiele jego część może się prędzej do koń
czyć niż cały mózg. nie. i dobrze byłoby
gdy ten. się rzeczy. i t. d. (str. 152 wiersz
187 - 182 ang.)

Nie mają. nie. Stwór. przyjęli. prze
wiązy. czł. przyrod. a wyniesienie. się.
dok. skarg. pyta M: nie jak: przeszł.
lub przyszł. nieprzyj. przez. Stwór?

Najprzód odpow: hypoteza. jakob: dział.
jaki przeszła: Bóg. w związku. celów
a dobro. do rozum: że albo materyał
konieczny. stan. zepsuł. niepreby: Stwór.
albo też sam sługa Mądrości. i Pota. nie być
dosyć wiel. aby wolę. coś czyn. nie wol.
(str. 153 - 155 niem. str. 183 - 186)

Przeciw - pota M. do moralu. przyn.
Bóg: ag. do pyt. jak. cele kier. przyr.
Stwór. przyjęli? Odpow. że w zwier.
i woli. przeb. ten cel osiągnie. aby jedno.
stwo. cier jakiś, a wolę. cier drugie. ale
w obu zar. cier osiągnięty: A cały sys.
stem. tak ma być. istnieć. dowiesz: a jak
to istnieć. jest mieszan. dług. w prawie. z
czynn. zwie. i wiel. to jedn. kied. się
skurczy. A [illegible] tego dług. istn. być. krótki
cier istn. będzie w nim żyw. organizm.

Konkluz. Jaka: ptos w przyp: nie dow:
zeb. jej Stwór. zakres. wob. jakiś cel moral.
nie chcia: ruch: czyaś. jestes. bez trwan.
czyn. i nieczyn. stworz. przez jakiś czyg
[illegible]. U uspraw. Stwór. wzgled. stworz.
nie moj. nie czyo: powiedz. (str. 157-158
[illegible]. 189-190 ang.)

Mowa. przypuszcz. że chodzi. Stwór.
nie: o ~~to, aby~~ przyjemn. nie o cierpien.
istn. czyta: i wola. skąd wnosi że zjadliwo.
jest jedz. z przymio. Stwór. ale nie woln.
istnieniu. że jedzą. cel. stworze. było ruch:
stworzeń. Swiat. losy ludzko-dowodz.
że Bo. nie chodzi. o jej ruch: jako o
cel gotów: ani też nie przeczy: w dużej
części Stwór. chodzi. o przeprowadzenie. zprzeciwien.
Pismo. zab: (dok Kosi. III: drugą ręk:
[illegible]:)

Istnieją: Jestest. z mel. ale ograniczo.
potęg: (jak lub przy to jest ograniczo: nie
mogą. new. dowyśl. ~~się~~); to Jestes:
prócz. miel: a moc. nieograniczo. o. ~~Mądrze~~ rozum
ale moc. jak. więc. ograniczo. nie jego
potęg; jestest. to przeciw. ruch. swoich
stworz. i ma jakiś wpływ na nich
ale waż. nie mieć jak. inn. prawo. dziedzin.
o które więc. dbać - a nie zwol. przypuszcz.
że Jestest. to zal. dla pozn. celu stwory.
wrzeczów. Takie jest Pismo: wskaza. przez
rzeczy. przypadko. a kaźd. inn. bardz. porządzaj.
pisze. o Bo. rodzi się z ludz. przeciw.
albo z nauk nieczyst. lub wymyślo.
Objawien.

§42. M. o niesmiertelno. duszy.

Trzecią czę. rozpra. o tejże m. powiąc. M
zprzew. niesmiertelno. duszy. Dowo. na jéj
istnie. Korzy. wyjdzie. M. na dwie klas: na
tak: ktòr. bran. za z natur. duszy, i na
dwy. ktòr. opuśc. się na mier. a Bo.
Co do pierw. zadz. że nie mają żadn.
siły przekonywaj: bo doświadcz. nauko.
nie nie wie, ani o zamorskiej. istn. duszy
w ciel; ani o dalsz. jéj istnie. po śmier.
cia: Jedn. brak argum. nauko. za istnią
niesmiert. duszy, nie dowod. abo: do istnie.
jéj niemożebn. Stąd że dwie rzeczy
zawsze za raz. powie. M. nie wynik.
aby jedna była czci. drugiej, ani też
odwrotn. myślen. do mózgu. nie jest metafi.
Konieczno. Wprawd. wzięci dowiód. że
przykr. objaw. występ. zew. w połącz. z
zmysłow. wrażen. i wrodzonym. uczuw. ale
mózg. (zapewne) dowodz. że te zew. myśli
wrażen; pomiędzy. woli trwaj; po śmier.
cia: w cin. wazne. lub zastęp. za mózg.
to ostatn. ten bendz. przyped. do gust. M.
że wewn. niecz. substr. oznacz. tyle. co ciało.
przymio; duszkowi jest wcześ. myśl. połą.
czon. przynajm. jest taki. substan. myśl.

Nic nie więc (ciągu. dal. M.) ciemne.
dowo. ucieczce. niesmiert. duszy, oprócz
braku takie. dowo. na jéj korzy. A ten
dow. ujemn. (dodaj:) nie jest tak sil. jak
wydał. dowo. ujem. bo taki dow. ujem.
~~istn~~ mamy tyl. przeciw jéj istnie. na zie.
po śmier; ale nie mam. żadn. dowo. żeb. nie
mogł. istn. ciała inaczej. —

Bo do dowd. Duch. Św. nie mogą być bez.
zbu. złor. żeme nie. w Bo. nie ma bez. zbu.
podług. Mogą. co nayw. potwier. ze nedzey;
w Złow. Bo: złow jest. myśl. Ap. ukazuie.
że Jego potę. moc. iest experiencya. e new. Jego
nauk. nedzie. że jest ned. złab. to mysli.
że Bo. po śmier. złow. nem żyiem, i chwale.
nadal nem. duchy zacho: zwodzi: new. zługa.
wątpliwo. na potrz, dowiar. Jego, nieg. prawa.

Porownałob. jakie nayzbu. podsta. wia.
w złow. i niemiert. duszy Chrze. Nier. złab.
dowodzi. myśl. że czyn. nauko. ne Boży.
cwyć prawd za ned. złab i że nieb. pewno.
całey wiary. i nier. ufnod. i zdr. tę
pewno. VI. zupeł. nem zbie. bo w czasi.
czy. i ej prawy kapłan. w Kośc. Katoli.
Chrze. i złow: do. ut in. że zwła-
bowany(ch) za nie modlen. zac. Chrze.
nie polecy, za zdr. po. Chrzt. ani
też złowa Bożey: nie za przekuzyw. dusz.
bo kaźdego. Chrześc. nie żeby. znem:
czyś. myśl. Apost. ii: zwy. wyżłem.
przekon: a w nie przek. wyw. dzieła, złór.
nie mógł. w jego bóst.

Nie dą się. zasz. zwycz. nie będ. się zabrzyw.
bo M. nie dyst. nie zwie: nie przy dzie przeciw
Chr. wszyscy. i potrzeb: Chrześc. bez gdzie.
Lotkiego argum. powtó: a nadz. potrzeb.
nie zupeł. obe. w. ten. prze. Kśią. będ.
się nie zmyd ani bądź w potrzeb. abo będ.
religii. wyw. inn. ludzi. W piąt. nieci.
wiel. General result, z drugim. zwy:
dzaj. myśl. wyni: Kchrz. wyzbo. na jakiś
bóst. Cichy manicheizm z niezgod. problematy.
niezmiertelno. duszy ludzk.

Śiś. wcay [illegible] b.ł. do zgrzyt. II.

1° Jego wzrok. [illegible] [illegible] [illegible]

3° Varia modo. Kdor ial. III. kot- a
za ključ. ima ~ga. a ni uniji. ne pi stanit.
mate jasi r. ebg menselgsalau. duha sita.
~~vapiti~~ prijatov: jako dni stru. jesn. i toj
jezu. rzeny Tomaš. ze vsda ~~vsda~~ vsagdi. jest spani.
vsdi: a prisemie vsei. a dna. semogm.
vzu. ki spani. pravki: zlo. p. lko vsak
prsdna. i dla ino vsagdi. ri. vsagdi. sim:
kogi jest ki vsdnizen. zgli. ze di jezu
gnezdstvo. jest ko proje. vzli prisnico.
ces pravba. vzkiai. vsegi. Sedlenig v vsagi:
~~vsa~~ ~~vsa~~ ~~vsa~~

Również na tych uwag. wyłu. o Millu
umiąd. niektó. jego pism. polityc. i ekono.
mięp zestawiaj. na rozdziór tem, pod. mnożą
chwały. o stronnic. i wrogach. jego nauk
filozoficz. Sprzeci. tak. jego „Rozbiór filo.
Hamiltona" (Examination of Sir Hamil-
ton's philosophy) chwi gmb. te książ. cała
pisanina. przeciw filozofii. Ale nie mogą omów.
tej książ. bez [illegible] (rem. filoz.
Hamiltona, na co obecn. brak cza. nie
pozwa. Często nie wypow. M. w książ.
wyraźn. jasn. myśl. otwiera. nie znajdują
się w jego inn. pism.

Chcąc wtrzeć rad nasz o M. pozwij.
zupeł. jego zasług. nieczyste. są wyraz. w
słabo. pojęciu w kwest. społeczn; nareszcie w
liberaln. Nie ulega. wątpliwo. że to błąd
niezupełn; energiczn. osobisto. chwi bez ani
cienia. i bez wyraźn. przesy: Gdy zaś kwest.
staw. się jedyn. w do jego znacz. w dziej.
filozof: w społeczn. a dziej: pozytyw. w me
todzie. nader. jego [illegible] logiczn. przepis.
wzor. prawdziw. ujemn: że pobudz. do myśl:
a myśle. krytyc. otwartej: pozwa: bez
czyn. Pozytyw. wartość. przepis. (nie pobud.
do zdrow. w dedukc. jak indukc: zadow:
M. myśl. fundam. ludzk. myśle. i towa.
dzy. zupeł. niepotrzeb. Sprzecz. zaś jego
stanow. do pozytywizmu. Comte a jest taki,
że z jedn. strn. przez cały: uczyn: niezupeł:
„Comte i pozytywizm" (Aug. Comte and
Positivism) zawie. uwag. na jego myśl:

†

ale zarazem tyl. wyłom. w nim stron ujemna:
że wątpi. się [illegible], aby dla nieg. zdob. chwi
jakiś zwolenni. W tem. zaś przeciw: teor. Com.
nie wpływa: z wyjąt. między. w Logi. o metod.
nauk. moralu. które jak. powsz. tyl. prób.
Kto zaś nie przyjmu. przew: o trwałych stosunk.
wzajemnych ludzkich. ani religij. pozytyw. nie
jest wyłą. Com. Co więc: zarzuty. twierdz. że
jakiś teizm do nich przynależ. z tyt. Com.
z gruntu. zmienia. jego znacz. i tym. podst. wszyst
trzeba czyn: Nawet. logi. swoją: (a Com. lub
wpływ jego ścisk. nie przypuszcza) ani nie
wzpiera. brakiem dowodów. w tyle. Com:
ani też rozsąd Com. nie potwierdz; przeciw.
Kto z nas: przekon: Logi. M. znajdz. w
niej. mistr. twierdz. wyrazy. czyli tyl.
pozytyw. Nie stanęła. zat. pozytywizm. zalicz.
M. do [illegible] szkoły.

§. 43. Herbert Spencer.

Filoz. ten uczc. jeszcze do żyjących. O jego powsz. sławie świadczy Dict. ówcz. powszech: zajęt. był. wydaw. wszelk. i ścisł. kierun. nie był ani roli politycz. nie odgryw. ale powsz: wywarł wpływ na wszelk religijne różnych sekt w Anglii i Ameryce północnej. Którym zdaje się, że jego filozo: da najlepszą podstawę, na z wymagan: nauki społecznej: a religię, na której oprzeć. Dokonano uznali wszystkie. Kompliment między i ?. a wiedz. Po zgonie. kilku powiedziano że Spencer został nazwany: „wolnej religijnej stowarzyszenia." (free religious association) obrazu rob. ks filoz: za pseudon. zwoln. religijnej. mierzon. a przez długie lata sekty, tak zwan. Kosmizm, założ. przez powsz. John Fiske, i przez Potter'a, przedsiębiorc. w Bedford (Ameryk. północ). wzięty „religia ewolucyi" (the religion of evolution) przepięknie. przez innych. przedsiębiorc. Minot J. Savage, wyraźnie się wprost z filoz. Spencera, uważają go za „największe dzieło, które dotąd: rozum ludzki." A nie stało się to bez woli lub zezwolenia Spencera, bo w liście z 9. lip. 83 do Savage pisze: Spostrzeżenie, że Pańskie nazwanie: zbroczą ~~dzieło od~~ grono wyznań. zwolenników. Które stanowią zarodek. nowej organizacji. Od dawna wiedziałem: wszelkich zachowań, które bliżej mają. zwolenników pozbawionych. a zdaje mi się, że Pan jest. człowiekiem. który to zrobi pobożnie."

Rzecz ten, do którego tak otwarcie przyznaje się Spencer, robi wśród protestanckiej amerykańskiej wielkiej. części. a wielu przedsiębiorczych. przystępuje się do niego: które dotychczas wiedziało jako mówi jeden z nich Beecher, że przynależność przeciwko ewolucyi, znaczy wyrzec się teologicznego pomysłu. Gdy 9. listop. 82 Spencer

bow w ich wiru, ne odrzuć. dan ne jego
rzeń, tow. Beecher w rozmie wyrow ze
niepowb. powrotu. Spencera z Kalwinem, i
że on mali ńń za pierw. Wiek. przyjaciół.
Chrz. [illegible] pogan. Kied. kali tow. rom.
prochow.

Za przyczą. religijn. Duma. powiada:
niechc. niektóre. filoz. niewierzą: w Boże:
G.Ch. n.p. w Rzym: Chrost, rzym. tow.
wiarę. go za nejźn. mojich. i tow. wspaniał.
zycia; w Niemcz: uważ. go Dühring
od wiarek. wyższ. ju. zgo. zawsze. mu
nieb. i niedokł. pojęć: filozofii; wymaw.
mu, że obron. niepsiankow: prawdy: o
powrotu. [illegible] wiar. i nieb: otwor: na
rozcież wrot: religii i Kapłana; za spekula.
na wzn: religii. tamtych. i przyjmuj.
od nich w dosz. rzecz. zagad. i gmb.
rzym. dolegow, że nareń. w jego czyst:
zdr. zdan. zepsowanie. nie jest naukow.
udowodnio: bez pozwij: nie naukow. symbolizm
i d. d.

Jaka warto. czyste: Spenc: zdrowy.
powinien; ny usprawiedl. za prochow. lub
negc: dkaz. wyższ [illegible] jego pism,
dow. nadmier. dyst. ii dych pism dnio
a Bar. z nich przepełnio. przew. zepsuta.
wzlisz. nau: Pomijaj. dok. Chrz. nie
należ. wpływ: do dzie. filozofii: jak
jego Książ. o wychow; jego Statyka
społeczn: (Social Statics) nareń. jego
Socyologij: opinow: (Descriptive) sociology
pomijać: dok. jego religii: w byku:
o nieśmiertelności: przedmio. nauk: zdrow:

raz · jako „Próby napisłe Spencyj" w Kśw. tom: to same · wyd: ado · 1902 · rycie · prócz · zbiorcy gnb · tom: obejmuj · prac · wszyst · 1852: filozo. Naczelnie: to dające: podstawa · całemu rycie: za jego „Pierwsze Zasady" (First principles) † † tłumacz · na fran · przez Cazelles Jest to wstęp · metafizyki: Kśw · uchwala · i w 1871 wprowadzen · ~~wszyst kąt~~ wzdłuż · wzdłuż · na tomy następ: Uker · ciąg:

Zasady biologii (The principles of biology) w 2 tom. †† tłumacz. na fran. przez Cazelles w 1877-78

Zasady psychologii (The principles of psychology) skł. w 2 tom. ††† ††† tłum. na fran. przez Ribot i Espinas

Zasady socyologii (The principles of sociology) w 4 tom. z Kśw. 1, 2, 3, 4 tłum. na fran. przez Cazelles 2 pier przez i Gerschel 1878-86. Oprócz tego uker. ciąg

Wstęp do socyologii (The Study of Sociology) tłumaczo. fakt. na polsk.

Podstawy etyki ewolucyjnej (The Data of Ethics) . . .

Pisma Spen: wyst. dwie w 1852: przełoż. na prac. wszyst. języ. europejs. Wiel. nie odbyt, jak z jedn. str. uczc. pochleb. o zamiłow. publiczne · w kwest. filozof. fakt. z dwóch str. dowod. że Kśiąż: filozof. przełoż. fakt: (a Spen: w zetknięciu nie jest nie tak mistyk.) krańcy: Tetw. do publiczno · ciąg: te, Kśw. przeważ. postęp. ciąg oderwa. wyjątkow.

Hist. Pozy.

† Essays scientific, political and speculative. 103.

§ 44. Wiedza a religia.

wedle Speca.

Pierwsze pięć rozdz. nie: głosu. dzieł: (Sum. zasady) przed: aut: nazwaniu przez: jakby mógł. dusz ludzk. zajmuje się: stosunku. religii do wiedzy. Thoma. nam: co to jest religia i wiedza! jak. za ostat. przyj: religii z jakiej wiedzy. Thoma. nam dał. że wszystk. wszelkie lub co na jedn. rzecz: wszyst. przez się względu; nareś. na jak. podstaw. może być dział: to, co wszelkiej. prawdzi. uczon: jak bez. bóstwa do nauk, poznaj. religia z wiedzą. Ponieważ. że rzecz każdy. jest zawsze. nieznanem. i nieznanym. w istocie. Speca: zatrzym. się nad nim dłużej. Teor. do wszystkiego jest mniej więcej: jakoś;

1. Religia i wiedza. (wyd. 1 i 2 wed.) Nie mają nam. dzisiejszych. którzyb. nie mógł jak. religii: Te religia. nie mogą być wymyś: kapłan. jakiem. autorytetu. bo powszechna. przyj. religii nie zależy. zawsze u najwięcej. narodów. nie wiel. znaczenia; dowody że Bóstwo ich stało: a nie co innego. (str. 14 Sum. Carelles) Nie wol. dać. Sum. przyp. religia. przy cudzie. lub mogą. religia: bo wtedy. co. zapyt. się ludzi: skąd to mogą? że cudzie? Tak. podobnie. odpow. mojeb: albo mogą: z które. wynika przy religii jest wtedy. w stos. przy Stwór. albo jest przeciw. wynik. przyczyn naturalnych: Bóg: wyjdzie: z tych dwóch rozważań, zaw: dużo. do konkluzji. że mam. religii: zastrz. na wiel. szacunku (str. 15)

Zastrz. zaś tem bard: że sam. badan. nauko.

nie mogi. zapewne mogu. mogłbym. mogą. duhe
ludz. Po Kazd. odkąd. mogi. zapyta: coi pod?
a tych pytań nigd. nie brdz. chcą. Zed. ogóln.
nauko. nie jest dok. zupeł. żeb. nie mogi po niej
stan. now. pyt. Bzd. nigd. zew. dwa antytezy.
zgoa: mgiła: Umysł ludz. nie tyl. brdz. zajmu.
się zjawisk. ale i relacje. tylkże, lecz dok.
rzeczy dług: co ulotne nieist. się w tych zjawis.
i ich stosu: a reg: nau: mgłkaj. nie
mogie. Skoro zet. mieszk. nie mogi. monopolizo.
rzeczno. ludz; brdz. zew. mogi: dla relig.
powiew. relig. w mgłok. form. mogi. mogli
się w mgłok. inn. wiar dem, że przedm.
ich lecą po za granic. doświadcze. (str. 16)
„Chcą/zat. mgłok. wzr. relig: duś istnieją;
duch nie dały się utrzymu; chcącyb. niedoszłym.
wdzięk. w ich skład, były najgrubs; chcąb.
dow: przyjacie. w ich obr. były największe.
nie mogą. piszącego prawdy dyscyplin. klam
mgłok. wiedz. wielk.
prawdzyw. rozumiej: Bo a/wiary dok
rzecz. wyprzedzen. nie za pozbaw. podst:
b) mgła. relig. istn: a jakiż kol. jego przyn:
rzecz. istnie. mogi. dowodz. że nie wiel. znacze.
(c) Niewiedza brdz. zew. antytez. wiedzy,
a w tej sfer: mgła. relig. mogi. się pomyl.
Mogą. nie być pewni, że relig. chcieby
jedn. nie były prawdz; za jedn: niedokł.
obraz. prawdy." (str. 17.)

Z dług. str. wiedza jest rzecz. potrzeb.
jak relig. i zarzut. na rzecz. zgaszu. Wiedza
jest objawie: przeciwieństwo. za pomo. rozu.
ludzk. (str. 20) Między relig. a wied. nie
powin. być wrodzon. antagonizm; bo jest z jedn.

stw. relig. jest zaw. obecn. jako fakt ucie.
czyn to 2 dow. stw: wiedza jest wielk. czyn.
faktu: - jeśli. więc obie polegają na rzeczywistości
mimi tych między sobą gruntu. dowodu. że
mogą. być dwa porządki, prawd, w ogóle (na
wzgląd. przyczyn, str 20)

W tem wypadku. chodzi nie może nie świadczy,
powiada. tyl: co w kościele. katol. zaw. wypo
a jeśli. mówi o klerykach. deklaruje wiele
stw. religii. od Bo. pochodzi. a więc. w czas.
o chyb. widzi wiele rodaków. angielskich
wyznawców mam: jeśli mylę. (str. 20)

Słuszne. mówi, że stosunek. pomiędzy
wiarą. wiedzą. za czasów stoicków: wzruszyło,
a stosunek. wiarki. stał zawsze religii. ~~za czasów~~
Nie stoi. pomiędzy nimi zwrotu. nie wiary: i
przeciw. że w obu jest wspólne. pierwiastek.
stwierdzenia. to, aby był zwrotu. o którym mowa
zwrotnicza. bardzo. podobna: zupełnie po-
dobna. (str. 21)

Dodaje. ent że nie czyni. kompromisu
bez rezygnacji. i dowodu. pokoju. W tym
celu chce wziąć. odstępstwo. na którym
religię. i więcej. możliwość nie zgody. z bez-
względu. zresztą Vale. nie odkryje. prawdy
fundam. którą religię. afirmuje. z całej
mocy. energii. i bez pomocy. wiedzy, a któ.
tak samo wiedzy. afirmuje. bez pomocy. religii.
a w której obu. wiedzy. i religii. na zjednoczenie
(pomija. a tam str. 22–24 tego rozdz. wyd.

2. Odstępstwo. przy religii. Taki napis 2°
wyd. - Na pytanie. skąd świat się wziął? mówi

w kwiat: rzecz. odm. albo rzecz. ośm. przez się, albo stwar. rzecz. albo zest. stworz. przez ſek. potk. rzecz. przebyw. Z dyk trzech tego rzecz. niezwyczay. a w gron. nie nie dzien. drugie zaprzecz. niezwyczay: bo wezw. nieg mojno. istnien. musiałeb. zamien. ną w rzeczpośb. przez ſek. rzecz. Koniecznie. bo albo mojno. istnie. Jest nig: a wtor. rzecz. przyst. ſek zniecz mojno ovi przest: albo jest jaki rzecz, a wtor. nie zwyczay. dla tego zemie. ną w ovi drug. Przest. trzecia tego ~~tej~~ t.j. teciego: ktora rzecz. wielk. przestr. trudno: bo albo przyst. ną ze Stwor. jest dyl. Budowniczy. mechan. a wtor. nie nie. dla tego istni. materya, rzecz. stara, jak. Bo zam, albo też przyst. ci, ze stwarz. wzyst. z niże: a tego zgoła zwyczay. nie mogy. Bo maszą. być przyczyn. przestrz: ale skąd porzo. taka przes. przestrz. albo nie było przest. przestrze: a wtor. zeb. wpisan. duch. nie zbiera. wyobr. rzecz. miejscie. przestrze. Jeże. ci nie da pomysl: że kied. nie było przestrze. to tak. nie da ci powiedz, że przestrz. zosta. stworzo.! Pot. mowi. zmow. przyst. ci, skąd potrzeby. ona Pota. zem. która wzyst. stworzy: a wtor. mowi: że istniey. przez zieb. bez przyst: wpada. w ten zam błąd, który. dzwon. ną ateisi. twierdz. że świat jest bez przyczy. i zem przez nic ośm. Afirmuj. ci, rzecz nie mogy. przez. pomysł. (str. 36)

Jeże. jedn. wzyst. trzy tego: (ateisty. pentheisty. i deisty.) zamier. przeciw. nie dej. ną. pomysł. to zwyczay. zgadza. ci na jedn. że przyst. świat. jest rzeczą niepotrz. (str. 38)

Zdaniem [illegible] że w mowie [illegible] nazwą:

a) że przy stowarz. z nicze: należy odróż. dekl stowarz. od przys. bo może zwrócić: w jakiś przy: inszt wyd. stowarz. z nicze. : do tego brak nam dowodu. Nie potrafi: żadnie nicze. [illegible] z nicz. ani nigdy nie przekłada. nie wskazuje. To nie[illegible] ich. że nam [illegible] (przys). Obrazek. I może nam wyda: się przysłuż. i [illegible] Dlatego. [illegible]

b) Jeże. istnieć. inszt. [illegible]. lub mater. pierw. bez przyd. wyd. nam się niemoż. do przys: to znaczy. że nie powstaje przy istnieć. Burza przemijałaby. Nieszczęście. Szczęście. Stawanie. nie jest. bo [illegible] obaj te przys. Materiał: przymiot. [illegible] przyczyna - nie dla tego. [illegible] [illegible] przyczyna! Być [illegible] jak dwie Szczęście. bez że do mater. [illegible] ich: nie da się przemyśleć. Ale Bóg przeto że. i siły, dobry. że się przyda, że ich się nie zna i że nazwisko: [illegible] Szczęście. mówić. I [illegible] ten zima. a przy. [illegible] za, przestrzeń:

c) Co znaczy: Szczęście. mówić. o niepogodzie: wybrzeże. [illegible] przyczyna. przestrzeń. bez zima: [illegible] [illegible]. niezbędne. [illegible] przestrzeń: [illegible] się nie odbiega. przestrzeń: o dla jest wybrzeże przestrzeń: pola. Otóż inszt i przestrz. pola. za jedną i dla nas. nazwa: przestrzeń przyczyna jest abstrakt., który. nigdy nie [illegible].

Autor. zdaje się, że te zasady trudno. istnieją:
Jak. zdaje się: o istocie zwierząt. Jeżeli. przyjmuje
pierw. przypadek. to musi być ostateczny. niezależny. od
zewn. i wewn. musi. być jako. istota. bezwzględna.
Ale. jeden: widzi w ślad. Manzel: / nie
wiedzą. dla czego. otrzymał. ten. przywilej. za pomocą
Boga.) utrzymuje. że absolut, który ma być
zasadą. przyczyną: a jedność. bezwzględna. jest ostateczna.
Kontrowersyjność. Pomimo. te. argumenta. po większej części.
poprawne. rozumowania; aby otrzeć. ostatecznie. wszelkie
dwuznaczności: Ateizm. panteizm i deizm
(prawdziwy Bóg.) są wzajemnie. dwa niepodobne. do pomyślenia.
Mowa. b. ważna. przypadku. że nie zawiera. w
sobie. jedność. prawdziwego. ale pojęcie. zastanowienia się
między. po nauce. to wspólne. w deizmie. pantheizmie.
Atheizmie. zdaje. a priori, co takie jest essencja
każdej. wiary religijnej. Wszystkie. zgadzają się
na dwa punkty: 1° że jest coś do wytłumaczenia:
2° że to pewne. być wytłumaczone. tak a nie
inaczej:

Jeżeli. w drugim. punkcie. religia się różni; to
w pierwszym. się zgadza: „Jest zabobonem:
wyznawanie. wspólne. przez wszystkie wiary. Religii.
należącej. do. przeszłości. w dogmatach swoich wszelkich.
zgadza się jedna. w niczym: wyznawanie: że
świat ze wszystkim co zawiera. i co go otacza,
jest tajemnicą. którą. można. się wytłumaczyć. Co
do tego punktu. przyznaje. panny. ego. zupełnie."
(str. 45)

Wątpliwy. aby Chrześcijaństwo. religia. była wyższą. objawioną
za tak. potwierdzeniem. z ateizmu. bo. i ten wcale. logicznie.
Spencer. myśli. religia. Rozumowanie. Spencera: jest w
tym wypadku. tak. pozbawione. zdrowego. rozsądku. że gdyby
nie znane. ciągle nie wcale zastanowienia się nad

jęp wniosk: Dziw to nieto. ~~otto~~ wykazyw.
potrzeb. dziel rzeczy pond otrzeczen. wszyst.
ceth ludzkich. Stąd. Kto powied. że zwierzę.
i rośl. maj. to wspólne. że są, wniosk. b. ubo
niesłych. Bowiem: nie obrazi b. się rozw. w
d. nij dodatku falsz: Zpen: jest: w ten
sposob. potrzeb. religii. wiar, że wszyst.
przyjem: ubo nie wszyst. z niej. je pro wszyst.
dziwna.

A to tak wytłumacz rozum. że ~~rozum~~ rozum.
jest zgrzech. drzew, jest nieto fałszyw.
Bo religia nie jest, jak chce Zpen: wytłum:
rzecz. a przeciw. Zapew. kaz. religia ~~nie~~ ma
jakąś kosmolo: ale to zew: rolę podrz.
odzyw: pierw. jest stosun. człow. do Bo.
Powiew. ten stosun. zwykle bywa nie zmyśl.
ale jeden: przez ustawy. rzecz: pewien
Kod. religij. n. jakiś mniej lub więc.
wyrob. wyst: kosmologiczny: do niego w
postaci ofiary. modlitwy. przykład. jeden. księga.
świętej. nie Ale essen: religia. nie jest
wytłumaczy: zegarek. kosmologii: lecz
stosun. osobis: człow. do Bo. Stąd kat.
religia: ma kult: i zakon moral: Jeżeli.
Zpen. ten zakon moral. uważ się za
dobry, a kult. nie wspomin. new; dow.
tem zew. że nie zna essen. religii. i
za ma do niego jest dyl. naukow. zjednot.
wszyst. religij. mogą to wspól: że mają:
ofiarę i kapłan: a dnie te instytu: nie
zmieniają. do wyjątku. Jezem. Kosmiczny.
lecz do zadośćuczyn: stosun. wolicie w
Bóg. który. jedno zostaje: lub zostaw. nie
do nic. Stwór.

§ 45. Czas dalszy.

o stosun. religii do wiedzy.

W 3im rozd. aut. rozpraw. o pojęc. ostateczn. wiedzy
i wykaz. że Kaj. z nich zarzutów. Kontrzędz.
Któr. nie dozwal. zrob. rob. o niem dokła. wyobraź.
Czas, i przestrz. a.p. wedł. jeh. nie są mijcie
wedł. nie: przymiot. rzeczy, wedł. treści. zaś
rozpoznaje. i jedne. bytami. Odrzuciw. dwa
pierw. przypad. jako niemoż: dzieci wiem wielk.
przestrz. kruchu. Bo ani nie mogą przypuszcz.
żeby. ocali dym bytom, ani granic: jakieże wyobraź.
zrob. być rzeczy: bez granic: bez ocali. Gdyż.
zaś duszę: czas, przestrz: zamiast. (jak to
Kant zrob.) na zdolności. for. rozsądku umysłowej:
to by jemu. nieśl. pokaz. b. uż. Kontrzędz.
Wyni: że przestrz. i czas są zupeł. niezależnemi.
(str. 49-52)

To samo da się powiedz. o podziel. materyi.
Jeże. przyzn. że dojść się dziel. w nieskończ: to
potrzeb. nie to nieskończ. dług. czasu, jeże przeciw.
ostat. jej część. uważ. za niepodziel, to mamy
z. ni: przec. niezrozum. bo część. są. małych
rozdziel. które mogą rozciągłość - a dziel. się nie
dadzą myśl. w umysłu. Czy będz. mater. przyrod.
jako pole. matezą są jako rozc. punkt: niewymiarowe.
bryłach: środka: sił zasad: otoczen. powie:
pole. sprzeczno.

To samo należ. powiedz. o ruchu. Jeże.
go wyobraź. rob. jako wszystk. mat, dochodzi.
do niej różnicej. Kontrzędz.: jeże. jako bezwzględ.
to powstaj. Kontrzędz. jemu. więcej. Jako
przykł. na pierw. przypad: mogi. postaw.
Kapit. Któr. na ziem. leżą: przy kwoli, idzie

od zacho-ku wschod. Jeżeli. obiekt. zmy: porusz
się ku zachodowi: nie mogą. wtórnie. powiedz. że
kapitał. idzie. ku wschod. to ona. bierze. obiekt
mowi: go ku zachodowi. Ruch. jego na obiekt jest
zob. względem: Ale ruch obiekt. dla. jest wzgl:
że w tym czasie mowi. co obiekt płynie. ku zachodowi
ruch rotacyjny. ziemi. mowi: go ku wschod.
z szybkością równą mal anguli; ale i ten ruch
nie jest bezwzględny. to samozgodzi.
ziemi: pozn. na oko. stoi. z szybkością równą
mal anguli: na godzinę. i to ku zachodowi:
A ten ruch nie jest prawdziwy obiekt.
to na zas. z zgl. stanowi. porusza się ku
Konstell: Herkules: a ten ruch nie odpowiada
się ani ku wschod. ani ku zachodowi: bez
w płaszczyźnie południka: z wsch. lub zmierzch.
szybkością: równą. do pory roku. Stąd mamy
pewność: że ziemia w swoim ruchu względem. jest stoi.
w tym. zgodzie; co porusza się w jedn. kierunku
porusza się wtórnie. w drugim. kierunku. z
wsch. szybkością. i t. d. Wynika. zat. że ruch
jest tylko. względny. t. j. odnosi się w stosunku
do pewnego. punktu. niemego. Ale ten
ruch. przyjęty. ruch bezwzględny. Ale
takiż ruch nie bezwzględny. nie da się zupełnie
pomyśleć. bo ruch musi być znany: między
a między nie ma w przestrzeni. nieskończonej

Takie ruch. jednostajny. prostoliniowy: przyjęty
ruch z jedn. szybkością. w drugą; zamian. jedn.
siły w drugą; stosunek. siły do materii. i t. d.
Przez korelacyą sił przyrody. można. wytłumaczyć
pewne. obroty siły żywej zamian. się wedle
pewnego. stałego prawa w ciepło; elektryczność; magnetyzm
lub w ruch mechaniczny. lokalny. Ale zamiana

8420 Trew filoz. poszyt. 1. 1.

Piew: tow zawic. 18 lek: z któr. dwie piew: zajmu. się kwest:
ogóln. t. j. idea filoz. poszyt. i hierar. nau: Srzeźnie. zaś
poszyt: frakt: o filoz. mater.

la science des grandeurs

la science qui a pour but la mesure des grandeurs (I.90)

Wyjaśn. te defin:

Historia się wyda: zupełn. nie wystar. 91

l'impossibilité de déterminer, en les mesurant directement, la plupart des grandeurs 93.

exemples — 94-96.

bezp. mier mater: la mesure indirecte des grandeurs les unes par les autres, d'après les relations précises qui existent entre elles - 98 -

la définition ... n'est autre chose que la définition de toute véritable science quelconque, car chacune n'a-t-elle pas nieznan. pour but de détermin. les phèno. les uns par les autres — 99

Toute science consiste dans la coordination des faits - 99

la science est essentiel. destinée a dispen: ... de toute observations directe - 99.

C'est donc par l'étude des mathém. et seulem. par elle, que l'on peut se faire une idée juste et approf. de ce que c'est qu'une science - 99

C'est là uniquement été — 99-100.

la mathém. concrète et la mathém. abstr: 101 —

la mathém. concrète a pour obj. de découvrir les équations des phénomènes - 103

deux catégo. génér. de phénom. = géométr et mécan. 105

géométrie et mécanique rationnelle — 106.

la mathém. abstraite — le calcul 108

106. pp. 109: L'analyse mathém. etc.

l'étendue réelle du domaine des mathém. 111.
sous le point de vue purement logique ... nécessairement et rigoureusement universelle - 111.

Dühring p. 490
Krit. Gesch. d. allg. Princ. d. Mechanik
Berlin 73

Les deux catégo. de Kant, la quantité et la qualité - 112.
la conception fondam. de Descartes ... a prouvé que toutes les idées de qualité étaient réductibles à des idées de quantité. 112.
la phys. organ. et probabl. aussi les parties les plus compliquées de la phys. inorgan. sont nécessair. inaccessibl. par leur nature, à notre analyse mathém. 114.
Toute idée précise de nomb. fixes est véritabl. déplacée dans les phéno. des corps vivants - 114.
Bichat - sur l'abus de l'esprit mathém. en physiol. 115.

Mémo to ucleriq

concevoir, en thèse philos. génér. les phénom. de tous les ordres comme nécessair. soumis par eux-mêmes, à des lois mathém. ... 117 -

Il n'y a, en effet, aucune raison de penser que, sous le rapport des phénom. les plus complexes des corps vivants soient essentiellement d'une autre nature générale que les phénom. les plus simples des corps bruts - 118 -
Lois fondam. de la considération précédente etc. 118 -
C'est par les mathém. que la philos. positive a commencé à se former : c'est d'elles que nous vient la méthode 127
W 4e. 5.6.7.8.9. leçons analyse math:

10 leçon. Vue génle. de la géom.
11 - la génle. spéciale ou préliminaire.
12 - " " générale ou analytique.
13 - " " " à deux dimens.
14 - " " " à trois dimens.
15e - Considér. philos. sur les principes fondam. de la méthode rationnelle -
16 - Vue génle. de la stratégique -

17 - Vue génle. de la dynamique.
18 - Théorèmes généraux de méthode rationnelle -

Treść filoz. zeszyt 2.

Drugi tom 16 lek: (XIX^c - XXXIV^c) - zajmuje się filoz. astro. i fizyk.

Zesz. XIX: ogólne filoz. nauk: o nied. astro:

Zeszyt 17. 22

Dwie hip. uzupełniające się w astro. od strony. wpływ. teol. lub metaf. - otwarcie. potrzebę jej sprawdzenia - na nowe fakt. przykłady: pour exemple etoile -

nous ne saurions jamais étudier par aucun moyen leur composition chimique ou leur structure minéralogique etc 11. 6.

Filoz. astr. dzieli dwie nauki phénom. geométr. et mécan. sans pouvoir nullement embrasser les autres recherches physiques - 6 -

Dwie w krótce: last pièce (pat. cat. w mieszk. 34) wynalezienie: analiz. zjawisk. a może kied: i stanie. dosłownie się niezależnie. Fajans.

Astr. buduje się ze pomocą astron. przepisów. dane te vague de recherches nécessairement inabordables - 2

pièce rapportée do fizyki obcych - 8 -

Fakt samej zabawy: wrażenie. temperatura: gwiazd 9 -

Chwila zjawienia się. astro: do mat. dośw. gwiazd. stają component le monde dans leurs relations réelles - 13

Ten, gdzie się widzieć może -

une loi physiologique très-importante et tout à fait inaperçue .. 13

Toute science: pour ont la prétention - 20.

L'astron. doit être, par sa nature, essentiellement indépendante de toutes les autres sciences naturelles et qu'elle a seulement besoin de s'appuyer sur la seule mathém. - 21

Les divers phénom. physiq. chim. et physiol. ne peuvent certain. exercer aucune influence etc. 22.

Niebieska nie zmienia. chwa. Boz. fizyk. Anna. Hippo. zepsuł. zwrot: - 25 -

Hipparch. zrobił: wpływ. ciała. ziemi:

ruch ziemi: a Dieu l'honneur le premier fondement réel de cette doctrine - 26

IX .: méthodes d'observation en astronomie:

XXI L: phénom. géome. élémens des corps célestes -

XXII L. mouvem. de la terre -

XXIII. Lois de la pesanteur -

XXIV - La Loi de la gravitation -

XXV - Statique céleste

XXVI - Dynamique [illegible]

XXVII - Astron: rideau. et cosmogonie posit.

[illegible] - 249

ographie - ni d. [illegible] nome: nom. syst. 252

Hegel's Logik:

Princip: in praktischer Hinsicht. Er ist in seiner Lehre dasjenige, was die Vernunft ist (vgl. p. 504).

Er gehörte zu denen, welche die Zerstörung als solche nicht zum Gegenstand ihrer Bestrebungen machten (p. 505).

Ihr Princip: falsche Praxis der Theorie, falsche Praxis mangelhafte Theorie: Princip seiner Philosophie (p. 505)

Die Idee der Positivität selbst ist es, welche mit den Vorzügen auch die schwächsten Punkte der Hegelschen Philosophie einschließt. 505.

1° sie verlegt keine Begriffsanalytik

2° keine Metaphysik

3° läßt ein Gebiet bestehen, in welchem keine Bethätigung des Verstandes anerkannt — universeller Affect des Herzens — p. 505

4° lenkt nicht die Veränderungen etc. einfach

Da [illegible] Princip: ideelle Praxis: Sprache: Hinzufügung

der Praxis: Praktik:

1). Es ist die Einheit in allen geschichtlichen Formationen unberücksichtigt gelassen —

2) ist nicht erkannt, daß dieselbe Begriffsanalytik, aus denen die metaphysische Superstition und die zugehörigen Charakterzüge der gesellschaftlichen Ordnung hervorgehen, auch diejenigen sind, aus welchen die wahren Elemente der Denkungsarten und der Einrichtungen stammen. p. 506.

3) Mystik: die innere Harmonie mit dem Universum: die Hinzufügung der Praxis: neue Harmonie 506

4) Wenn die Vernunft in analytischer Hinsicht: mystische Organisation: politische und religiöse ist es dennoch die wichtigste Seite der geschichtlichen Thätigkeit des Daseins

u. Denken verkauft u.

5° schliessl. d. unwichtigst. näml. d. Wirkg. von Nebelgedanken. sich selbst unklar: Gefühle in einer offenbar mißklang. Weise verherrlicht p. 506.

nicht mild ausgesch. Iss d. Begriffen welche d. strengste Denken gegenwärtig leiten, mit d. rohesten Vorstellgen d. in d. Urzuständen maassgeb. gewesen sind, wirkl. eine gewisse abstracte Form gemeinsam ist u. rein muss - 506.

7° Psychol: eigne u. exakt. wiss. wolenn. jego obrazu. te wyd. stoi. empirische Dinge: mieni: ie (st. ięz) konsekw: nam u. empirz. wolist. stoi. me mię: mieni objawiaią. skutki. - pozostaw. sobie d. Naturgesetze nam nigdy - p. 506.

Za to podlegaią. wtad. zwier. pod duchu: jest wyższe w r. 1826 - w Prodromus - 506 -

8° Reaktyj: Cfe w Krytyk. w. XVIII

d. Gefahren einer solch. nicht fähig. Verhaltgsart wydaią. się w całk. sytuacji. Cf. 507.

Niemals. tuiej. Dźn. p. 507 ze strony Cf. z dług. ego: się Pla nas obojs:

9° Neuere psychol: to jego metoda: zasługuią obj: uwagi. nie dochod. do subj. - 507

podobn. Brent neuere psychol.

Zeising. Fabr. Cf. 508.

Lewes p. 509.

Wundt. cow p. 509

Virtytka Yczytywzimu.

Dühring (Gesch. d. Phil.

W dwu epo. życ. wc. (C nie wpel: Zewc: z dawnej
sposob. myśle: ucw. gdy (filo: iwo: (kor: zwoli wzk. relig.
i Vatt: Er ignorirte jedoch gewisse rationelle Grundlegen
d. d. p 495.

zè (C. jeun w swoim upad. miał wew: pogl. w mic.
od Mill: Zitie p. 495.

O zwaz: relig gorzyd: z filoz. gorzyd:
i o wiecznz (C. fo: 496.

Polit. gorzyd (C. Szewie. wzgrowa: Sig: ito. jui wio:
za w filoz. gorzyd p. 492 493.

Syntè: subjekt: Kanizo ne: p. 493

Podobień. zwa. wzdry (Pzed: a (C
w pojęciowa. Jezome: p. 494
a Wiecz. wonk. - dawnie

Iv w Jiow: porzyd: stow:
a wiza: dwelk. dawnej. metafi: p. 500
b) systemu: wykł: Vi W. wonk, Vtó. prawi
wè wz. filoz: bo jak wzywnie wzgrowzaj: mater.
wie: wè wboga: wew. wzch. formal:
Die Durführg einer allgem. Uebersicht d. Wissens i d. d.
p. 500
Zapew: że wwa: o metod. wonk i systemu. ich zwzyz.
mają pewn. wer: ale powinn być wzkoją. zob. a
wè prepow: pwer Izly na dzw. wonku: p. 500.
Stow. wwa: Dühring a wiewlśnie: opracow.
encyklop: pwer filoz:
Ma (C wpowz: wzk. że on wcś wiąk. wew wew:
Vto: systemu. opracow: dass er die von ihm behandelt
Wissenszweige entweder ganz fachmässig studirt

od wenigst. in einigen Detail Kenen veleurt sache.
die viel Leben von ihm wißt. Druhdacht, nicht aber, wie
etwa v. Hegel durchdenken wird. p. 501.

Diese meinen: die neue: wahrsch. hist. Typen in Ch.
ohne viele metaph: p. 501.

typ: nicht: psych: etyp, die nicht empirisch neu: typ
zu jeder neu. vorgängig: p. 501

meinen psych. typ:

braucht typisch. Gesetze

Varianten Ch: in typische: typischen. neu:

a/ rein innere. typ. method. Lagrange wie Laplace-p507
b/ jeder philos. materi. i mechan. nc wiel. wesl.

meine hist: bleibt. zeptatry. p. 507

Trend: Ch. typ neue: psycho. typ neuh p. 507
Indust. moge. typ. u. dreig: philos. zweckig: mythol:
o neue: techn. mythe. Wenn drey da: ~~real~~ ~~metaph.~~ mythol.
real. met. psych. p. 502

Intern. Ze ob Ch. in. ob. Dürninge Ehen.
Lieb. stirbt: psych. Ch: p. 503

parallel: metaph. i moment. Kombty. p. 503-504.

typ neu: parallel: techn. mythi. i niempraj. Die
Verneinungen d. posit. u. letzt. Organicismustyp.
i d. d. 504.

Wären wir schärfer in d. Enge gefasst worden -
to typen wie stehen: wir neue mongol. ujem. stirbt. p. 504.
Irrgang. wie sehr: to typ. jede wie war: wie sache. Fak.
.woche: proc: entan. politik prinzip. p. 504.
Dürr. psycho: jeder neu. praw: gesetz. neu: Kitsch wie nie
chemie. regel. u. spezy: prim. vorgot Ch: ~~in politik~~
d. Zusammengehörig VK einer Denkweise u. einer polit.
Zustandes als Notwendigkeit. u. als geschieht. Tatsache p. 504

Historyozofijne prawo Comte'a.

Za naiwięk. ... ... nowerè. ... jego prawo
nazyw: wedł: któr ludz. przeszły. przez tny wiele rżn.
stn: teolo: metafiz. pozyt. Z pism. tłumacz. wnyjśk. fenom.
pnyro: przez abstrakc: Istot nadpnyro: w Dmg. przez abstrak.
pojś: n.p. pismne pnyjmy. i relow: W trzec: nowej: wyrze
się wnyst z/orzytki iluzyą: wyrze: się nadziè: dziedz. się orzeglol.
o pozycz. i kwi. wnetk nowy a tnyme: się ziś. w przyś: ozasu.
ludzk. wnyślow: fyl: tyle ... stanowi. ... się ... o rzecz.
i jej wtamo. ile ma dziedzz. pozo:
Czi jest przez. w tym prze. zazyol?
Wnyst ludz: na kaid. nem zapatra. się z trzech punktu widz:
a) zjawis: pnyro: studyą: empiryczn. zjawisk: i przyczyk. je dzi
tylko przez. ... fizyczn.
b) pozn. stałych praw – d. j. nauka
b) zjawis: i prawa ich stara się odkryć do osiąg. mają.
a to jest filoz. (metafiz.)
c) to rozp o zjawi: nie może się dziedz. wypil: wtam. rzecz:
stara się kompletn. przez wiarę (teol.)
Trzy kro: Widzi: że ktoś rzeka podno:
Ojca matka: która temu towarz: bydź: przedmio. bada.
nauka:
Szuka: ostate. przyczy: d. j. atow. działa. rozumu:
i wszki. wola. wyko: motyw: to przedmio. filoz.
Wemnie. wtrój ducha i przeszł. pokut: dowarzyw. podnie:
rzeki. powo: tyl. przez się objaw. i wiarę w Boga.
Te trzy zjawo: niże. za natura: złomie. i zwan. sta: jak.
on, ale bywają. nie za to trzy sta: po rob. następu. przez
któr. ludzk. kroniczy. przecho. w rozwo. two.

2) Pf: powz: że wzg. ludz. zew: z relig. i to praw:
ale winno. mieć filk. przyk: filoz. i matko
..... od powyż. znać moźt. nauy i przyroz. ich przymio.
i pra: a zat: być powyż:
3) Filoz: (Metaf.) takie byłe zew: upraw. w jakikol. spos.
Ludz. zew. mieli przyc: abstrakc: dobre i złe; znow. siła,
macierz: przeźn. i t: d

Praw. z wyjątk. nazw: pogeń. polityk: wra: znow. do
monoteiz: pierw. Objew. a to jest dwie. rozmyśl. metafiz.
Pf. zaw przyjęte. że metafiz. rozmyj. się zar. z teol.
4) Mogłby się zdaw. że teol: i metef. w czą: wielk: tra:
rozar więź. na zacyę: i w rozar. czasniej. obrasa. się grani.
(Zob. Virchow'a mowę w Monach. r. 1876) ale to zjawis. powst.
się ze wyjątk. nauk: Wzw. stąd że teol. lub filoz: zwłas.
zupełn. jest wire. nieuznacz.

Valeriy powie: że na powiąz. wyjątk. tuy dwia: wiedz. ludz.
byłą pomiędzy: pot. wzdrżeli się a każd. z nich na ten fakt.
niezmienn.

Jeszcze teol: wiem związ. i wie: wzw. problem. doktor. filoz:
i nauk: związ: a tych razem wzięga: teol. i filoz. i t.d.
5) Histor: pracuje. jest teor. Pfe.

Niektó związ. ściśle: w czem. powiąz. dwie filoz. grec:
dwie. i indyj: po za nimi nikt: pewn: metafiz. lub teol.
fajerm.

Powie: że tym przed Cte dopuszcz. tyle wyjąt: że
zupełn. pewna. być może. Prawa przyroz. nie pozwa. się
mieć wyjątk.

Sam Cf. do przyrz: T. IV. p. 694 - 1e éd.
Huxley pozwa: (Flint p. 334)
Stu: Mill " ale w wiąz. kontradyk. (p. 336)
Sidgwick

ich duszę, że nam przyszło tworzyć nową religię nowych, z jasnem niewzruszonem oczyszczeniem. Ale musiała - bo duszę ludzką w gruncie i istocie swojej jest chrześcijańską: naturaliter Christiana, jak Tertull. twierdził.

Religia pozytywna dotąd zresztą się, jak widać z jej organu Revue Occidentale. Wymieniłem kilku Anglików znakomitych, którzy ją propagują w ojczyźnie swojej a w Francyi Audiffrent, Robinet i Lemenie należą do jej najwybitniejszych wyznawców. Nie można jednak uznać tej nowej religii nową, jeżeli za życia mistrza kilku zatrzymało się w połowie drogi, co on wyraźnie im jako grzechu opierzałości. Opowiada Littré, że gdy mistrz zerwał wtedy z kilku uczniów zaufanych pięknie wyraźnie swoją politykę pozytywu: od zrazu postanowił nie pójść za nim na stałe berdwiaw, nie zniósł jednak obrazić sądu swego, bo wielkie objekcye były zabronione. Zresztą wtedy Littré uważał na nim wpływ dość wielki, że nie mógł zdecydować na zrobienie mu najmniejszej przykrości. W istocie Littré daleko później bo w r. 52 wystąpił z towarzystwa pozytyw. a od owej chwili wyjaśniał się wielkiej solidarności z polityką i religią mistrza, twierdząc, że przemiana nauki jego i metoda zawarta w kursie filozofii pozytywnej a wszystko, co później napisał, jest nie jest filozofią pozytywną, lecz subiektywizmem, czyli mówiąc mniej więcej, mistycyzmem, której nie odpowiada żadna rzeczywistość.

Littré był niewątpliwie jednym z najwybitniejszych umysłów naszego wieku, miał talent wielkiego w pisaniu, pamięć olbrzymią a przenikliwość. Dzieła, które zostawił są pomnikami rzadkiej pracowitości: jego tłumaczenie Hippokratesa i dwa słowniki, jeden wyczerpujący długi gramatyczny pozostawią na długo niedoścignione. Ale przy swoich zdolnościach nadzwyczajnych był umysłem powierzchownym, nie zdolnym do zgłębienia problemów. Czyste tłumaczy coś z języków nowożytnych albo obszerny kartkami, z których ułożyć swój słownik olbrzymi zresztą użyteczny na arenę, wolał

nie miał nigdy racji zastanowienia się chwili nad sobą ani nad zagadkami
obchodzącemi życie ludzkie. Są umysły, którym Pan Bóg odmówił
dara filozofowania a Littre należał do nich mimo (nadzwyczajnych)
literackich i historycznych uzdolnień. Historyk nie umiał podciągać faktów pod pojęcia otaczające
ani z wyższych pojęć wyciągnąć niższe jemu dotąd były uchwycone w zja-
wiskach nastąpienia i porządek zewnętrzny, a ich wewnętrzny ich bieg
i powiązanie, o ich przyczyny ostatnie nigdy nie pytał.

Otóż Duch ten, któremu wielka filozofia wydała być antypatyczną a nawet niepojętą, przylgnął do Pozytywizmu
lat wiele był jego gorliwym czcicielem. A nawet zetknąwszy z nim
pozostał wiernym jego filozofii a najwięcej przywiązał się do
jej rozpowszechnienia za granicą. Bo jest niezaprzeczoną,
że gdyby Littré nie był napisał wielkiego dzieła swego:
Auguste Comte et le Positivisme - wiedziano by bardzo mało
o jego mistrzu; a gdyby nie był założył czasopisma: la philos.
positive, które przez lat wiele zasilał pracami i pieniędzmi, nie byłaby
filozofia Pozytywizmu zdobyła tylu wyznawców. Ten prawdziwy
pozostała tylko wtajemniczonych religijnych.

Littré postawił filozof. misterium: przywrócić do pierwotnej
czystości, oczyścić od dodatków późniejszych, od wielkich spekulacyj religijnych. Jeżeli gdzie, to u niego, napotykamy idee powtarzające:
w całej swej nagości. Jakież sobie L. wyobrażał te idee:
Dawniej powiadał zajmowała się teologią i metafizyką nazwami
których (niezgrabnie) mówić nie można, (?) przeto my nas uczymy, że nie warto
się nad nim zastanawiać. Innemi słowy: mistyczne prawdy teologii i metafizyki
są rzeczą niepojętą dla naszego umysłu. Cóż więc
ma się zajmować filozofia?

Odpowiada: Mistyczne. Kwestye absolutne, t. j. te, które
zajmują się początkiem i końcem stworzeń, są po za kompetencyą
wiedzy ludzkiej: a zatem nie mogą dalej przynależeć ani umysłowi

11

w ich badaniach ani ludziom w ich postępk. ani zgoleznościom w ich wzwoju.
Nâzwyczajmy przy stworzeniu, nie będziemy przy ich
~~przy stworzeniu nie nie wiemy a wtedy nie byli my przy ich~~ stworzeniu,
zatem nic wiedzieć nie możemy ani o ich pochodzeniu ani o ich koniec.

Powtarza bernstein. że znamy tylko zjawiska i prawa tych zjawisk
ale nie znamy ich przyczyn, nie wiemy, skąd się wzięły a takie nacisk
Kładą ciężkie i [illegible] na nasz stanowisko niemożności przyczyn,
że cały ruch nasz postępowy z filozofią chcemy zerwać, nie wiemy
do jakich tylko; czy mamy [illegible] zrezygnować z przyczyn? czy że
znamy tylko same skutki: czyli możemy z pewnością zawsze zgodzić
Któż przyczyny za nam zupełnie niepotrzebne: Tak postawić kwestyę
ćwi to samo, co ja rozwiązać. Kto zaprzecza dalszej ludzkiemu
możności poznania: przyczyn za pomocą ich skutków: ~~niepewny~~ ~~obcy~~ ~~naszej~~
możności wiedzy ludzkiej: bo wiedza jest dochodzeniem przyczyn
z ich skutków: lub raczej: skutków za pomocą ich przyczyn.
Ów nieśmiertelny, który [illegible] nad szkołą ateńską wyobraża
filozofię, pokazuje Rafael nazbyt: causam cognitio. Nigdy
inaczej nie definiowano między ludzkiej a ~~[illegible]~~ ale zawsze to wątpiło
o tej definicji, zwątpiono także o wiedzy. Poincaré słusznie
mówi o Kantyzmie, w tej formie, w jakiej świat go zachow-L:
że to nie jest filozofia, do zanej negacya filozofii wielkiej,
bo filoz: niczem nie jest, jedynie jest zaniknięciem pierwiast.
i przyczyn. Nie mogąc wchodzić w rozbiór wnętrza tej kwest.
bo nawet na środku trudno: teorya przyczyn: czas nie pozwa:
a z tą teor: pozbyty: [illegible] myśl: mogą: stoi i wzgard: wszystkim.
Dziwko, że ani Cz za mniej L: nie zdawali sob. sprawy: z
Kolosalnego rozmiaru tego problemu a pochodziło to stąd nie
znali zupełnie tak zwanej logiki wyższej, która od czasów Kanta
ciągle zajmowała się tym problemem.

Jsee Litt. ry ni ... ijq. mi reni: grube: materye: i receptyi:
rkraju. Że dwa takie poglos: nie mogą iż raz. w zgod. bycz nigd. nie
zgodzone. Gonia: że mniat rkia. ią z materyi i rit ale nie nie: arew
jest mater: nie wiemy rem ry rity w niej gnetyw: Mimo to Karo
filozof. powyt. rozmow. ią dyl. mater. i rita. Gotowi mnie. że oni
materyą: Nie odpowia: nie jest. ani materyi. ani te. it. ani nim.
bo ja nie nie wiem o powyt. lub natur. wrech rzeczy. Wiemy ry
zapyt. Ka nazy mówi o maty: lub rit: lub rkad on (nie) nie zè ane
ry - Uanyklott niefilozof. wydaje: że jest ią że materya lub ria o jakiej
jest piew. i głów. nazwisk: Ale jak Mill zauważ: że nie
znamy wprost ani materyi ani it, znamy dyl: nazwe (wrazje: zmysłu
a duch nazy jest niezbędny. dawnej: od wrażeń wraż. a gwarz.
Tych wrażeń mamy w naszej świadom: A zat. piew. i najpew.
nazya Ka nas jest duch nasz na dwa. miej: dopier: przykład:
wrażenie: z ktoś. jedn. pier nazyska nazwę. mater. ian. rita:
Gdyby Litt. był ry pierzi ... tami, powt. wrzą: wielk. bogi:
które. wyrzu: wielk. materyalij: nie byłby pewni ze filoz: zna
dyl: mater. i rity, byt: pierzi: rozum: że filoz: za-przód i
przedem: zna osobist. wrzodu. ieb: a dopier. za jej. pomo:
wzgląd. wrzeb. wrażeń: W Pek. jedn. razie byłby zeng: filoz:
wraz. od przykład. i bogi: jako od podstaw: wrzą nierbedu: ale nie
wiemy wzięli się do tej wzgl. wolał raz. z wiekr: bogik..:
przykład. czynow: i gdy sam musiał czynow. wzgląd. w w Ang. i Niem
żołnierz. wielk.. w tych dwóch cant. pierwszego. i powt. w stanu.
potrzeb: które jest nas. receptyw. nas. materyą:

To stanow. organ. nie dało się ustalić: na dn: Miska jej
od receptyw: Zawsze do zupełn. dogmatyz: w polit. relig. i moralu.
Litt. nie zajmuje się specyal. dziedz. nauk. a ogól. zajęć: badan.
filozof: nie mat ię potrzeb. i rozpacz: bronił swego skeptyzmu,
w razgus. la Philosophie: powt: które jedn. pierz: go dyl. Vrót:
W stanie. rzeczy: zmienić. nor: wiesz. rozkaz: Robin i Wymbór, że zamyślał wydawnictwo
devant l'indifference générale

Droga rozyć odmienną rozwijał się rozsądnym angiel: bo dość inne za wemnikiem zgoła inne angiel: inna natura angielska. Duchu. Ukształcił. ~~i religia przeszła: rozszerzała się na całe~~ Zaledwo dostały się pierwsze tomy filoz. pozyt: do Anglii, zostały przyjęte z wielk. uznaniem i Cz od razu [illegible] za grono mierzych wielbi: Jednakże idącą: od razu pewne niepozory: Stanęczyli filoz. swoj. uczniowie. przyjęcia a Anglii inna wyraźna filozofia" wzięcie badania przyrodzie: Co my nazyw. filoz: co nazyw. matejsza: lub wiedz. przyrodz: Dodał. pozyt: ustroju. ich pewne zasy. w innem. się wiarę: o matemat. i t.p: przeniewa: Gdy zaś pewne: się, i Oboi dowodzi o zasadzie: mieć. tol: i filozof: swoj. zyst: matem. przyrodz. zasy: nazwisk. uczonych: Wielka [illegible] Brewster już w r. 38 ogłosił rozbiór przeciw: pozyt: metodu. fizykal: pozbawiony ich wart: ale oświad. zasy. się ogo przeciw: wyrzucie. ideał. i wzor: w chrześ: nie opiera się wcale na jedności kol: pozbaw. nauko: i mus. Dyrowski dowód Kant: w którym ona się przyjmie, dowiesz: do [illegible] moral. i religii. uczuć.

Mill, jeden z najzdolniejszych uczonych w Anglii: przez wiele lat gruntow. studyow. się dział: i w roku 1843 wydał swoje słynne ale gdy w r. 62 ogłosił swój system: Comte i pozyty: musiał tyle zrobić. reakcyi. comino mnie. pochwał) się z idei pozyty: Własnie. nie nie pozostało: Nawet religii. i polit. swego nauczyciela: wypełnia: odrzucił a o Russie filoz. pozyt" [illegible] do Buckle. Kontkla: się rozpol: (D: j. ostatni. tego tomu) trzeba wypełn. przerobić na nowo bo z tamtej. autora zdania. odrzucił się nie może a reszta matem. fizykal: (D: i niem. z tomu) przyjmuje: z nadziei. zastrzeżeniem: dodaw. metodę, że z niemi dają się bardzo dobre pozyty: idea jedn. Boga. Rządzący świat, stwor: i (według praw niezmiennych) do ostatn. Milla było bardzo źle przyjęte przez Littre i pozyty. Francuz: bo ono niezgodne zasadą trzeci pozyt. odbiera mu rację bytu. W ogóle: pozyt: jak. ogół powstał Litt. nie może

17

wierzyć w Boga - a mieć jasne w. Boga - Słowicz, bo on nie przytacza: zarób. przyczyn. pisze. a ma przekona. że Kaid. uczuć rozumie: iż przyczyn. pisze. jest miłością. Porzuty: nie mogą obok nieb: ani teol. ani metaf. bo obie uważa za fałszywe a rzeczą wiedzę obie wzgardzone. W Jej exklusywno: jest jego siła, a kto jak Mill. ją mu odbiera twierdz: że można wierzyć w Boga, niewiary jego rozum bytu, rozsądku: go do rozumowa. nie uczuć: uczucia: i Kat. przeżyć nigdy nie wątpio - że w niczem nie przeczuć. ani teol. ani filoz. Sąd Stuarta Mill'a jest dla mnie wprawdzie ważny, że pochodzi od wzory uczonych: Kompetent. Słynny Anglik otrzymał życie swoje na Utopii uczuć: odmienił: bogate indukcyjne i dedukcyjne: i ekonom. polit: Wolu polityczny. rozsądku. nadzwyczajnej (obok tej znakomitej wspomnianej): go do rozumienia o problemie pozytywn: - Ale jasne skąd inny sąd Mill'a zasługuje na uwagę badacza.

- Na wszystko kazał zwrócić się Bóg. i w tych słowach: Kto z Pana a który [illegible]: mój [illegible], [illegible] Anglik: słowy nazwisko. nie [illegible] wielk. miru. Obywa: je zarzuca, że Anglik Kaid. [illegible] nawet na uniwersytecie. wychowany jest w atmosferze: teologu: Która mu nie pozwala: zajść bezbronnie o rzeczach - Zarzut ten można by zbyć uwagą, że za to intelligen. francuz: obraca się w samych przeciwieństwach: antyteol: ale mi bliższy się on Stuar. Milla.

Przeciw logice i Kantowi: opowiada w autobiogr. swojej że wychowa: się w umysłowe zupełn. Ojciec, zwany presbyterianin, doszedł do zupełn. negacji wielk: przeciwieństwa: i w tej nega: ryzyka wychow: „Jestem jeden z nadzwyczajnych w Anglii: ludzi powiedział: Stu. Mill, Który nie posiadał wiary i religii, bo jej nigdy nie miał. Wszystkie w stanie zupełn. negacji" Był więc raczej sympatyczny. usposob. Do twierdz: Ch: że o Bogu nie wiemy. nie można. Ale umysł jego prosty i zwarty zwłaszcza przeciwieństwa dostrzegł w nim, że prosty: nie przypuścił racji: dowodu na rzecz

Twierdzę · iméat, i że wyrzeczenie: neut nie czyni · nie wyklucza · wcale
niczy. W tym wyrazie rezultatu dowodu w późniejszych latach: do bardzo.
dodatniego · Wydaje mi się jego ton i sposób, w jaki nie
zdradza swoich a cudzych poglądów · się, że stosunek religijny
zasadniczo · go nie uznaje: Cieszę się z tego Essays, w których aut. [illegible] kupuje
z dreszczem w ręku i z wegą „Wampirlatka · bojaźni · przedmiot: wyjątk.
co kolw. do się przytoczy: za lub przeciw Bogu i nieśmiertelności duszy.
Rezultat: ostateczny · taki: 1° że nie można jest. dowodu nauk. przeciw
nieśmiertelności duszy

2° że jest pewnik przeciwnie: że Bóg: wyjaśnia świat stworzył.
Dwa te zdania do reszty wystarcza: pozytyw. a (Hug.) zdanie za pomocą
Wyżej. aut. do nich dowodu za ciągłością nego: metod. pozyt: Bóg.
zabra. swoje: zapomina się czy natura · duszy czy stworzenia Bóg: do świata.

Mój Bóg wyjaśnia · że inny mianowicie: niejaki: Lewes, walczyły
30 lat w czasie [illegible] metody wyjaśnienia: dowodu do bardzo podobna · jak
Mill rezultat: ale co do [illegible] tutaj czasu zgodny do Herberta Spencera
zarzuca · tytuł · czasu jakby, że Lewes w swojem dziele znakomitym:
Problems of life and Mind (r. 74) usiłuje ~~budować~~ nad podstawie
metafizyki i religii chrześcijaństwa: nowy panteizm, który jest niewątpliwie
fałszywy: ale jeśli nie mieć, jak sam autor: wiązać się, wyrzeczenie się
z pozytywizmu · Wiedzy: i (zasady:) pozytywizmu: nie zgadza się żadnej budowie dogmatycznej:
nie zgadza się ~~sam~~ nonizm ani dualizm, teizm czy panteizm
bo pozytywizm · czyli afirmuje · że nie nie wiemy · o pozaświatowej
nowej · i natury, ziemi i przyszłości.

Wiem zaliczyć do tej. Spencera do pozytywizmu · od jednej czasu · przeciwnie:
Wiedzy: jego pozytywizm jest w pozorze · i na jego słowie: wiedzy, na
agnostycyzmie. Wymyślił · ten wyraz fałszywie. Spencer: aby wyrazić
że za pomocą zdania nauki: nie można · nigdy do poznania Absolutnej
czy · Istoty Bożej nowej czy nieznanej. Ale po za tem tłumaczy ·
antropomorfizm, jak się czyni · gdy Spencer nie nie wie wypisał: teorya Ha

(C) same rość: absolu: wyższem · ze wszech ledzi. Spec powia. si
świat dowcz: niekoniecz. ni rzeczy zjawisk zwłkom. jest niewolnem.
jeżeli: nie mc za robcą lub nad rób. Absolut a jakto przyczyn. i rzecz
we. ciónie: „Jest kuglkiś, powiada, nie pewnie bezwzględ. ze majdz.
nie w'sze energyi niektóre. i nie. Która jest źródł. wszelk rzeczy
Tak w dejcie. absolut w 6ej cz. ryc. wzg. rozgol: Kto: wkroć
powia do dzie: a który. wzg. ew. zgłosi niedawno w Cjasopc. Philos.
(C): by z dalcą ódcin. absolut. i same przyczyna. Tego przy
wzaci. za bezer: Co więcej, Spen: wyjma: niemoże. aby nau:
dostrzegł. do zgłoszia: absolut: dwie jest. aby religi. odstawia.
go dwuch kuglk. Religia jest konieczn: dwóch dla tego, że bez
niej moralno. bycie nie może. Jest to ilurya przyczyna: że
za pomo: same. rozumu można wbrzyć jakiś kodeks zle. i dobr.
Inaczej wyjaśnień. dotąd nie zgodzi: się na jed. zgod. etyczn: a
prawdziwość. między się nie zgodzą. Ten zmiecz sprzeczn. się tego można
po marach. Które nie mamy nie wiele. nie mogą do zadac. się
nad problem. moralu. a jed. z. wolnie w życiu a nieni się zgodzą.
Ale gdyby nawet wreni wszyscy zgodzi: się a. jeden kodeks postęp:
kuglk: to jakiegoś bytu by się mogło: prawie żadn. - odpow:
bo ten kodeks miałby dyktować za x robą powsz. kuglk: a byłby
potrzebny. wielk. zawikłań nadzwyczaj. Ten argum. jest prawie
dostatecz. ten sam dowód teol dowodz. potrze: objaw:
Objawa kuglk:

A nie był. dla ustale. moralno. uwarà Spen: religj: za niewzgl.
bo ich jak ieśt zrosnięs. z duszą ludz: były zajęć. dla nauki niepojęty.
ale pomoce i wzmocn: były czynne: i do najwyż. zadowal:
że wiele ludz. zgoła nie nie mogli za religj: Nie tedy dziwn. że
w kole: które utrwal: wiarę przeszłą: i przyjęty filoz: Spen: pomóc:
zaraz nową religj: usiłują. po swoje: ornen: stron. duszy ludzk.
do absolut. W Anglii, a w innych jeszcze w Stan. Zjedno. istnie. jest
gmin: religij. które pod impuls. Williama Frey a w innych
kierun. zwróc. pod przewodnict. innych. Savage wyzna: wiarę nauki
w absolut. i religj. ewolucyj. Spencer zeszłą pochwa. den nauk umysł.
(przeciwstaw. z nim się solidaryzuje. jak widać z listu, który przesłał
rocku napis. do swego zwolenn. Savage. Wyraża radość niektóre:
że ludzie nie zgadzają się z nauką: na sam. negacyj bez że mają (bez
religij podstaw. ale na niej ogniu swoje najdroż. przekon. religij. i moral.

Nie zastanaw. się nad wartoś. wewnętrz. tego ruchu i objaw.
jemu godzien. Dla mnie w tej chwi. wystarcz. że on jest nega. zasad
pozytyw: ; wypaczo. się jego metod: : pobieran. narzekań.
obraz angiel. pozyt. przeczą: że jego wyzna: albo przyjęli
religij. pozyty. albo w dalszym rozwo: dorośli do naprzód. form
teizmu, panteizm. W jednym i drug. razu: musie: powr:
różne filoz. pozyt: która zabra: rozumo. się zagadk. natury:
śmier: ruch: i: począt. jestestw: zasad: się nad celem: życie,
nad ideał: ludz: nad Bogu i jego naturą. (optymizm pozyt.
musiał ustąp: przed afirma: dogma: tego wszyst. o czem w
kilkuset powyższe. —

Są jednak naturaliś. (i liberałowie) angiel. jak Huxley, Tyndall, Clifford,
Georges Eliot, Leslie Stephen i t. d. którzy mają niebie za pozyty-
wistów, dla tego że w jakiej mierze specjala: w jakim roman. lub
poezji odmien: jest. lub drug. przed. nadprzyrodz. sprzeczne. większ
ludzk. do empiryj: a drugie. ludzk. do wiąz. doczesn. Z. wiele
nas za daleko chcieć powiedz. o Kant. z nim chwo (wielu) zwolenn,

nie dba i nie nowego do wyp. Ja a kaźdy z nich lękko może znieść
wątpić: Skoro jest wspomnieć o nich, nie mogę wcześniej zniechęcić
się: Może pod dwoma ałby wpisać z pod postacią Hurrell-Mallocka
a nie dziwić uniżyć, powszechnie. Autor, który nam pozwala: i wstępem
w wyrok: dążni: nauki, które nam wzrosły: przeciwko wyrokom ich
ideały widzenia. (i wolności: świecki: autorytet. i wyrokom: dowodzi nam
z jasno podziwiają. a kapłan. w pok. i ich dziel wejściem. że pozwala:
w porad: zgoleń: jest utopią w porad. moralu: zwycięzcą a w
wyjątku: Kosmol. nakazy. i prawdy. stoczeniu Kontradykt. świat:
negacji: ser odrzuca: nauka: ciężkiej nareszcie. w treści ostatnia do
świata: że pozwala: malen, wątpienia. do Katolicyzmu: bo w jeden
Pojęcie Duma: w sposób prawdy. i wszechpod. wyroku. dojemna. nieba
i ziemi, że wyrok: inne nekty zginą pan wzrosła. wieczny: nauk.
wiatr. i pozwala. ale wzrosła kapłan nie ostatecznie zaw. się pan:
bo ma dale w ich. ignorata. że wątpić: nowe zdobyć: wedy
drugi: wielki w nich. i zaczynamy- się. dat pół. wiel. dawnej.
Pierwszy z tej strony. aby zrozumieć. . . to dziel natu-
ten ruch. że drugi nie pozwoli i w nim, i pierwszy dwie Pana z.
dyle nowy niebo. A kapłan. że w. e. wy. z. że nat.
jest nie jest katol: on dy. mieć wyrzuty: wy kied. dojd
do prawd. zagrożeń. przyjmie. że to w stosunku. i pozwala.

Rezultat tych dwóch prezentacji był taki, że pozytywizm jako we Francji jak Anglii albo zamiast iść w ślady do niego samego założyciela najbardziej nie przyjęty albo w dogmatach filozofii czy to zdawszy się z materializmu jak to przykładowo miało miejsce. Literatura czy to dotyczy do nowych formacji duchowych a mianowicie o to, czy mają brać za wzór minione czasy dzisiejsze zawsze to jakiś dogmaty nie zgadzają się z pierwotną ideą czystą nawet będą jej zaprzeczać. Jakie miały historyczne wpływy wyrosły materyalizm bogactwa w części stąd pochodzi że za wzór zamierzają traktować przedmioty w literaturze szereg odrzuca potem zmusza byłem zredukować co do mnie był. Trzeci z moich poglądów pozytywizm u nas, który nas oczywiście najbliżej obchodzi oraz Comte nie miał wcale jakie jest ideę pozytywizmu? czy pozwala z niego, gdy odmienia subjektywne dodatki jego najistotniejsze reprezentanci.[2]

U nas pozytywizm jest bardzo młody, nie ma nawet lat 20; a przyczyny tego faktu, że nie ma powodu ostatnie warunki pojęcia: jeszcze nie przyjęcia. Wtedy, kiedy Comte ostatnie główne dzieło wydał (1830–54) nasze życie duchowe w dziedzinie literatury: w domu i na emigracji: Emigracja: nasza prawie całe pokolenie: po za wyjątkiem Mickiewicza. Comte z wyjątkiem nie wielu duchowych, którzy albo pokumali się zupełnie z Francuzami albo z matek francuzek (o ich liczbie należy Karol Lundziłł - historyk literatury pozytywizmu r. 1850) czytano mało: wcale: nowy i przebyty we Francji: choć cieszył przyjmowano nowości chętnie: nie sympatyzowano jego z filozofią Comte'a ani z jego pozytywizmem lub religią. Nie zajęli zresztą pozytywizmu nie mogli się bowiem z jego filozofią: opierają się na fundamencie: filozofii - metafizyce: prawej: nad zakres nauki: bo stanowiącej przewagę nad wszystkie dziedziny w sprawach duchowych: nie mogli publiczności; nie lubiła jego polityki: filozofii: i kosmopolityzmu: bo przeczyła: nad wszystko Polski historycznej: nie sympatyzowano: z jego religią: bo albo pozostała: wierna Katolicyzmu.

alto prestłódzi. Do rektoty Toruńskiej: tak do Saint-Simonizmu: wpierw
odpowiada: ja espiritu religii.

W Kraju również nie myślą: powtykowy: Ewarna: wyleci
z polityki. O Galicyi nie ma co wspomnieć. bo ona z zasady wyjęta nie
dotyczy, na zob. przew. żadny. wpływ, filozofii. idzie. w Galicyi jeszcze
bezpośrednie. r. 63 objawia się Galicya tendencyi nowe prądy wpływu z nemcyzmu. dawniej
czyt. nowości: i religii. to pominąwszy. pewne stosunki. opinii. polityki:
które jest bardzo trudne. wyjaśnienie: filozofii. tendencyi, wpływu
głównie. w Dziennik. Liter. jest wpływ. materyalizmu. nie powyższy.
i. Stanowczy. wpływ. Cousin'a: przekład Schelling'a: Hinsdor. synthesis.
w Anglii - przeciw, mocno ustawiony. za głównie. objaw powyższy. w Galicyi:

Znany był stan rzeczy w Francyi. i w rozterce.
Isabelliny. powrót. Kastalii się głównie. w Francyi. pod wpływem
wpływ. Hegla. Póki był wiel. filozof. polityk jego autorytet.
regulator. Polacy a zwłaszcza [illegible] jego tematy dobrze się przyjęły
dzięki [illegible] jego stylu: Anglii: jak w Niemczech i w Francyi: hegelianizm. stosunek do osobistości. stanowi
i zabiera. przybór. form. nauce. konserwatyzmu. nas: radykalizmu.
ale wszystko. jak zresztą sam Hegel, trzyma: wysoko wszędzie
narodowość: i bytuje w nauce: zwłaszcza w przemianie: powstaje: A
gdy później obok hegelizmu: powstał ruch nowy, silny: przelał
do w polityce. form: romantyzmu Lacordaire'a i Montalembert'a
zmusza powstały: [illegible]. Na idee: przemian. nie stawia
on dodatku przew. jedn. objaw: [illegible] i demokracyi. nie [illegible]. Nie twierdzę
że wszyscy Francuzi za gorący. lub Konserwatyzm. Katolicyzm: są
wśród nich materyaliści: a więcej innych być i wielkie. Ale
ale jeden. czy: do za jakich [illegible] imponuje, nie odstręcza. nie
publicum. bo w Francyi: nawet rzeczy i nowości ludzi. nieznacz.

wrunięg: Dostrow: że mellki Kosmopolit. jest zgubny. Dla polsk. imion. a Kard. Dusza stracio: Dla Katolicy. jest takie stracio. dla wsrod.

W Królest: a bard. jenne w prowin. zabra. o porządy. mowy być nie mogło pred r. 63. Prowin. to rostawa. pod bezpośred. wpływ. emigra: a dz, jak wspomnie. nie sprzyją. Centryzmowi. Ju teri pięred pamięta. owym rok. nie majdzy. dzen żadz. objaw. porządy: ~~mięb~~ nieberze: ~~o~~ co byli przeniez — daleko-tatuiej. Zresta pomroch. znany jest idea (umysło. pozna: ~~pozna~~ i nie wotnob. nad nim się wznosz: mowie ~~pobudy~~. ~~sto~~ w liczyc, ~~w~~ segrabt. velig. ~~wsrod~~, ale z pewnos. nie byli porządzy:

Ze r. 65 prowin. się do Rosna. jako ~~wsrod~~ przy Szko. Głosu. i przy ~~Szko~~. się pierwn. objaw. Ducho: reakt: Mowio. że nieb. wytrzewia: że wtorz. powin. zabier. się na rzeczy do prac obowiązku: mniej ~~wszystkow. pozet~~ się polityk. a więc: nauka: upadał. Tak wiele z nas mówi. podrosn. i Szkoła ~~wsrod~~ mowi, ~~w~~ prekuno: że wprowadzic: lepiej potrafi stary. Urzędow: nie ułow. z pewną ogład. libera: ale bez nauki gruntow: Nie wzrunie. jedn. owoc wytrzenie. Zerwac. ~~się~~ z tradycj. narodu. Lub wyparc. się Boga chrześc. Do przyjść znaczn. późn. Ci co temu należ. do Kat. zwan. mlod. ludowcy: i walcz: przeciw ideom zacofa. stanowy: t. p. Chmielow: Petrozow. Świętochow:) koniec. wśc: gimna: ~~nie~~ chrześc: jak nie umiejet: a prawdziwi. nie jeszcze nie wiedzie. o Boże i porządy:

Porządy: był tak mało znany u Wasza: choć jak o nim mówio: że gdy Bibl. Warsze: podczas. ostatni o nim ~~Certyfik~~: nie Platon było ~~należ~~ go otwarty. Nareszt podjął się go napis. Krupiński. i jego ~~wydanie~~ i mało ~~przetłumacz~~ (r 1858) jest pierw. u nas sprawoda. o nauce nowej i pierw. publ. przystąpie: do niej.

chovi z modyfika: powagi w duchu Mill'a, które nie bardzo liczą
z głosu. myślą Cta.

Już dwa lata przedt. zaczął wychod. Przegląd Tygo: pod
redakc. Adama. Wiślickiego, który skupia. siły młod. ~~podrastają~~ stawał
się coraz bardz. ich organ. Zrazu dość ogólnie. Jak ów nazw: umiark:
artystyk. Słowo. Ziemięckiej, później, jak podrasta: potkole. nowe,
które. teraz porzuty. się mieni, przybier. postać: niepodległ. Ale
przeciw. religii. i narod: Jak wszędzie w Europ. Jak i u nas
r. 69 w Król. zebrał się Sobór Watykański, stał się Kamień probierz.
umiarkowanych: Przegl. Tygodn. a jego wpływ. Dyżku.
naczelnik. który wszystkie sprawy odbywał: i żywa w obron. wszystkich kierun.
antyclerykalnych. lub miejscach
~~wrogów~~, umiarkowana opozycja: Kluszą, potkniędzie
wielki: nadzieje: w P Jacku, że reformację Kościoła według wy-
magań nauki nowoczesnej: przywróci. wojnę nienawiści. z Przegl.
Katol., organ. Klemensiewicza:

A Przegl. Tygodn. nie jest jednak wyjątkowym: Inny pokolenia. Nowiny, przykład. Niwa w pierwszych zeszytach: przyniósł
Prawdziwe treści: które obrazy. rozbudzają się ~~ideał~~ głębi: wyobraźni:
a ~~zaczęły~~ jednak wyrazistsze: wszystkie: co dla ogromnej większości ~~przede wszystkim~~ narodu
nowe: jest drogie. i święte. Nie wiedzą: w naszej: bo muzeach:
całe wyższe ~~[illegible]~~ ~~wpływy~~ ~~wpływy artystyczne~~: ~~które~~ przed. Każdy
Tatarzy się domyślił ~~a zgoła nie potrzeba~~: Który by nie czuł się uczuty.
a odwiedzi. zupełnie. od filozofii: dodam ~~tylko~~ że ~~ich~~ przeważnie: pierwszy. i Dodam tylko: że te wyjątki nieróżnią: pracują religij. i etycznych: Konserwatyzm
Powieści: Długi nowe: powieści, Komedii. i Dramat: które
obrazu. ~~pod~~ za wzór realizmu Zolli i ~~naturalizmu~~ przyjęły:
intuicyjne. Dumasa, Sienkiewicza: przeważnie. wnet: życia społecznego. i moralnego.
chociaż ~~nie wpływ talentu dominuje obu pisarzy jeden~~: religii, co uważa,
aby proces wolnościowy: narodu nowe. przyspieszył. —

Dodam tylko: że te wyjątki nieróżnią: pracują religij. i etycznych: Konserwatyzm
ważne. Jeden przyszłości: że
obrazy pracują: ma wiele zwolenników
nowych: którzy bardziej odpowiadają
w obronie. Katolicyzmu. Lub ~~nawet~~
narodowości. albo przeciwnie
nieżyciowości. albo [illegible]
obrazy. ~~w drugim odrzucają~~,
że przeszłość. nie może
wobec ważne ~~za wszelką~~.

Byłoby iedna: niemiern. za wyboy: tej literatu: pozytyw. i beletrystyk.
robić odpowiedz: jedyn. idee pozytyw.: pozostaw. się pod jej egid: prac: między.
pozostali: nie mają: o pozytyw zadn wyobraz.: ~~przypowieść Talii: obstaw.~~
~~i nie wszyscy. to przez lub moi wiata: [illegible] jest pozytyst. niemniej~~
jednak fakt. jest, że ci, tu ruch literac: zaszła: jest a nauk. powszech
powszechn. jest przez ludzi, którzy głośno mienią się pozytyw: Zresztą
nie poprzestaje: na samych prawdach: literac: miłowa - takie zjawisk.
nauka: pozyty. u nas rozpowszechn:

~~Pozytyw. nauka~~: zaręcz. niezbędn.. bibliot - filoz. pozyty:
składający: się z dwóch: Były to tzw zwolennicy: Huxleya, Tangel'a. Kuhn'a
poprzedz: ~~przeciw~~ ~~antagonizm~~ Ochorowicza: Wstęp i przegląd
ogólny na filozof. pozyty: Rozpra: że jest jakoby program
partyi pozytyw u nas i ~~wielce jest charakterystyk~~ zasługuje na uwag. pod względ.
względ. Skrzyńskiego.
na ~~krytyczeństwo~~ odmienn. wszystk. filozof: dawniej: i to a la
Büchner, z niektóre. tendencyje: dochodzi: do konkluz: że było
zdaniem dwóch dyl. rozum. filoz: Jana Śniadeckiego, który rzucił pierw. myśl.
~~pozytyw~~ pozytyw:
i ~~Ch~~ Ktoś (~~pozytyw~~) rozwinął się całej obszernej filozofii:
pod wpływ filozo. pozyt.
Ale do powstał. zdania rozwoju pod: autor wpływem Cta i dwóch.
Kolca innych zdań: autorzy. do mają: skłonności: pozyty: do kier.
Śniadeck: Cta, Mill, Huxley i Spencer potrzeb. materyja:
i. takie skłonności. były: budowa jednoli. o to autor wcale nie pyta.
Oświad. przy Kun: że pozytywis: rozpow. Kardec: Kto w tajemnicę.
stanowcz. opiera się na dowod. dających się sprawdz.. Kto
nie wyraża się bezwzględn. o rzecz. wątpliwej. a nie mówi wcale
o niedostępn. Kto wstrzemięźliwie jest w przyp. pozyty. nie że to
znaczy ~~to samo~~, co nie uznawa. się istoty Boga. lub jego przymiot.
czy dusz lub wolnej woli ~~w przyp. duchowieństwa~~ wobec mistyków: Są to, jak autor
oświad: rzeczy niedostęp. rozumowi: należą do wiary religijnej do Kościoła.

Dodawszy. do tej pracy kilka innych wzgl. Ochorow: po części Fpsychol:
~~traktujące~~, ~~dodawszy kilka innych~~ (więzibie Świętosławski). o powstaniu praw moralnych: dotyć
nieroznimie. ale w tem jasną, że moralne [illegible] wzgl. (zawdzięcza)
powst. swoją naprzód. instynktowi (rodzaju) (Lubicz): (dodawszy: brzmi. Egera
[illegible] "powinność": w [illegible] niemiec. [illegible] o rzecz, co
[illegible] "powinność" jasnej i [illegible] wyłoży. Krupski. i Ochorow.
dodawszy wreszcie [illegible] (Spencera) wpływ do psychol." i Krupski. o wyborach: które [illegible]
ogólne znacze. mogą być zaliczone. do (literatury) pozytywnych: — i o tych wypadkach
rzecz ruch wspomnę: od r. 1868 aż do tej chwili weszło (piśmiennictwo)
nowe. Wspólne zaś mianie: tych objawów wypadków jest opozycja: wyrzeczenia:
w [illegible] rozmaitych. od pogardliwego obojętności: do otwartej niechęci:
a nawet do nienawiści. zalecenia: [illegible] religii i teologii: przeciwników Stroli:
Św. i (politycznych) Towianczyków: przeciw zalecenia. i duchowieństwa: przeciw wypadków. objawów.
życia nerwowego: które nie dają się podciągnąć: pod kategorię. rozpoznania.
Chwastkiej. —

Powiedziano. że rząd ten jest jednostronny. a zatem niesprawiedliwy.
bo wszystkich [illegible] nie jest cały przeciwny w literaturze pisemnictwie:
że jest wielu wśród nas matematyków. historyków. przyrodników. matematyków.
duchownych. publicystów. i literatów: którzy uważają się za pozytywistów:
a [illegible] nie identyfikują się z (zasadami Pozytywizmu)
(tymi poglądami). ~~przeciwnymi~~. lub Wundta,
z ~~tego powodu~~: Spencerem. lub Schwarzem: że [illegible] jest [illegible] nie
przeczy [illegible] się wpływowi, uważają się za pozytywistów: to pytam:
Odrzucają wszystko wspólne. dla nich definicji: ale zaderzam. Jedni uważają
się za pozytywistów. bo nie wierzą w Boga, inni, bo wierzą w Bo. ale nie
wierzą w cuda, inni, bo przyjmują: tylko materyalne. i siłę, inni bo
nie dzieje. ziarna. ~~liczba~~ tłuma: tylko: z praw przyrody. bez żadnego. nadprzyrodzonego
Opatrzności. a inni dla innych powodów. Nawet Heg: nie potrafiłby

ich prowerb. do jedn. mianown. filozof. To też nie drugie ni[illegible] mowie
mowie mysl[illegible] [illegible]. mamy za wzgl. jego. Cyth mowi. Filozof
w mysleniu. przyjmu. dekret. Filozofow. dem mow. ie ta ziemia.
w essencyi: mowi. rzecz ie mysleniu. i ziemia. Ta i Filozof. Porzyni.
jest ten, kto za przedmiot swych. wdzyk. mowie jedyn. fakkt:
prawa nieni nadzy: a wzgl. przyczy. dych fakkt. i wewnetr.
isto:, wzgl. prawdy nadzyw. lub obyczaw. istnie. Bo. i dwy
wdzyk. mowie za niepowtarz[illegible]rzymow:

"[illegible] [illegible] [illegible] [

nie wzięte materyał. Francuz nie lubi nie ścisłe w rubryce: ścisłe-
polonizm. mężczyzna. Niemiec: zamienić męskie w inne, ewi, ewentu:
i te mężczyzna pisać, to-mówić. Litt. literacki nie ogół w innym nie
Chorągiew materyał. Jest w pewnej kw. więzi: ewentu mężczyzna: ścisłe
Ktoby ze [illegible] ścisłe, literacki nie dziwny. ścisłe. Ale r. 833 Litt.
rzecz. z (Hrobii dyskusji 10[a], przeczyć: w dziele materyałów. tor
drzewo, że gen użyty: Lit i profesji jemy odbau: dwa nazwiska zakłac.
nauka: przyrodzi: w Anglii. Dobe do medycyny, Dobe przyciśnięcie,
Ewie wodziale przekształcić nie nieznan: w czynisku. materyały:

Że zaś w teor: ~~jeden~~ pozyt: ~~z Kasjan~~. wszystkich: wytkerał. w
prawy. dwa: Lit wyjęcia: Dach. prawdy Lewicki: odmian. wzrusz.
~~wielkiej~~ dowiedzie się wszyscy ewen: ma o przyczyn. nazwisk. świat:
ma o jego przemianie: i dzień: Hrzi a wiele. prawo ma
tych: wszystkich. chamie. Dach Lit: w ewen. [illegible]: we nauczyciel:
relatywizm, na porcelanowych ewentualnych: c ewenie ma relatyw.
ub fenomenalizm, ciała we formie wszystkich. ~~wiadomość~~ tylko[2]
A pod tym względem polski pozytywizm: w niczem nie różni się od zagrani:
i jak on, mimo realistycznych swoich, powstanie o wszystk. Nikt
lepiej do wszystkich. zwrócić uwagę na dzieło, które przekład ukaże.
się wiedzeniu a na (którego pozytywizm. ~~wiadomość jakkolwiek jak~~
~~mimo wiadomo~~. _

Przed ~~rok~~ z roku ukaże. się (historya McKenzie. przez Langego,
Książ. znakomit. Nie styl i wzrost: a dowcip ~~mało~~ kto się zgodz. na
jej tendencyę: do ~~każdy~~ pozytywizmu, że jest to utwór niepospolity:
w przekładzie jego ceny. wzbogaca literatur. naszej. Jak wzrost. w dziele
filozof: Jest więc godzien ~~przekład~~ przekład ten najszerszej publiki:
~~wiadomość~~ ~~wiadomość~~ ~~książki~~ ~~wiadomość~~; jako dotąd
wyszła z obcych naszych pozycyj: publika. wszyscy wiadomość, nie wszystk.
ich brzmienie: rozwoju i kompetencyj wzięte.

Składa się z ksiąg. z ksiąg ~~czytań~~ czytań bardzo nierówn. wartości: Pierw. ~~Kant~~
opowia: dzieje materyi: ani do Kanta i wyda się z zajęcia: nadzwyczaj.
Styl felietoni. grubo ugrupowa: mnogość biografii. mistrowsk. ~~wrażenie~~ zrażenie.
światł. i cien. zdania. na wyobraź. wrażeń. że materyalizm jest nam.
najrozumniejszy: i najzgrabniejszy. a jego wyznawcy: przedziw. mędrc: Nawet
bimby Arystypa, barona Holbacha i La Mettrie tak na wskroś:
~~że~~ i ościenna. że robią wrażenia. bardzo sympatyczne. To też ksiądz wyjaśnia.
tom I w przekonaniu. że ateizm. jest materyalizmem: Drugi tom. woli wyjaśnienia:
~~wyjaśnienie~~. Autor wobec: teoryi materyalizmu: jaka dzisiaj się przedstawia.
w wszystkich. dziedzinach. życia duchowego: w nauk. przyrodz: w ekon. polityczn.
w etyce i religii: i wielkiej. wykazuje. że ona, pozornie. opierająca: się
na badaniu. przyrodniczem. nie może ostać się wobec krytyki. filozofii.
Wyłożywszy. jej nicość: autor właściwe zdania. przystępuje: do wyjaśnienia:
Ateizm: ~~zwalczenia~~. w 1ym punkcie. najważniejszym. jest wszystkie zjawiska:
i zamknięta: co odbija się w 1szym. 2im tomie. ~~Autor~~ Czytelnik. książki. już
z niecierpliwością. a ~~zapewne~~ zawsze nie przeczyta do końca. ~~A~~ jednak:
chwilami. autor. głębiej. o tomie II, w nim. wchodzi. myśl główną. swego
dzieła: że materya: jest formą myślącą: grubą: i błędną. Jakiej materyi
zarzuca. czemu wyższości. i ogólne:

Zapytałem: Pp: jakiego Zwiastuna ma Książka. Langego: z teoryi?
Nadziemskiego: Bliskiego, bo ~~pomimo~~ nawet. że ~~ale~~ wielkiego. materyalizmu za bogdańskiego
to, jest praktycznie ~~nie~~ niebezpieczne. jest ~~zgubne~~. ~~Jan~~ formą umysłową:
i filozoficzną: ~~pozytywizmu~~ jakiejś. Kanta. ani Cieszkowskiego ani Libelta. ~~walczyć~~ nadaje się
nie potrafi. ~~Aby to wyjaśnić: należy odpowiedzieć~~ na pytania: dla czego pozytywizm: nie
przyjął się w Niemczech: nad czem ubolewali ~~niektórzy~~. Cieszkowski i Libelt.
a ubolewają pozytywizmu polscy. n. p. Ochorowicz. Odpowiedzieć na to
Niemcy. mieli od dawna. wyborne. daleko doskonalszy. o życiu wyższym. nad
teoryi Cieszkowskiego, o ile Kanta refleksyjny. wzrok. wyższy. jest nad gruboempiryczny.
Nie dziwi dzisiaj, że Niemcy nie przyjęli pozytywizmu. bo kto nie w ogóle. jakby. tylko
ten nie będzie w nim jakimś dziwakiem.

Nie jeden żarliwie gdy powie: że już 60 lat przed ukaraniem
Kurcu filoz: porzuty. " Kant wyłoż. porzuty. w form. daleko[j] dostrzegał.
jakby widać na mocy. [T]o (Jf o tem nie wiedz. Kant w swoj. Krytyce
czystego rozumu " (Krit. d. rein. Vern.) mężnowa: Konsekwencja zasad.
że cała wied. nasza, czysto- czy umysłowa. Konkret. czy abstrakcyjna: na
znacze: tyle: względn. , wcisnę: t. j. dopiero dośrzed. nasze: obra. się
w granicach czasu i przestrzeni: Ale gdy chcem. przekroczyć te granice: gdy
chcem. dowiedzieć się czegoś o istotach, które nie podlegają prawom czas.
i przestrzeni: Jakimi na to Bo. ich dany tamtej lub o wszystkich, które dany;
nie przed wszelk. doświ. a priori a stworzone. świata: wtedy: rozum nasz jak
bezsilny: i do żadn. konkret. naukowego nie dochodzi: Powinniśmy zatem ograniczyć
się do badania rzeczywistych i przeszłych, niemi nazwanych: a dalej za wygranicami wszelk.
doświadczenia: do treści nauki, do tego, co za rzeczami: innemi się kryje: co stanowi
ich istotę i prawdziwe życie: —

Viaida widzi, że teoryi: Vern. jest o relatywnej wiedzy ludzk.:
i niezależnej: bytach: przyjęte pierw. i trzeci wiersz nauki, jest dosłow.
tą samą, którą później głosili Ct. i Liff. z tą jedn. różnicą.
Vern: wystawiał. dowodzi innej teorii: a drugi przeciwnie. francuz:
popiera: na gruncie tamtejsze: Nie wahali wcale potrzeby dowodzić
ich nadzmysłowego pochodzenia, nie zdawała sobie sprawy, że byli przeciwni prawdzie
istocie. rzeczy. rzeczywistej: zarzucił jak Viault, w Krytyce: rozróżnienie
zjawisk i myśli: Nie wierzę nawet o tem, że filoz. Królewca wiele
lat przed nimi dokonała: tego wszystkiego. gruntownie. i ścisłego. w
trzech wielkopomnych Krytyk. swoich (d. rein. Vern: d. praktisch. Vernunft.
d. Urtheilskraft.) W dziedzinie praktycznego. francuz. nie mnie cenią jak.
niegdyś. z którego. strony. można, że wyrzekli te tezy Kanta.

Że (Jf o nich nie wiedzą. dziwić się nie można. nie można. po
dziwić: a co 26° roku. życia. przeciwnie. nie nie wypada: W ostatecznem

Kwiej. filoz. pozytyw. oświad. że gdy utwór. dzieł. swoje, nawet się teraz po niem. ale przekon. się czy stanowi filoz. niem. o którą. Tyle nas uczeda. zgadza. się z jego pomysłu. Tego jednak więcej nie mieli:

Reinh. dzieli, że utwór. filoz. czyst. ruch: nie wiedz. o tem. że filoz. dzieł. ludzk. była od lat wielu ~~praktyczna~~: przez Herdera, Schlegla, Hegla a Krugy. pojęć ludzk.: ~~spór w ten~~ sposób traktow. przez Kanta, że Kandy filoz. następca. Kroniera z nim linny. się musi. A mniej: ołtarz że się mnia. po niem. Wrak. piele dzieł Kant. była od dzieła przeloż. na jęz. Jerzi. z niem. Jrenny: Jenne cieknie. wzdłuż. do nich zagad. Jenne więcej. mian. czasy za Lift. Ou mnie: po niem. ale ruj: miłość do mienia: Jenne. metafizy. niem. wolał ich ignoro. Trzyki: dzieł Kant. Idee za einer allgem. Gesch. była Jenny: analizo: excerpo: 12 razy - za je Jenne: jako uzupełnienie innowan. O drob. dziele. mógł nie wiedz.

Ale Lift. podobn. jak Ott. i jak wszyst. wszyscy. czuj. powiada: że mamy byt. Jenome: ze relatyw. jest charak. nowej wied. ale więc. nam nie daje dostęp. Jeżeli. tych wyraz. Przypuszcza: że Kierby wszyst. to jest phenomene i to jest phénomenalizm - ale nie dostrze. że fenomena te wyra: mają histor. swoj. 2 tryjes: i że fenomenalizm wiedzy ~~to~~ głosza. przez rofist. zdarzy: i Przeciwieństw zost: przez Kanta podnieś: do kompleks. rzeczy: wnętrzna. wykonano. O ile więc pozyty. jest fenomenal: o tyle jest niedostęp. nauk. Kanta i nie. wyżej:

Niejak Lift. Kak pozytywi: nasi nie nie wiedzie. o tem. że rzecz. Ott, który rob. przywoł: w formie niedostęp. był oddawna gotów ~~w formie nauk. i wykonu~~. Niestety: Kanta nie znali a nie znaj. go traktowa; ~~gotów ~~odrzeta~~ tak. Gdyby je znali, nie byłoby nowe pozytyw: a tym go z nieżyda. przyzwal: (jak n.p. Schopen. w broszurze wspomnia) ~~bo i tak dawniej nowy doktryna~~ zastąp ~~mieć~~ dostęp: i tej jedyn. niewątpliw. przypisa. wdzięcz, że filoz. Kant. uważa. za swój zupełn. równe. od filoz. Ott i za ~~Ott~~ Schneidek. który zupełn. Kanta nie rozum.

zrobi: poprzedz: Ca: który. wszyt to razem, co Kant. Ten ktoś zdaje się
chcie: naprzeciw. porzytyw. nesi a nie zdobyw. się dotąd na zyster. zamysł.
w duchu porzyty: woleli przetłumacz: dzieło. Lang: które chorć bardziej
jest zyster. jeno materyą. do niej, może jedn. uthorzy: za wielky,
naukow. obraz wszystk. myśli i pregn: naszego porzyty:

Sprowadz się zat: polemi. z porzyt. nam: do krytyk. Lang.
[illegible] do nie, do krytyki Kanta z zkow Lang. jest wzg. Kanta.
a cały porzytyw. zawarł. jest w Kan. Dla bardzo prost. przyczy:
Kant jest porzytyw. ale i cześć więcej. W p krytyk: wyst. wzg. dowodz
do zupełn. ujęcia. lub jak dziś. mówią, porzytyzm. result: że rozgo
ludzk. w teorii innego dowiedz. się nie jest za pomocą naukow. badań może o Bogu, duszy, porząd.
świa - ale w praktyk. przyjmow. Kan. wszystk. te idee, twierdz: że za nimi
podyktowa. przez sumien. Kant, widzi, że pierwsze-pole - Kanta [illegible] tor:
identyczne jest porzytyw. w praktyk. jest czemś więcej. Za to Lan:
jest tyl: porząd: bo zamyka się [illegible] wiedzę ludzk. zasny.
w granic. dowiedzio. i w subjektyw. form. a religię: nie uważ. za
głos sumien. lecz za wynik wzgl. Materyał: uważa on za
formę dyskusyi ludzk. myśle: za nie wystarcza: do zgłębienia. zadań
czystego:
Wszystk. co dotąd ludzko: zdziela. wielk. i szlachetn. zrobi: to
pod wpływ. ideałów, które przyświeca: jej wzory: Na tego źle
się przysługa. ludzko: Kto gardzi choć te ideał: A wśród tych ideał:
najwyżej. jest ideał religijny. Który najgłęb. pomaga duszy i do najwyż
urobku usposab. poświęceń, to ten religię. pozostaje w zew: choroby
w form. zmienio: owem wydz. najpiękniejszy: z który. stron. nierozerwalnie,
najwyższy. swoje natchnienie - i materyę: do najwyższ. utwor. Materya:
powia: Lan: niedostateczn. w teor: ubogi w natchnienie. [illegible]
Na stan. i nam: obojętn. lub egoisty. w stosun. z ludź: - dlatego
religię. może podnieść: duszę nad rzeczywist: doczes: materyą: w ideałom

Kwiatu: wyżu. ideału. uznać i pojąć, gdzie duszę oczyszcz: od należało: ziemsk. życie ~~jedynie~~ dla tego, co jest piękne. i dobre.

Takie lub podobne twierdzenie: mają się w naszych poczuciu oględniej. Bo takie zamyka: wiedzę ludzk. w granice. doświadcz. i rozum. z niej nasi wyjść: nęgają. po za czas i przestrz: ale równocześ. wyjścia: się materyą. i: bo ~~się~~ zarówno jego afirmacja: negacja: wyjść nie się za granicę. Oczym, poznania: (w p. Boga nie istnienia) nie: i Boga ani o ~~duszy~~ duszy dusz życiu pozagr. również. się nie może, nie przez rat, niemu się zaprzeczyć: Z drugą strony. nie przeczą, że prawdy religijne są wielk. wzniosłe: czcigodne: ze ~~wiarą~~ oddaną wielk. ufnością. ludzką: i oddać jestnie mogą - jedne. drugą się ~~dyskutować~~ ale te mienia: prawa: nie mają: pretensji: wchodzić. do wiedzy. ludzk.: przyjąć bowiem nauki: wiedzę ~~tylko~~ przedmiotu wiary i przebyć: w zemu. Ten pogląd Kościoła poczytuje. naszą: cisnąć. u nas - jedne pod akcesu: się poczyta: dwubiegowo. nowa i rozum. wiary i wiedzy: bardzo jest u nas bardzo popularny. dogmat: wypracowany. przez wielu, którzy z poczuć: wrale nie sympatyzują. Dla nich Kościół. Leon. jest bardzo poważna. sformułowaną. naukę: myśli, które. mieli w Kościele. chociaż nie zawsze umieją. lub. umieją. ją wyprowadzić.

Czyż podwyższenie. na tym dualizm. do którego. dąży się sprowadza. umiejętność. poczuć. pol? Czyż pomimo: że nawet w tej formie. jakby ma nadać Leon: może być życiodajny. teoretycznie. nam do spełnienia. nauce: zadań naszych?

Naszym: każdy tego rodzaju: dualizm. jest niepotrzebny. a na niepotrzebne: nie można. nie trwałe. bardzo. W stanowisku: przy chaosie: przeciwieństwie. filozofii: wiele umysłów: rozpoczęło. o prawdę: ~~wiedzą~~ skoncentrowało się do fenomenalizmu: twierdzą. że o niem: tego świata. mało wiemy. można a o innym. nic czy: Ale jeżeli zadania nie mogą nie mogą się na program dodatnim czy w badaniu. naukowym. czy w życiu praktycznym: Nie kusiło się nawet o to. Gdy zaś w przeciwieństwie nie: Kant na przeciwieństwie. pozytywizm.

odnosi. fenomenali: stanowiska: części co na jedn. wzięte: relatywnie. wiedzy ludzkiej.
ujmat się zmuszeni: gdy przeszedł do zadań życia praktycznego: przyjść
na nowo wszystko. owe prawdy kantyzm: o których zwątpił w teorii.
Przykład ten wymownie dowodzi. że rozpoczęte: nie inne być podstawy:
religii. moralności. i społeczeństwa. A całe pojęcie. zagranicznego. nego dowodzi.
jeśli. nie bezwzględnie: usiłowano. aby na podstawie relatywizmu. lub sceptycyzmu:
unaukować: ludzkie. ~~roboty~~ życie. domowe. i publiczne? Widzieliśmy: że jego
główni przedstawiciele: zmuszeni byli przejść od relatywnej. wiedzy do
absolutnej: pewnego. pojęcia i nauki. która była: czystą duchową ludzkiego.
wypełnioną. zastąpić religią. która jedna może go uspokoić:

Ten sam los spotkał naszych pozytywistów. jeśli. będą z tego
samego konsekwentnie: myśleć: co ich kolegów. za granicą: Bo ze książek.
Langa: nie potrafi być ostatnim. wyrazem. ich myślenia: którzy zmiarkują
o tem wątpliwie.[2] Z wyżej. uwagi to jasno, że one jest zarówno.
teoretycznie. jak praktycznie. niesłuszne: a chwilami śmiesznie. w teorii. mogą
zadowolnić się wątpliwie: w praktyce. jeśli. prawdziwe. kochają życia
swoją i które. będą. umiały jakiejś dodatnie. teoretycznie
nie będą gwarantowały. prawdy. A to prawdziwe. dodatnie. czyli ona jest
dalej: od nas, czyli tak dużo. jej znamy.[2]

Dotąd pozytywizm: zarzucając z tego powodu przypuszczenie. się rozumu ludzkiego. jest
z natury swej niemożliwe: dojść do jakiejś prawdziwej bezwzględnie. ogólnej. i
tem dowiódł: że nie może dać prawdziwego objawienia: Czyli pozytywizm.
wbrew dowodzeniu tych dowodów przypuszczenia: ~~zdaje~~ ~~upadł~~: że umysł
ludzki. jest wielki: jak Bersot.[2] Jednak Kant podjął się tego
zadania: w Krytyce. czystego. rozumu. ale (dziś nie może się udało się jemu, jak pokazano.
ogłosił: następnie: ~~pokazano się~~ Cz.; Lit: a za ich przykładem:
nasi pozytywiści polscy: nie uważają. nawet za potrzebne. zdania. sobie.
jakiegokolwiek: zadania. Jednak nikt nie napisał. krytyki. rozumu. ludzkiego:

A drugie przypuśćmy: że nie było nigdy objawienia? czyli zdoła że je
poprzemy: jakim argumentem: którymby nie był zbijał: słowkrotn.[2] Jak uczą.
za zbytkiem: Krzyż. wzięty. Tak za zbytkiem. uczą: Krzyż. Objawienia.
a jeden. na tych dwóch przypuszczeniu: zgoła: pozytywnych.
i nie może odbaczyć, jeśli dopóki nie zgoła udowodnieni.

Jak z całej przestrzeni: wiedzy ludzkiej. zgoła. przeszłej pozytywnej: liczyć się
także z Kościołem. który wyznaczył: zasady jemu wszystkie. Kościół
nauczał. zawsze: że wzięty o własnej. sile może dochodzić. do prawd: nadprzyrodzonych:
że może poznać Boga, dowodzić niedowiarstwa. sposobem: może
poznać. istotę. duszy i przeznaczenie. ich, że nadprzyrodzony. Bóg objawił.
pewną ilość. prawd moralnych. i teologicznych: które złożył. w piśmie św.
i tradycji. Kościół. przechowuje: nie ma do tej chwili: w wątpliwości.
i pełnej. Pojmuje. że może Kapłan. przyjmuje. tych twierdzeń. ale nie pojmuje
że je kto odrzuci. bez krzywdy: A czyli widok nauczyciela pozytywnego. jest
choć jedyny. (o zagranicą. Teraz nie pytam.) który je prawdziwy. Krzyż. =
znaczenie. Nie wypada w literaturze naszej żadnej. książki powszechnej. krytycznej.
przeciwnej: Objawieniu. chrześcijańskiemu. Ale wypada. jest: zarzucić od tej krzywdy:
bo dopóki. dowodzić nie można, że Objawienie. jest ludzkim wymysłem. całe
pozytywne. jest zmienne. w powietrze: Czyli jest w interesie. państwa: budować.
takie gmachy. powietrzne. kiedy ich był nam nadawał: opartych jest
na podstawie. prawd objawionych: Czyli zburzyć podstawę: nadprzyrodzoną:
jedyną: dla tego, że może kiedyś Ktoś dowiedzieć: że Objawienie. z góry
między nie miało miejsca:[2] Bo dotąd tego przeszłego nie dowiedziano:
Prawda ze strony: złych: że to lub owo odkryto: nie zgadza się z
Objawieniem. a ze nie mamy roku gdzieby nie robiono: jakiegoś odkrycia:
co rok nam powtarzają: zaiste. jest się złowiony. z Objawieniem.
Kapitał, wielki przyrodniczy. stanowi. jest jako burzycie. Objawienia:
Kopernik: Kepler: Newton. wypowiedzieli. że ich
wynalazki: Boga za zdania: a jakoby byli mieniami. zwyciężyli.

nie było dosyć, powtarza: to samo o każdy. wielkie. przyrodz. swoich.
Odkryto prawo zachow: energii a zasad Humano. ucz, że się stosuj.
z Objaw: odkryto miejsca jedno: sił przyr: i powiedzio: to samo,
to samo przy analiz. spektral. i syste: Darwin:

Nie można dzisiaj zedrzeć: stow. w obron. prawdy: Objawie.
~~Zrobiono to tyle razy~~ Wzpom. tyt. że zarzut nie jest argum:
Jeżeli. porzuty: wmawia. w nieb. że można ignorow. Objawie:
~~jedyn dla tego, że robią~~. że można unikać. wiedz. i spoleczeń. kultyt.
na podstaw. nowej: nie wystarcza się zgoła o duchowieństwo. a to zew.
~~przyjęte~~ pod pretekst: że Objawie: robio. i robią
można niektóre. zarzuty, to fałsz. postęp: jest ~~zupełnie~~: prawie
metody: wiele wiadomo: ~~a powiem~~ dzisiaj: że wszyscy wielcy przyrodz:
nowi: (nie wiara. się ze chrześc. w Jezusa zgodzi, że dotychczas żaden
nie zrobił. żaden. zarzut: Objawie: który by się zostać. zupełnie.
~~odpadł~~. Nie mogąc wchodzić. w szczegóły: przytoczę: jedyne. Dwa
małżonki. dzieci. które nie zajęcia. wcale w duchu epoki. wychowaw. obcemu. że owe wypadki. mniemane: zatarcie. między: Objawie.
a otchłanią. wiekowe. są przyczyną: O podziale Mallorki
wspomnia. przeszłe. razy, dzisiaj dodam, że dwaj znakomit.
fizyk. angiel: nie wymagają: się wcale do chrześcijaństwa. a wybitny
z inn. punktu. widzen. niż Mallorki, dosłownie do bardz. podobn.
Wiadomo:

/

Bibl. Pozn. 1.

Philosophie positive. 1875. Juill. Août. p. 52-

Une Etude polonaise sur la philosophie positive

Z pow. wojna. Limanow. - un exposé court, mais clair -

p. 52 : le naturisme ... a préparé M. Lim. à devenir un disciple convaincu de l'enseignement d'Aug. Cte, sans en être cependant un admirateur servile et absolu.

Kilka uwag chełpliw. o rozwoju fil. pozyt. w Anglii. Fran. Niem. - ant. sens. kończą: la méthode expérimentale z pozyt.

53 - les précurseurs du posit. en Pol. furent [illegible] ner Kołł. et les deux frères L.

La robe de lévite ne l'empêche pas d'adopter avec ardeur les idées les plus avancées de Mont. de Vol. et de Rou.

odjaz. immorale et dévergondée, préféré s'entendre avec Cath. Fr et lui vendre la patrie à beaux deniers comptants.

54 La profession de foi de ces trois grands esprits, placés sur la lisière de deux siècles, est nette et précise comme celle des positivistes de nos [illegible] :

Plus la philosophie se perfectionne, dit Kołł. - et moins elle s'occupe à deviner l'origine du monde, se borne à étudier l'ordre du monde dans son état actuel, sans se soucier comment et quand il a commencé -

55 Ze Kołł. zarówno rob. z Kięż. Koźmian: nie mogło mu zrobić w Polsce, gdzie drogi nazbyt. prakt: Kraiński i Naruszewicz. Kołłątaj. pierw. rozsad. Wołł. drogi Kłos. -

55 O zest. Świę. że mogło filoz. nien.

Après la mort de Świdertki, l'idéalisme germ. fit de nouveaux efforts pour s'emparer des intelligences polonaises

56 et rencontra un champion habile dans Trer. Ces tendances chevaleresques furent repoussées avec énergie par Jos. Sup.

aut. de l'idée géné. de la philos. universelle - Lem. 60. qui s'est déclaré le disciple de C[t] et mène au positivisme la jeunesse d'un pays morcelé en provinces, mais s'ob. tinant à vivre d'une vie commune et indivis. par la pensée. -

58 vrab. fait Cond. Lima : - en proj. imm. dyl. pièm. exp.

58 - la loi des trois états - proj. mor. pour Lim.

Jeda: Kolo w-XIV wspa: gm. wyw.
ni i pęk. ne wny. sdw. od XIV w. Kryst.
filoz: mitu. bur: dźol. i powz. pepier: abuła
stanu pobiś. wtanu. prawni: powkyen.
mange: sinè: Vinin. Selech. Jraci ovaj
wz: pryni: i wpty. ne neu inoner.
cholot. pomt. mich prodert: Kbon.
ete nano. wby. od Vinin: Moner. zamè.
ni ovan bar. w dyska: sinen: Kbon.
wmyt. abnob: nan: wtu. Suchu:

Sendanve antimilitaire chez les
protest. V - 440

Aut. pert pneton - ze nikkt gnid nin me myst.
o rtwore. tej nenki, nikt nen me pruypn:
ze on pert moiebe. (IV. 12)

Nwyu. ja fin: rotyel.

Rozw. i pozt: wdz. lwdz: w Jek zwen:
ewola. rpole. roz vidati. Kres: ogole. pordz.
ktori: od wsil: wzno: iq do zwien: wiseq:
w Jyth do wyz: wi zav: w pte: i nq:
dotko. do pelu: nzwo: a kwi: iq w. zwi.
drapieri. i wdq. Rwz. lwd: pordej:
dal. Je pre: dotko: wonr bwdz: wled:
wmyst: i moral: (w nen pole: wlesin:
pwd: zinia: zwenej: wd wsilin.) IV. 443 -
cette grande loi - 466
L'inévita: nécessi: d'une telle evolut.
intellectu. a pour prem. proba. élément.
la tendan. primit. de l'homme à trav.
porter involontaire: le rentim. intime
de sa propre nature à l'univers: explorat.
radica: de tous les phénom. quelcq: 467
la philos. théolog. - 470.
peut seule alors animer l'homme d'une
confiance - 475
o wpdq. tej filoz. na bwdz. rpole. 480.
brutale activité militaire 485
l'époque militaire - zakoi. w Rzy: 510
l'extinction graduelle de l'esprit industriel 570
(l'ordre positif)
vi. fonction intermédiaire = l'état
métaph. de l'évolut. intell: 570.
la triple évolut. tempor. 571.

Explorat. histor. - réduite à l'état
ou l'avant-garde de l'humanité - V. f.
Bossuet - 8
Si une conception rationl. - 11.
la sociologie dynamique - 16 -
Ma loi fondam. d'évolut. 22 -
l'homme - à la manière des enfan. 29
sauvages: grossier. une sorte de fétich. gross. 30
Tout était dieu, excepté Dieu même 31
point de départ - chimère. dégénéré - 31.
la théorie: égypt: - 33.
Ténébr. panthéi. - en Allem. 33.
l'autorité' sacerdot: 41

W v. 66 kiedy przeniść się do Wsi: bądź tam przy-
wsi. niema: Wszak tamci się nie zdziwią, bo znać ozna-
cz[illegible] w [illegible]: Tamtem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
wymowa: się w wsi nie zdziwią, gdy: one
będą bardzo. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
wsi. nie znasz. wieś, że gdy: będą się w
wsi. nie [illegible]: że one zginie. będą się:
będą mieć, że one zginie. —

Langiego Histor. Materyał: jest niewątpli. dział. małkom. a dwo-
pierw. części jest nierav wdzięczną, drugą. Na sprawy, dwóch hist.
pisze, druga zawiera (Kontrary. Będne, półowiz. a nawet niemoralu. autora. sprzeczna.
ewa zasługuje: że w wras: nazwych, chronią: na zjednaną hyperprawdę.
li:ciwe: wznosił się nad i stylem: myśla: nad wyrażeniem. pisarz:
a pogląd. swój: wzniosłe. z głębokiem: przekona: opiera na zasadach.
i gruntow. badan... i że dwie: do wniosk. fałszy. a wres. nauk. nie
moral: to nie [illegible] że: [illegible] metod. nazik. i brakiem jasn.
zasad filoz. i religii. Pomimo to książ: jest utwor. wcal. pożąda.
w jej przyszłości. ~~nauce i liter~~: nauce. wzbogacenie: nauce liter. Kall.
wdzięczny: w dzie: trzeźwi filozo: Rozpoczyna: się na dwie części. wiele wdzięczny. się przyczyn. nazwi.
Nierozpoczyna. się ona wav: od dwóch wyjątk: pewnym: oryginał. lub tłumaczeniem: na które
Pierwsza ~~opowiadania~~: dzie. matematyczna: do dzieci: nauczenie. jest wiele felie-
tonowe: i wdzięczne: wiele wyjątków głowy. przedstawia. materyał: w świetnej: prawdzie. tonowej i artystycznej wstępu. w
Konopnickiej: nauce. kunst: Skrzypce. do Le Mettre i Holbacha Kall.
Barzi:
zgrabnie. niezgrabnie:
na zgrabne. ustawnie: się ~~sobie~~: dwóch. ~~dalsze~~ niezgrabne: oniemiałe: wolną wrażeniem: zgu-
bnych: Vito ich nie nauczyciel, gotowi nauczyciel. Remilli:
tej części tak: że zewnątrz: jej wyst: z trudnością: wypuszczają z rąk.
a Vito nie nauczyciel: powiedzieć że nie dla wszystkich: i miłych: zarazem
myślowych: od materyału: Druga część nauczyciel: niczego. absolutnie.
Andr. jest nie w historyczny. porządku. bez wedle. głównego. problemu.
przechodzi: materyału: spółgłoski. a wyłącznie. jego niedostatku:
miłości. skrzydeł. teory. chwili. tych. w głowie. linij. ~~[illegible]~~ gdy rozbitych.
Że Scevr. Sa jest bardzo. potrzebny. z powodu: a przynajmniej. ~~pewnie~~ wiele
~~nauczyciel~~ powodu. ~~nauczyciel~~ trzeba. ~~jest~~ że przeszkoda. chwili: nie tylko z pewnością
się przez moralu: przebitem: z tomu. bardzo mocno dział: zatrzymuje
się nad tym utw. liter.

I. poln. Vieh philosophie.

I. gewaltsam unterbundene histor. Leben u. d. gebrochene nationalität kann in d. philos. einen ersatz finden. d. in einer unmittelbaren u. natürlichen lebensäußerung gehemmte kraft wendet sich mit einer gewissen intensität auf d. abstrakte gebiet. ungeachtet aber d. nationale eigenart nur accidentell zum philosophen kommen kann verläßt sie organ d. idee d. eigenen sprache u. anerkennung d. philos. genius d. deutschen sprache ist nur die unmittelbarkeit u. ständigkeit d. abneigung gegen d. abstrakte u. inhaltleere [illegible], wobei d. am d. poln. charakter auffallende charakterlosigkeit, trübung d. klarheit, egoismus, mangel auch abstracter denkkraft d. fähigkeit zur weiterförderung d. philos. wenig geeignet ist. Schon sein romantischer anklang an Hegel ist etwas selbständiger, dafür aber auch phantastischer u. wilder. Trotzdem philosophirt u. verwendung hat bei d. historisch isolirten zustande d. nation u. ihr neigung zu radikalen extremen d. konsequente denken mit ihrem unhistor. charakter u. ihrer [illegible] feindschaft einen leichten eingang gefunden.

Haym —